

KUTSAL KİTAP BAKIŞIYLA

FİNANSAL BİLİNÇ

ONDALIK SUNU BAĞIŞ ARMAĞAN

İSMAİL KULAKÇIOĞLU

KUTSAL KİTAP

İsmail Kulakçıoğlu

Kutsal Kitap Bakışıyla
FİNANSAL BİLİNÇ
Ondalık, Sunu, Bağış, Armağan

GDK

GDK: 522

Kitap: Kutsal Kitap Bakışıyla Finansal Bilinç

Yazar: İsmail Kulakçioğlu

Kapak: Arek Özboyar

© 2019 İsmail Kulakçioğlu

İletişim: ismailbpk@gmail.com

ISBN: 978-625-7927-80-2

T.C. Kùltür ve Turizm Bak. Sertifika No: 52351

© Gerçeğe Doğru Kitapları

Davutpaşa Cad. Emintaş

Kazım Dinçol San. Sit. No: 81/87

Topkapı, İstanbul - Tùrkiye

Tel: (0212) 567 89 92-93

E-mail: yaybilgi@gmail.com

www.gercegedogru.com

Kitabın tüm hakları yazarına aittir. Herhangi bir şey eklenemez ve çıkartılamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılması dışında, ticari amaç güdülerek ya da ticari amaç gütmeyen herhangi bir şekilde bir kopyadan fazla çoğaltılması, ücretsiz de olsa internet sitelerinde, elektronik iletişim ortamında kullanılmak istenilmesi durumunda kitabın yazarından yazılı izin alınması gerekmektedir.

Basım: Anadolu Ofset – Tel: (0212) 567 89 92

Davutpaşa Cad. Kazım Dinçol San. Sit.

No: 81/87 Topkapı, İstanbul - Tùrkiye

Ocak 2023

“Metni okuyup değerli tavsiyelerini veren arkadaşlarıma;
kapak için emek harcayan Arek Özboyar’a;
kitabı yayına hazırlayan İsa Karataş’a,
yazım sürecinde dua ve teşvik ile destek veren
kardeşlerime minnettarım.

Baskıdan önce eşim Deb ile tüm kitabı gözden geçirdik.
Bu süreçte kitabı yeniden yazdık desem abartı olmaz.
Eğer bu kitap iyi olmuşsa eşimin kitabı titiz şekilde
gözden geçirmesinin katkısı büyüktür.”

İsmail Kulakçioğlu

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	9
ÖNSÖZ	11
GİRİŞ	14
1 “VERMEK” ONDALIKTAN DAHA BÜYÜK BİR KAVRAMDIR	17
1.1 Vaat İman Bereket	20
1.2 Tanrı Vereni Bereketler	23
1.3 Yoksulluk Ondalık Vermemek İçin Bir Neden mi?	26
1.4 RAB’bin Eli Kısaldı mı ki Sağlayamasın?	29
2 ESKİ ANTLAŞMA’DA SUNU, BAĞIŞ, ARMAĞAN	32
2.1 Yar.4 Habil ile Kayin	36
2.2 Habil’den Yasa Dönemine Sunu	38
2.3 Biz Kimiz ki?	40
2.4 Ara Söz: Sunu Bağış Armağan YA Paralellikleri	44
3 ESKİ ANTLAŞMA’DA ONDALIK	46
3.1 İbrahim Peygamber’in Ondalığı: Bağlılık, Yetki Tanıma, Onurlandırma ve Minnettarlık	49
3.2 Yakup’un Ondalığı: Adamak, Ayırmak	51
3.3 Yasa’da Ondalık: RAB İçin Kutsaldır	53
3.4 Yasa’da Ondalık: Ondalığın Ondalığını Vermekle Sorumlu Olanlar	55

3.5 Yasa'da Ondalık: Tapınma Eylemidir	58
3.6 Yasa'da Ondalık: Levililer'i Yüz Üstü Bırakmayın	61
3.7 Yasa'da Ondalık: Garip, Öksüz, Dul Pay Alır	65
3.8 Yasa'da Ondalık: Adanmaktır	67
3.9 Nehemya Aracılığıyla Sağlanan Düzen	71
3.10 Levililer Haklarının Gözetilmesini İstiyor	75
3.11 İnsan Tanrı'dan Çalabilir mi?.....	78
4 ONDALIK KONUSUNDA ESKİ VE YENİ ANTLAŞMA İLİŞKİSİ	81
4.1 Yeni Antlaşma'da Ondalık Neden Buyruk Olarak Geçmedi?	84
4.2 Ondalık Sunu Bağış Armağan Konularında EA ve YA'DA Bazı Paralellikler	86
4.3 EA Levili Hizmetinden Başka bir YA Farklılığı: Gönüllü Hizmet	88
4.4 İsa Mesih'te Bulduğumuz Yeni Örnekler	90
4.5 Yeni Antlaşma Metinlerinde Bulduğumuz Temeller	92
4.6 Dullar ve Öksüzler Konularında Paralellikler	95
4.7 İhtiyaç İçinde Olanlara Duyarlı Davranmak	97
4.8 Ara Söz: Refah Müjdesi Kutsal Kitap'ı Ne Kadar Yansıtıyor?	99
4.9 Kilisenin Tanıklığını Devam Ettirmesi	104
5 VERMEK KONSUNDA ÜÇ HARİKA TUTUM	107
5.1 Cömertçe Verin	110
5.2 İçtenlikle Verin	113
5.3 Sevinçle Verin	116

6 BORÇSUZ BİR YAŞAM İÇİN FİNANS DANIŞMANLIĞI	119
6.1 İhtiyaç Kavramının Öznelliği	123
6.2 Borçlanma Konusunda Kutsal Kitap Ne Diyor?	127
6.3 Hem Kendimiz Hem Başkalarının İyiliği İçin Çalışmak	132
6.4 Yeni Bir Başlangıç Yapmak Her Zaman Mümkün	135
Ek: İsimsiz Tanıklık	137
SON SÖZ	140
KAYNAKLAR	143
PDF KAYNAKLARI	144
İNTERNET KAYNAKLARI	144

KISALTMALAR

Eski Antlaşma (Tevrat)

Yar.	Yaratılış	Vai.	Vaiz
Çık.	Mısır'dan Çıkış	Ezg.	Ezgiler Ezgisi
Lev.	Levililer	Yşa.	Yeşaya
Say.	Çölde Sayım	Yer.	Yeremya
Yas.	Yasa'nın Tekrarı	Ağı.	Ağıtlar
Yşu.	Yeşu	Hez.	Hezekiel
Hak.	Hakimler	Dan.	Daniel
Rut	Rut	Hoş.	Hoşea
1Sa.	1.Samuel	Yoe.	Yoel
2Sa.	2.Samuel	Amo.	Amos
1Kr.	1.Krallar	Ova.	Ovadya
2Kr.	2.Krallar	Yun.	Yunus
1Ta.	1.Tarihler	Mik.	Mika
2Ta.	2.Tarihler	Nah.	Nahum
Ezr.	Ezra	Hab.	Habakkuk
Neh.	Nehemya	Sef.	Sefanya
Est.	Ester	Hag.	Hagay
Eyü.	Eyüp	Zek.	Zekeriya
Mez.	Mezmurlar	Mal.	Malaki
Özd.	Süleyman'ın Özdeyişleri		

Yeni Antlaşma (İncil)

Mat. Matta	1Ti.	Timoteos'a Birinci Mektup
Mar. Markos	2Ti.	Timoteos'a İkinci Mektup

Luk. Luka	Tit.	Titus'a Mektup
Yu. Yuhanna	Flm.	Filimon'a Mektup
Elç. Elçilerin İşleri	İbr.	İbraniler'e Mektup
Rom. Romalılar'a Mektup	Yak.	Yakup'un Mektubu
1Kor. Korintliler'e Birinci Mektup	1Pe.	Petrus'un Birinci Mektubu
2Kor. Korintliler'e İkinci Mektup	2Pe.	Petrus'un İkinci Mektubu
Gal. Galatyalılar'a Mektup	1Yu.	Yuhanna'nın Birinci Mektubu
Ef. Efesliler'e Mektup	2Yu.	Yuhanna'nın İkinci Mektubu
Flp. Filipliler'e Mektup	3Yu.	Yuhanna'nın Üçüncü Mektubu
Kol. Koloseliler'e Mektup	Yah.	Yahuda'nın Mektubu
1Se. Selanikliler'e Birinci Mektup	Va.	Vahiy
2Se. Selanikliler'e İkinci Mektup		
Krş. Karşılaştırınız	Bkz.	Bakınız
Gr. Grekçe	İbr.	İbranice
İng. İngilizce	EA.	Eski Antlaşma
YA. Yeni Antlaşma	KM.	Kitabı Mukaddes

Türkçe Kutsal Kitap alıntıları için, Kutsal Kitap Yeni Çeviri 2001, 2008 kullanılmıştır.

ÖNSÖZ

“Ben hiç kimsenin altınına, gümüşüne ya da giysisine göz dikmedim. Siz de bilirsiniz ki, bu eller hem benim, hem de benimle birlikte olanların gereksinmelerini karşılamak için hizmet etmiştir. Yaptığım her işte sizlere, böyle emek vererek güçsüzlere yardım etmemiz ve Rab İsa’nın, ‘Vermek, almaktan daha büyük mutluluktur’ diyen sözünü unutmamamız gerektiğini gösterdim.”¹

Yeni dönem yerel Türkiye kiliseleri 1990 yılı başlarında toplum önüne çıkmaya başladı. Bu durum İsa Mesih’e kişisel kurtarıcıları olarak iman edenlerin Kutsal Kitap yorumu, Hristiyan kilise yaşamında yer alan uygulamalar konusunda kaynak ihtiyacını da beraberinde getirdi. Elinizdeki kitap 2003 yılında Türkçede yayımlandığında *ondalık* konusunda yayımlanmış kapsamlı bir çalışma bulunmuyordu. Genel olarak “Ondalık verilmesi iyi bir şeydir ve miktarı da yürek tutumuna bağlıdır” anlayışı egemendi. O günlerde konuştuğum birçok yerel imanlının, hatta kilise önderinin ondalık vermek konusunda net bir fikri ve ondalık verme alışkanlığı yoktu.

Adına ister ondalık ister sunu ister bağış, ister armağan diyelim ondalık vermek sadece Türkiye gibi yeni kiliselerinin filizlendiği ülkelerde değil, köklü kilise geleneklerine sahip ülkelerde de

¹ Elç.20:33-35

teşvik edilmesi gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Amerika’da ondalık vermek konusunda yapılan araştırmalar, düzenli ondalık veren kesimin yaşlı Hristiyanlardan oluştuğunu, yeni kuşak genç Hristiyanların ise ondalık verme alışkanlığı kazanmakta güçlük çektiğini gösteriyor.² Avrupa ülkelerinde ise sadece ondalıkta değil, kiliseye katılımda da ciddi kayıplar vardır. Doğal olarak dünyanın neresinde olursa olsun kiliseye katılımın azalması tek başına ondalık vermemeye bağlanamaz, ancak ondalık vermenin adanmışlıkla güçlü bağları vardır. Böyle bir durumda ondalık verenlerin kiliseye yaptığı olumlu etkide manevi yönünün maddi yönünden daha büyük sonuçları bulunduğu söylemek abartı olmayacaktır.

Eski Antlaşma Metinlerinde ondalık verilmediğinde Levililer’in ihtiyaçlarını karşılayamadıkları için kendi işlerine döndüklerini, buna bağlı olarak tapınma ve Yasa’yı öğretme sorumluluklarını yerine getiremediklerini sonuçta Tanrı halkının da putperestliği benimsediğini anlıyoruz.³ Böyle bir durumun varlığı Eski Antlaşma döneminde Tapınak hizmetlerinin yerine gelmemesine, dolayısıyla tapınma ve halkın RAB ile buluşmasına yönelik ciddi bir tehdit oluşturdu. Aynı tehdit Yeni Antlaşma döneminde Kilise ve Kilise hizmetleri için de geçerlidir. İsa Mesih’in ikinci gelişine dek Kilise: a) Göksel cenneti yansıtacak; b) Müjde’yi ilan edecek tek ilahi kurumdur! Kilisenin sağlıklı, kendi hizmetlerini ve projelerini yapabilecek şekilde etkin olması için ondalık vermek konusunda sağlam bir bakış açısına sahip olmasının önemi aşikârdır.

Kilise çağında adına ister ondalık ister sunu ister bağış ister armağan diyelim; geniş anlamıyla “RAB’be vermemek” bu kitapta ruhsal bir problem olarak kabul edilmiştir. Tabi ki bunda amaç

² Justice, R. 2020. Seminer notu.

³ Neh.13

Kutsal Kitap'ta olmayan bir yükü Tanrı'nın çocuklarının üzerlerine koymak değil, sevinçle vermelerini teşvik etmektir. Evet, yaşadığımız dünyanın maddeciliğe tutkusu karşısında Tanrı sözü bizlere "Vermek almaktan daha büyük mutluluktur" diyerek farklı bir şey öğütlemektedir. Eğer okuyucu da RAB'den aldığı maddi bereketlerden yine RAB'be cömertçe, içtenlikle ve sevinçle vermeyi öğrenmek istiyorsa tanrısal tasarıda yerini alacak adımları atacaktır.

İsmail Kulakçioğlu

03.04.2020, Bursa

GİRİŞ

“Göklerdeki Babamız, Adın kutsal kılınsın. Ege-menliğin gelsin. Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de Senin istediğin olsun. Bugün bize gündelik ekme-ğimizi ver. Bize karşı suç işleyenleri bağışladığın gibi, Sen de bizim suçlarımızı bağışla. Ayar-tılmamıza izin verme. Bizi kötü olandan kurtar. Çünkü egemenlik, güç ve yücelik sonsuzlara dek senindir! Âmin.”⁴

Kutsal Kitap boyunca *vermek* kavramı ondalıktan, sunudan, bağış-tan daha büyük bir kavramdır. Tanrı bizden zamanımızı, yetenekle-rimizi, kısacası varlığımızı kendisine adamamızı bekler ve bunları almaya layıktır. Kâhyası olduğumuz maddi bereketlerimizi, tasar-ruflarımızı bilinçli bir şekilde RAB’be sunduğumuzda hem iman hem de itaat eylemi gerçekleşir. Bu eylemin sonucunda cüzdanı-mızdan bir şeyler eksilse de RAB tarafından bereketleneceğimizi biliriz. Ne var ki bu noktada daha sonra konuşacağımız *Refah Müj-desi öğretisine katılmıyoruz*.

Dağdaki Vaaz’ın özüne uygun biçimde adanmış iman yaşa-mında RAB’bin bereket vaatleri gerçekleşir. Biz önce O’nun ege-menliğinin ve doğruluğunun ardından gitmeliyiz. Ruhta yoksullu-ğumuz alçakgönüllü tavırlarımızda; yoksullara sevgimiz gizlide yapılan yardımlarda görünür. Temel ihtiyaçlarımızın karşılanması

⁴ Mat.6:9-13

ise bizlere gündelik ekmeğimizi sağlayan göksel Babamız'ın lutüfkârlığı sayesinde.⁵

Eski Antlaşma (EA) ve Yeni Antlaşma (YA) metinleri maddi bereketlerin ondalık, sunu, bağış, armağan olarak RAB'be sunulması konusunda yeterince açıktır. EA'da ondalık, İbranice maaser, diğer verme biçimlerine göre daha spesifiktir; kazancın %10'una denk gelir. EA ve YA arasındaki en büyük fark ise EA'da ondalıklar önce Buluşma Çadırı'nda sonra Tapınak'ta tek merkezde toplandı. YA döneminde haftanın ilk günü kutsallara yardım, hizmet edenlerin ihtiyacının kilise tarafından karşılanması amacıyla farklı kiliselerde bağış toplandı.⁶ Böyle bir durumda ondalığın YA döneminde EA'daki ilkesini koruyarak, Tanrı'nın Krallığı'nda kilise hizmetlerinde devamlılığı sağladığını, Müjde'nin ilan edilmesinde önemli bir yeri olduğunu; Hristiyanlar'ın yoksullara, öksüzlere, gariplere yönelik sorumluluklarını yerine getirmelerinde fırsatlar verdiğini söyleyebiliriz.

Adına ne dersek diyelim her verme eyleminde Rab'den karşılıksız aldıklarımızı yine O'na karşılıksız veririz. Dualarımızda "Bugün bize gündelik ekmeğimizi ver" dediğimizde, tüm ihtiyaçlarımızı karşılayacağı konusunda güvencemiz ise yine Rab'bin kendisidir. Kurtuluşumuz dahil her şeyi, iyi olan ne varsa onları yapma isteğini Mesih'ten aldık. Ondalık vermek de Tanrı'nın bizim üzerimizdeki iyi tasarılarından biri olarak görülmelidir.

Bu kitabın amacı Rab'den aldığımız maddesel bereketlerin tanrısal tasarıların gerçekleşmesi için yine O'na cömertçe, içtenlikle ve sevinçle sunmayı teşvik etmektir. Rab Müjde'yi ilan ederken bizimle nasıl çalışıyorsa, maddi bereketlerimizi O'nun Krallığı'na kullanılmak üzere sunmamızı da isteyerek bizimle farklı biçimde

⁵ Mat.5:1-10; 6:1-4, 25-34

⁶ 1Kor.16:1-3; 1Ti.5:17-18

çalışmak istemektedir. Böyle bir durumda ondalık vermekle tanrısal tasarıda yerimizi alırız. Eğer bu sorumluluğu yerine getiremiyorsak kendimize şu soruyu sormalıyız: “Beni ondalık vermektan alıkoyan nedir?” Bu soruya “Maddi yetersizlik, alışkanlığımızın olmaması, İsa Mesih’in ikinci gelişine dek kilisenin işlevini anlamamak, kilise hizmetlerine duyarsızlık...” gibi bir ya da birden fazla cevap verilebilir; ama tüm cevapların “sorunun ruhsal” olduğu şeklinde tek başlıkta toplanacağını görmek şaşırtıcı olmamalıdır. Sorun ruhsal olduğuna göre çözüm de ruhsal olmalıdır. Bundan sonraki bölümlerde Tanrı’nın istediği biçimde vermek ve maddi bereketlerimizle O’nu onurlandırmanın sevincini bilelim diye ruhsal çözüm yollarına birlikte bakacağız.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

“VERMEK” ONDALIKTAN DAHA BÜYÜK BİR KAVRAMDIR

“Tanrı insanı kendi suretinde yarattı. Böylece insan Tanrı suretinde yaratılmış oldu. İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı. Onları kutsayarak ‘Verimli olun, çoğalın’ dedi, ‘Yeryüzünü doldurun ve denetiminize alın; denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, yeryüzünde yaşayan bütün canlılara egemen olun. İşte yeryüzünde tohum veren her otu, tohumu meyvesinde bulunan her meyve ağacını size veriyorum. Bunlar size yiyecek olacak.”⁷

Yar.1:27-29 ayetlerinde insanlık tarihinin en büyük verme olaylarından biri gerçekleşti. Buradan şunu anlıyoruz ki Tanrı vermeyi sever ve hiç kimse Tanrı gibi veremez. O, yeryüzünün denetimini; denizdeki balıklara, gökteki kuşlara egemen olma yetkisini; tohum veren otları, meyve veren ağaçları yiyecek olarak yalnız *iki kişiye* ve onların soyundan gelecek olanlara verdi.

Düşünebilir misiniz? Koskoca dünya, içindeki canlılarla, bitkilerle birlikte yalnızca iki kişiye verildi!

Ancak ve ne yazık ki aradan çok geçmeden insanlık tarihin en büyük kumarı oynandı. Âdem ve Hava “Tanrı gibi olacaklarını”

⁷ Yar.1:27-29

düşünerek ellerinde ne varsa masaya sürdüler. Sadece yeryüzüne egemen olma yetkilerinden, zahmetsiz yedikleri toprağın ürününden değil, canlarından da oldular, fiziksel ve ruhsal olarak öldüler. Üstelik bu trajik olayın aktörleri Âdem ile Hava düşüş konusunda kendilerinde kusur olduğunu kabul eden bir tutum görmüyoruz. Suçu önce birbirlerine sonra da yılan görünümündeki Şeytan'a atmaya çalıştılar.

Bizler Âdem ve Havva'nın tutumundaki yanlışın genellikle "itaat" sorunundan kaynaklandığı üzerinde dururuz; aslında temeldeki sorun "güven" sorunudur. İtaatsizlik Tanrı'nın "Ama iyiyle kötüyü bilme ağacından yeme. Çünkü ondan yediğin gün kesinlikle ölürsün" sözüne değil de Şeytan'ın "Kesinlikle ölmezsiniz; çünkü Tanrı biliyor ki, o ağacın meyvesini yediğinizde gözleriniz açılacak, iyiyle kötüyü bilerek Tanrı gibi olacaksınız" sözüne *güvenmelerinden* kaynaklandı.⁸

Tanrı Kutsal Kitap boyunca manevi ve maddi bereketlerini halkına lütufla sunar. Ve aynı zamanda insan yüreğini değişik şekillerde sınır ya da yürek tutumlarını ortaya koyacak davranış taleplerinde bulur. Vermek de insanın RAB'be yönelik samimiyetini açığa çıkaran yürek tutumlarından biridir. Kutsal Ruh'un yönlendirilmesiyle 1Ta.29:17 ayetinde Davut "Ya RAB Tanrımız, kutsal adına bir tapınak yapmak için sağladığımız bu büyük servet senindir, hepsi senindir" diyebilmiştir. 2Kor.8:8 ayetinde ise Pavlus "Bunu buyruk olarak söylemiyorum, yalnızca sevginizin içtenliğini ötekilerin gayretiyle karşılaştırarak sınamak istiyorum" diyerek Tanrı halkının cebine değil yüreklerine seslenmiştir.

Bugün de ondalık vermiyorsak, aslını yitirdiğimiz *verme* armağanından söz edebiliriz. Temeldeki ruhsal problem ise *itaat* sorunundan önce Tanrı'nın vaadine *güven* sorunudur. Eğer Tan-

⁸ Yar.2:17;3:4-5

rı'nın ondalık verenlere vaadini dile getiren “Tapınağında yiyecek bulunması için bütün ondalıklarınızı ambara getirin. Beni bununla sınayın. Göreceksiniz ki, göklerin kapaklarını size açacağım, üzerinize dolup taşan bereket yağdıracağım” vaadine neden güvenemiyoruz?⁹

Neden?

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

⁹ Mal.3:8-10

1.1 Vaat, İman, Bereket

“[...] Oraya ‘Yahve Yire’ adını verdi. ‘RAB’bin dağında sağlanacaktır’ sözü bu yüzden bugün de söyleniyor.”¹⁰

Tanrı’nın verdiği vaat, kendisiyle bizim aramızda güven ve umuda dayanan ilişkiyi temellendirir. Kutsal Kitap’a baktığımızda Tanrı’nın söz verip de yerine getirmediği vaat yoktur. Ancak Kutsal Kitap’ta Tanrı’nın vaatlerini karamsarlık içerisinde sorgulayan, yerine gelmeyeceği endişesiyle çöküntü yaşayan karakterlerin varlığını da fark etmemek mümkün değildir. Tanrı’nın vaatlerine baktığımızda aslında sorunun vaadin yerine gelip gelmemesinde değil; Tanrı’nın zamanlamasıyla bizim zamanlamamızın farklı oluşundan kaynaklandığını görmek zor değildir. Bu konuda İbrahim’e verilen vaatler tanrısal zamanlamayı anlamak için iyi bir örnektir.

Yar.12:1-4 ayetlerinde İbrahim RAB’den hem çağrı hem vaatleri aldığında 75 yaşındaydı. Yar.15. bölümde vaat edilen topraklara geldiğinde önünde belirsizlik uzanıyordu. Buna karşın RAB İbrahim’e verdiği fiziksel ve ruhsal soy, toprak vaatlerini pekiştirdi; zaman içinde onun yaşamında nasıl etkin olacağını açıkladı. İbrahim Peygamber de RAB’be iman etti. RAB de İbrahim’in Peygamberin imanını ona doğruluk olarak saydı [“Âmin!”].

Yar.15. bölümde RAB’bin toprak vaadinin yerine getirmesi İbrahim’in günlerinde gerçekleşmedi. Yani İbrahim yaşayabileceği

¹⁰ Yar.22:14

bir avuç toprak dışında aldığı vaadin tüm sonuçlarını bedende yaşadığı sürece sonuçlandığını göremedi. Toprak vaadi Mısır'dan çıkışla birlikte Yeşu'dan Davut'a dek aşama aşama 500 yıl gibi bir zaman diliminde gerçekleşti.

Vaadin yüz yıllar sonra gerçekleşmesi Ne kadar garip değil mi?

Evet, isteklerine hemen ulaşmak isteyen bizler için garip olduğu kadar pek tercih edilecek durum değildir. Ancak Yar.12-21 bölümlerde anlatılan olaylarda RAB hem İbrahim hem onun aracılığıyla oluşacak halk hem de uluslar üzerinde nasıl egemen olduğunu açıklar. İbrahim'in soyunun Gökteki yıldızlar kadar çoğalacağını, kurtarıcı Mesih'in yeryüzüne gelişini göremese de esenlik içinde öleceğini vaat eder. İbrahim yaşamında zaman zaman kuşkuya düşse de 100 yaşında Sara'dan doğan İshak ile soy vaaadinin yerine geldiğini görür. Yaşadığı sürece RAB onunla birlikte. Ve İbrahim Peygamber sadece yaşadığı günlerin değil, daha genel anlamda, Mesih'te gerçekleşecek vaadin bereketlerini günbegün alır.¹¹

Vermek, gerçek bir iman eylemidir! İbrahim İshak'ı kurban olarak sunmaya götürdüğünde RAB'bin sağlayacağına iman ediyordu. Nitekim öyle oldu. RAB kurbanı sağladı ve İbrahim oraya Yahve Yire adını verdi.

İbrahim Peygamberin torunu Yakup 70 kişiyle Mısır'a gitti. Yakup'un soyu Musa Peygamber döneminde Mısır'dan halk olarak çıktığında ise kadın ve çocukların dışında yaklaşık altı yüz bin kişiydi. İbrahim'den 1800, Çıkış'tan yaklaşık 1450 yıl sonra İbrahim'in soyundan gelen Mesih'te birleşen tüm halklar tek ulus, tek beden olarak göklerin yıldızları denizlerin kumu kadar çoğaldılar,

¹¹ Yar.21:5; 15:15; Rom.4

sayılmayacak kadar çok oldular.¹² Tanrı ruhsal soy vaadini İbrahim'in günlerinde, Musa döneminde Çıkış'ta halkın beklediği anda değil; kendi belirlediği zamanda, Tanrı halkının çektiği birçok sıkıntılardan sonra gerçekleştirdi.

İbranilere Mektup 11. bölümde denildiği gibi iman olmaksızın Tanrı'yı hoşnut edemeyeceğimiz gibi, vaatlere de kavuşamayız. Çünkü güvenmediğimiz Tanrı'dan bir şey alacağımızı ummak boş bir şeydir.

Adına ister ondalık ister sunu ister bağış ya da armağan densen, Tanrı'nın bizim gündelik ekmeğimizi sağlayacağına, elimizde olanları arttıracığına iman etmiyorsak Her Şeye Egemen RAB'in kendisine güvenmekte problemimiz var demektir. Diğer ruhsal problemlerde olduğu gibi Tanrı'nın önünde alçakgönüllülükle cömertçe *vermek* zayıflığımızı kabul etmek, değişme isteğimizi O'na sunmak, ruhsal engelleri kaldırmak yönünde Tanrı'nın bereket vaadine güvenmeye yönelik büyük bir adım olacaktır.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

¹² Yar.46:27; Çık.12:37; (Yar.12:1-4; Rom.5:12-18).

1.2 Tanrı Vereni Bereketler

“[...] İlyas kadına, ‘Korkma, git yiyeceğini hazırla’ dedi, ‘Yalnız önce bana küçük bir pide yapıp getir. Sonra oğlunla kendin için yaparsın. İsrail’in Tanrısı RAB diyor ki: Toprağa yağmur düşünceye dek küpten un, çömlekten yağ hiç eksilmeyecek.’”¹³

İlyas’ın Sarefatlı kadına gittiği günleri İsa Mesih “Bütün ülkede korkunç bir kıtlığın baş gösterdiği İlyas zamanı” diye tanımlıyor. İsa Mesih’in sözünden anlıyoruz ki kıtlığı yaşayanların durumu hiç de iç açıcı değildi.¹⁴ O günlerde Sarefatlı dul kadının sevinerek pide yapması için küpler dolusu unu, çömlük çömlük yağı yoktu. Bir pişirimlik unuyla çömlüğün dibinde azıcık yağ vardı; o da kendisinden isteniyordu.

İlyas Peygamber’in kendisine pide yapmasını istediği dul kadın, ona acınacak durumunu anlatırken, topladığı çalı çırpıyla pişirdiği son pidelerini yedikten sonra oğluyla öleceklerini söylediğinde boş konuşmuyordu. Muhtemelen dul kadın çevresinde açlıktan ölenleri görmüş, oğluyla birlikte ölümler yüzleşiyorlardı.

Ancak İlyas Peygamber kadının söyledikleriyle ilgilenmemektedir. “Korkma, git yiyeceğini hazırla” diyerek, “Yalnız önce bana küçük bir pide yapıp getir. Sonra oğlunla kendin için yaparsın. İsrail’in Tanrısı RAB diyor ki, ‘Toprağa yağmur düşünceye dek

¹³ 1Kr.17:13-14

¹⁴ Luk.4:25

küpten un, çömlükten yağ eksilmeyecek” sözleri tarihsel dönem yanında günümüz Kutsal Kitap okuyucusuna seslenmektedir.

Açlıktan öleceğinizi bilerek elinizdeki son un ve yağla pide hazırlarken yanınıza peygamber olduğunu söyleyen bir adam gelse ve sizden önce kendisine pide yapmanızı istese ne yapardınız? Bu soruya cevap vermek gerçekten zordur ve içsel gerilim yaratır.

Kutsal Kitap’ta geçen açlıkla ilgili başka örnekleri düşündüğümüzde açlığın insan davranışlarını ne denli derinden etkilediğini görürüz: Esav açlık nedeniyle ilk oğulluk hakkını sattı. Olağanüstü kurtuluş deneyimi yaşayan Tanrı halkı açlık nedeniyle Mısır’a dönüp et kazanlarının başında oturmayı özledi. YHWH kendisine bağlı kalmayanları açlıkla yargılayacağını söyleyerek çocuklarının etini yiyeceksiniz” dedi...¹⁵

Ayartıcı, İsa Mesih’e yaklaşır “Tanrı’nın Oğlu’ysan, söyle şu taşlar ekmek olsun” dediğinde, Tanrı halkının çölde yaşadığı açlık deneyiminde nasıl sürçüklerini biliyordu. Ve halkın sıkıntı çekmesine Tanrı’nın izin verdiğini; ilerleyen zamanda O’nun buyruklarını tutmakla berekete kavuşacaklarını “İnsanın yalnız ekmekle değil Tanrı’nın ağzından çıkan her bir sözle” yaşayacağını da biliyordu.

İsa Mesih “İnsan yalnız ekmekle yaşamaz, Tanrı’nın ağzından çıkan her sözle yaşar” dediğinde hem Yasa’daki bir gerçeği hem de yaşamın yalnız fiziksel olmadığını söylüyordu. RAB, yaşama vurgu yaparken ruhsal yaşamın, tüm bereketlerinin kaynağının kendisi olduğunu, RAB ile doğru ilişkinin *önceliğini* ve *önemini* vurguluyordu. Maddesel olanaklarımız kısıtlandığında, ihtiyaçlarımızı karşılamakta zorlandığımızda İsa Mesih’in denenmesini ve O’nun tutumunu anımsamak faydalı olabilir: “İnsan yalnız ekmekle yaşamaz, Tanrı’nın ağzından çıkan her sözle yaşar!”¹⁶

¹⁵ Yar.25:32; Çık.16:3; Lev.26:3-5, 29

¹⁶ Mat.4:4

Sarefatlı Dul kadın da Tanrı'nın sözüne güvenmekle denemeyi ayartıya dönüştürmeyip imanda kaldı: “Kadın gidip İlyas'ın söylediklerini yaptı. Hep birlikte günlerce yiyip içtiler. RAB'bin İlyas aracılığıyla söylediği söz uyarınca, küpten un, çömlekten yağ eksilmedi...”¹⁷

Dua edelim: “Rab sağlayışın için, bugün bize gündelik ekmeğimizi verdiğin için sana şükrederiz; yarın da vereceğine iman ederiz. Bizlere lütufkâr davrandığın için sana minnettarız. Âmin!”

Kişisel Notlarınız:

¹⁷ 1Kr.17:15-16

1.3 Yoksulluk Ondalık Vermemek İçin Bir Neden mi?

“İsa tapınakta bağış toplanan yerin karşısında oturmuş, kutulara para atan halkı seyrediyordu. Birçok zengin kişi kutuya bol para attı. Yoksul bir dul kadın da geldi, birkaç kuruş değerinde iki bakır para attı. İsa öğrencilerini yanına çağırarak, ‘Size doğrusunu söyleyeyim’ dedi, ‘Bu yoksul dul kadın kutuya herkesten daha çok para attı. Çünkü ötekilerin hepsi, zenginliklerinden artanı attılar. Bu kadın ise yoksulluğuna karşın, varını yoğunu, geçinmek için elinde ne varsa, tümünü verdi.’”¹⁸

İman ettiğim yıllarda ondalık konusunda örnek aldığım ayetlerden biri Dul Kadının Bağışı ile ilgili olandı. Yıllarca cebime koyduğum birkaç lirayı, ondalık toplandığı zaman torbanın içine “Çok veriyormuş duygusuyla” attım. Bir gün (2003 yılında bu kitabın ilk baskısını yazarken), Mar.12:41-43 ayetleri üzerinde derin düşünürken ciddi bir yanlış yaptığımın farkına vardım... Dul Kadın yoksulluğuna rağmen varını yoğunu, geçinmek içinde elinde ne varsa, yani son parasını veriyor ve yarın için Tanrı’ya güveniyordu. Kendim ise kazancımdan ayırdığım birkaç lirayı vererek Tanrı’nın gözünde iyi olanı yaptığımı sanıyordum. Ondalık konusunda Tanrı’nın önünde birinci utanmam böyle oldu.

¹⁸ Mar.12:41-43; Luk.21:1-4

Dul kadın bağış kutusuna birkaç kuruş attı. İsa bunu cömertlik olarak değerlendirdi. Çünkü diğerleri zenginliklerinden arta kalanı atarken, bu kadın varını yoğunu RAB'be sundu. Pavlus ilerleyen yıllarda “İnsanın elinde olmayana göre değil, elindekine göre yardımda bulunması uygundur. Amacımız sizi sıkıntıya sokup başkalarını rahatlatmak değildir. Ama eşitlik olsun diye, şimdi elinizdeki fazlalık onların eksliğini tamamladığı gibi, başka zaman onların elindeki fazlalık sizin eksiginizi tamamlasın. Öyle ki, ‘Çok toplayanın fazlası, az toplayanın da eksigi yoktur’ diye yazılmış olduğu gibi, eşitlik olsun” der.¹⁹

Tanrı'ya verirken *farkındalık* ruhsal değişimin ilk adımını oluşturuyor. “Ondalık verirken yürek tutumum nedir?” sorusunun samimi cevaplarını aramak ve kendimizi aldatmamak yerinde olur. Eğer kendimi aldatmak istiyorsam (ki en kolay şey budur) “Yoksulluğuna rağmen elindeki tüm parasını bağış kutusuna atan dul kadının davranışı saçmalaktır; o günkü koşullarda geçerlidir, günümüzde uygulanamaz” deyip konudan sıyrılabilirim. Oysa Dul kadının bağış Tanrı'ya duyduğu derin sevginin, içten bağlılığın ifadesidir.

Böyle bir davranışın üzerinde daha derin düşünelim: Kadıncağızın davranışında saçmalık bulunsaydı, İsa Mesih hiç çekinmeden olayı “Saçmalık” şeklinde nitelerdi. O zaman konu Kutsal Kitap'ta doğruluk eylemi olarak değil, *saçmalık* eylemi şeklinde geçerdi. “Dul kadının davranışı o döneme özgüdür” görüşünden hareket etmek, o dönemin tarihsel arka planı yeterince bilmemizden kaynaklanmaktadır. EA metinlerinde dul kadınların uğradıkları haksızlıklar konusunda RAB halkıyla konuşur ve Yasa'daki sorumluluklarını yerine getirmelerini ister. YA döneminde de dul kadınlar merhamete gereksinim duyarlardı; yaşamlarını

¹⁹ 2Kor.8:12

sürdürmekte güçlük çekerlerdi, haksızlıkla karşılaşırlardı. Onlardan maddi beklenti olmadığı gibi, onlara bakmak sorumluluk sayılırdı.²⁰

Hem Markos hem Luka dul kadının başışı öncesinde gösterişi seven, dul kadıları sömüren din bilgilerini ile ilgili sözlerine yer verirler. Mat.23 bölümde de söz edilen kişiler aynıdır. Ondalık veriler, ama bunu gösteriş için yaparlar. Verdikleri ondalık dul kadının cömertliğinden, içtenliğinden çok uzaktır. Sevinçle verip vermediklerini ise Rab bilir!

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

²⁰ “İyilik etmeyi öğrenin, / Adaleti gözetin, zorbayı yola getirin, / Öksüzün hakkını verin, / Dul kadını savunun.” Yeş.1:17; ayrıca bkz. Yak.1:27

1.4 RAB'bin Eli Kısaldı mı ki Sağlayamasın?

“[...] İsraililer de yine ağlayarak, ‘Keşke yiyecek biraz et olsaydı!’ dediler, ‘Mısır’da parasız yediğimiz balıkları, salatalıkları, karpuzları, pırasaları, soğanları, sarmısakları anımsıyoruz. Şimdiyse yemek yeme isteğimizi yitirdik. Bu mandan başka hiçbir şey gördüğümüz yok.’”²¹

Çöl şartlarında Tanrı halkı RAB'be güvensizlik sorununu sıkça yaşamıştır. Açlık yakınması karşısında RAB man ve bildircin vaat ettiği Musa bile 600.000 erkek ile onların eşleri ve çocuklarının nasıl doyacağı konusuna şüphe ile yaklaşmıştır. Aslında yakın zamanda RAB gündüz bulut gece de ateş sütünü ile onlara yol göstererek, varlığıyla aralarında bulunduğunu belli etmişti.²² Halk ise Mısır'da parasız yedikleri balıkları, salatalıkları, karpuzları, pırasaları, soğanları, sarmısakları anımsamakta; Tanrımız'ın güçlü kurtarışını, kendilerini yok etmek üzere arkalarından gelen Firavun ve ordusunu, Kızıldeniz'de nasıl yok ettiğini unutmuş görünmektedir. Üstelik yaşanan deneyimin üzerinden yıllar, yüzyıllar geçmemiştir. Halk bizzat RAB'bin gücünü ve yargısını gösterdiği Nil nehrinin kana dönmesine; ırmağın kurbağalarla dolup taşmasına; kentin sinekle kaplanmasına; evlerin üzerine, topraklara at sineklerinin doluşmasına; insanların hayvanların bedenlerini irinli çıbanla-

²¹ Say.11:4-6

²² Çık13:20-22

rın sarmasına; ardından dolunun, kırdan kalan bütün canlıları öldürmesine ve doludan arta kalan ürünleri çekirgelerin yok etmesine; üç gün süren karanlığa ve son olarak da ilk doğanların ölümüne tanıklık etmişlerdi.

Kutsal Kitap'ta hem Musa Peygamber döneminde hem İsa Mesih'in yeryüzündeki hizmetinde, RAB'bin mucizevi sağlayışına Tanrı halkının imanındaki sarsıntılı durumlar belirgin olarak ortaya konmuştur. Tanrımız isteklerinin karşılanmamasına bağlı nedenlerle ortaya çıkan yakınmalara "Bana güvenemediniz" diyerek halkına eksiklikleri hatırlatmıştır. Ve RAB güvenilirliğini, halkına olan sadakatini vurgulamıştır.

İsa Mesih dört bin kişiyi doyururken de beş bin kişiyi doyururken de öğrencilerinin durumu Musa Peygamber'e ve o dönemdeki Tanrı halkına çok benzemektedir. Musa'nın 600.000 erkek ile ailelerinin çöl ortamında nasıl doyacağını düşündüğü gibi, İsa Mesih'in öğrencileri de dört-beş bin kişinin "Böyle ıssız bir yerde bu kadar kalabalığı doyuracak ekmeği nereden bulalım? [...] Her birinin bir lokma yiyebilmesi için iki yüz dinarlık ekmek bile yetmez" diyerek, kalabalığın nasıl doyurulacağını düşünmektedirler.²³

Aslında dün olduğu gibi bugün de Rab'bin eli kısa değildir! Hatta İsa Mesih aracılığıyla bizlere çok daha fazlası... Kurtuluş, yeniden doğuş, Kutsal Ruh'un konut kurması, göksel bedenlerimize kavuşturma vaatleri de karşılıksız sunulmuştur. Böyle bir durumda, en azından, RAB'bin gündelik ekmekle halkını bereketleyeceği vaadine şüpheyle yaklaşıyorsa şu soruya bir cevap aramalıyız: "RAB'bin eli kısaldı mı ki söylediklerini yerine getiremesin?"

Öyleyse Rab'bin elinin kısalmadığına iman ediyorsak "Öncelikle O'nun egemenliğinin ve doğruluğunun ardından gidelim, o

²³ Mat.15:33; Yu.6:7

zaman bize bütün bunlar da verilecektir. O halde yarın için kaygılanmayalım. Yarının kaygısı yarının olsun. Her günün derdi kendine yeter!²⁴

Dua edelim.

Kişisel Notlarınız:

²⁴ Krş. Mat.6:32-34

ESKİ ANTLAŞMA'DA SUNU, BAĞIŞ, ARMAĞAN

“RAB Musa'ya şöyle dedi: ‘İsraililer’in sayımını yaptığın zaman, herkes canına karşılık bana bedel ödeyecektir. Öyle ki, sayım yapılırken başlarına bela gelmesin. Sayılan herkes armağan olarak bana yarım kutsal yerin şekeli verecektir. [...] Sayılan yirmi yaşındaki ve daha yukarı yaştaki herkes bana armağan verecektir. Canlarınızın bedeli olarak bu armağanı verdiğinizde, zengin yarım şekelden fazla, yoksul yarım şekelden eksik vermeyecek. İsraililer’den bedel olarak verilen paraları toplayacak, Buluşma Çadırı’nın hizmetinde kullanacaksın. Bu paralar canlarınızın bedeli olarak ben, RA’be İsraililer’i hep anımsatacak.”²⁵

İnsanlık tarihi kadar eski olan kurban ve sunu uygulamaları aradan geçen binlerce yıl içerisinde, zamana ve kültüre uzaklık nedeniyle çok kişi için derin anlamını yitirmiştir. Oysa kurban ve sunuların Tanrı’nın tasarısında önemli bir yeri vardır. Kutsal Kitap’ta kurbanlar insanın günahlarına kefaret ederken; sunu anlayışı daha çok RAB’be verilen yüceliği, övgü ve şükranla O’na yaklaşmayı ifade eder. Bilinen bu gerçeklerle birlikte, başka bir gerçek EA döne-

²⁵ Çık.30:11-16

minden İsa Mesih'e dek Tanrı'nın halkı günahlarına karşılık tekrar ve tekrar kurbanlar sunmadan Tanrı'ya yaklaşamazdı. Günahlara kefarete etme bağlamında olan tüm kurbanlar tipolojiktir,²⁶ yani gelecek kişinin gölgesi olarak Mesih'in yerini aldılar. Bu nedenle Mesih, kendisini bir kez kurban ederek günahı ortadan kaldırmak için çağların sonunda ortaya çıktı. O, günahlarımıza karşılık öldü, dirildi; gökteki tapınağın örneği, başkâhin olarak kurtuluş tarihinde yerini aldı.²⁷

Kurbandan sunuya geçtiğimizde, sunu kurban olabileceği gibi gönülden verilen çeşitli bağışları, armağanları da kapsayan geniş bir anlama sahiptir. EA'da bağış kavramına baktığımızda bağlam üç farklı açıklama sunar. Birincisi bağış, suçlara karşılık sunulan, RAB'be hoş kokulu kurbanı denk gelir. Harun *simgesel* olarak halkın suçlarını taşır.²⁸ İkincisi yakmalık sunu dışında sunulan sunuların bir bölümünü yemesi için kâhine bırakılır. Buluşma Çadırı'nda ve Tapınak'ta sabah akşam sunular sunulduğu düşünüldüğünde, asıl amaç bu olmasa da, gece gündüz hizmet edenlerin yiyecek gibi temel ihtiyaçları da karşılanmış olur. Örneğin Lev.7:32 ayetinde "Esenlik kurbanlarınızın sağ budunu bağış olarak kâhine vereceksiniz" denilir. Üçüncüsü 1Ta.29:17 ayetinde RAB'bin adına yapılacak kutsal tapınak için "çılgınlık" diyebileceğimiz biçimde Davut, önderler ve halkın kendilerine ait değerli tüm eşyalarını bağış olarak RAB'be verdiklerini görürüz.

Armağan kavramı, Tanrı halkının RAB ile olduğu gibi halkın birbirleriyle ilişkilerini zenginleştiren bir içeriğe sahiptir. Öncelikle yaşamın kendisi bir armağandır. Yaşam veren RAB aynı zamanda

²⁶ Tipoloji: EA geçen olayların Mesih'te gerçekleşmesi, aslının yerine gelmesi.

²⁷ İbr.9:27; Rom.3:25-26; Yu.2:19; İbr.8:1-6

²⁸ Say.28:1, Çık.28:38

insana yaşamını ve kendisine bağlılığını sürdürmesi için armağanlar dağıtır. İnsanın yemesi içmesi, mali mülk sahibi olması, yaptığı işten mutluluk duyması için verilen güç hep Tanrı armağanıdır. Vaiz bunu iyi keşfeden kişilerden biridir. Şöyle der: “Gördüm ki, iyi ve güzel olan şu: ‘Tanrı’nın insana verdiği birkaç günlük ömür boyunca yemek, içmek, güneşin altında harcadığı emekten zevk almak. Çünkü insanın payına düşen budur. Üstelik Tanrı bir insana mal mülk veriyor, onu yemesi, ödülünü alması, yaptığı işten mutluluk duyması için ona güç veriyorsa, bu bir Tanrı armağanıdır.”²⁹

Çık.35-36 bölümlerde RAB’bin buyruğuna göre konuşan Musa; istekli olan herkesin RAB’be “Altın, gümüş, tunç; lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, deri, kırmızı boyalı koç derisi, akasya ağacı armağan etsin. Kandil için zeytinyağı; mesh yağı ve güzel kokulu buhur için baharat; başkâhinin efoduyla göğüslüğü için oniks ve öbür kakma taşları getirsin” dedi.

Buluşma Çadırı’nın yapımı için getirilen armağanlar ile tam bir cömertçe verme çılgınlığı yaşandı.

Her istekli kişi, kadın erkek ellerinde ne varsa getirdiler: “Altın takı, broş, küpe, yüzük, kolye; lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, deri, kırmızı boyalı koç derisi; gümüş, tunç, akasya ağacı; becerikli kadınlar elleriyle eğirdikleri lacivert, mor, kırmızı ipliği, ince keteni eğrilmiş keçi kılı; önderler efod ve göğüslük için oniks, kakma taşlar, kandil, mesh yağı ve güzel kokulu buhur için baharat ve zeytinyağı getirdiler. Kadın erkek bütün istekli İsraililer RAB’bin Musa aracılığıyla yapmalarını buyurduğu işler için RAB’be gönülden verilen sunu sundular.” O kadar çok armağan getirilmişti ki sonunda Musa “Hiç kimse kutsal yere armağan olarak artık bir şey vermesin” dedi.

²⁹ Vai.5:19

Çık.30:11-16 ayetlerde RAB sayımı yapılan her İsraili'den canına karşılık bedel ödemesini buyurdu ve verilecek bedelden armağan olarak söz etti. Toplanan paranın Buluşma Çadırı'nın hizmetinde kullanılmasını istedi. Verilen para armağan olduğu gibi, Buluşma çadırında Levililer'in hizmetini de armağan bağlamında kabul etmek gerekiyor. Tanrı sözüne göre Levililer'in Buluşma Çadırı ile ilgili hizmetleri de RAB tarafından halkına sunulmuş büyük bir armağandır.³⁰

Tanrı halkına verilen bu armağan günümüzde kilisesinde kimlere denk gelir? Ve Tanrı halkı için nasıl bir şükür nedeni olmalıdır?

Dua edelim!

Kişisel Notlarınızı:

³⁰ Say.18:6

2.1 Yar.4 Habil ile Kayin

“Günler geçti. Bir gün Kayin toprağın ürünlerinden RAB’be sunu getirdi. Habil de [özenle seçilmiş] sürüsünde ilk doğan hayvanlardan bazılarını, özellikle de yağlarını getirdi. RAB Habil’i ve sunusunu kabul etti.”³¹

Kutsal Kitap’ta geçen herhangi bir konunun ilk örneği, bizlere konunun tanrısal tasarısındaki yerini anlamamız için iyi bir başlangıç yapmamızı sağlar. Sunu uygulamasında da aynı durum söz konusudur. Yaratılış dördüncü bölümde ayrıntılara yer verilmeden Habil’in çoban, Kayin’in çiftçi olduğunu yazar. Kayin toprağın ürünlerinden, Habil ise sürüsünden ilk doğanların bazılarını, özellikle de yağlarını getirdi. RAB Habil’in sunusu kabul etti, Kayin’in sunusunu reddetti. Habil sürüsünde ilk doğan hayvanlardan ve *özellikle* de yağlarından getirmişti. Habil’in imanla sunduğu kurban sunusu Tanrı’yı hoşnut edecek şekildeydi. Bu kısacık paragraf için Yahudi yorumları dahil, hemen hemen tüm yorumlar Kayin’in sunuyu özensiz bir şekilde sunduğu ve yürek tutumunun da doğru olmadığı yönündedir.³²

³¹ Yar.4:3-4

³² Krş. Kurul. Tora Bereşit 2. Kitap. Gözlem Basın Ve Yayın A.Ş. İstanbul, 2012. S. 27

David Atkinson, Joyce G. Baldwin. Yaratılış’ın Mesajı. Haberci Tanıtım Basın Yayın Dağıtım. İstanbul, 2010. S.142

Kutsal Kitap'ın ilerleyen bölümlerine baktığımızda ilk doğanların, ilk ürünlerin, sunakta sunulan hayvanların yağlarının her durumda RAB için ayrıcalıklı ve O'na ayrıldığını görürüz. Habil ve Kayin'in sunu hikayesini de sunu bağlamında değerlendirdiğimizde, Habil'in YHWH'nin isteğinin ne olduğunu ayırt edebildiğini ve buna göre sunusunu sunmak için doğru bir yürek tutumuyla O'na yaklaştığını söyleyebiliriz. Habil YHWH'nin kim olduğunu; O'nun yaratılışın, yaşamın, her şeyin sahibi olduğunu biliyordu. Kendisinin sahip olduğu her şey YHWH'nindi ve YHWH'den geliyordu. Kayin ise YHWH'nin kimliğini, kim olduğunu anlamamıştı ve O'na karşı kayıtsız, umursamaz bir tutumla yaklaşıyordu. RAB ona "Kardeşin nerede?" diye sorduğunda "Bilmiyorum, kardeşimin bekçisi miyim ben?" diyerek aymazlık içinde, RAB'bin her şeyi bilmediğini varsayarak davranıyordu.

Habil ve Kayin'in sunu hikayesindeki doğru tutum ilerleyen zamanda Yasa'da sunu ve kurbanlarda *kusursuzluk* şeklinde biçimlendi. Bu bağlamda, ondalıklarımızı, bağışlarımızı, armağanlarımızı RAB'be sunulurken, *kusursuzluk* ilkesi ne anlama gelir? Bundan sonraki başlıkta soruya bir cevap arayacağız.

Dua edelim

Kişisel Notlarınız:

2.2 Habil'den Yasa Dönemine Sunu

“Nuh RAB’be bir sunak yaptı. Orada bütün temiz sayılan hayvanlarla kuşlardan yakmalık sunular sundu. Güzel kokudan hoşnut olan RAB içinden şöyle dedi: ‘İnsanlar yüzünden yeryüzünü bir daha lanetlemeyeceğim. [...] Dünya durdukça Ekin ekme, biçmek, Sıcak, soğuk, Yaz, kış, Gece, gündüz hep var olacaktır.’”³³

Bu kitapta *sunulacak hayvanlarla* ilgili detaylara yer verilmeyecek. Bunun nedeni kitabın ana konusu olan finansal ve maddesel bereketlerimizi RAB’be sunmaktır. İşlevsel farklılıkları bulunmasına karşın her kurban bir sunu çeşididir. Levililer Kitabı’nda ayrıntılarıyla tanımlanan sunu, kurban içeriği: Habil’de günahlı varlığını kabul ederek RAB’be imanla yaklaşmak, adanmak, teslimiyet, tapınmaktır. Nuh’un sunusu günahlarına kefarete etmek ve şükretmektir. İbrahim’de iman ve itaattir. Yakup’ta Tanrı’nın isteğini anlamanın ve itaatin göstergesidir.

Maddesel bereketlerin ondalık, bağış, armağan başlığında RAB’be sunulması, kefarete dışında, önceki paragraftaki anlamı içeriğinde taşır. Gördüğümüz gibi sunuların tümünde önemli ilkelere biri kusursuz ve en iyisini sunmaktır. Bu ilke benliğin öldürülmesi, RAB’be içten yaklaşımın ölçüsüdür. Çünkü RAB’be verilen her sunu RAB’bi adına layık şekilde onurlandırılmalıdır.

³³ Yar.8:20-22

RAB halkını tanıdığından hem halkını hem de Levililer aldıkları ondalığın ondalığını sunarken en iyisini sunmakla sorumlu tutmasının nedenlerinden biri de budur denilebilir.

Yine EA’da ilk doğan, ilk ürün kavramları sunu kavramından ayrı düşünülmemelidir. RAB Musa’ya “İlk doğan erkek çocuklarınızın ve hayvanlarınızın hepsini RAB’be adayacaksınız. Çünkü bunlar RAB’be aittir” dediğinde de “Size vereceğim ülkeye girip ürününü biçtiğiniz zaman, ilk yetişen ürününüzden bir demet kâhine götüreceksiniz” dediğinde de her bereketin kaynağının RAB olduğunun anlaşılmasını ve ilan edilmesini dolaysız şekilde istemektedir.³⁴ İlk doğanların, ilk ürünün RAB’be sunulması Tanrı halkının RAB ile ilişkisinde keyfiyetten arındırarak buyruk ile ilkesel temele oturtulmuş ve Hasat Bayramı ile pekiştirilmiştir. Zorunlu bu bayram tanrısal tasarıda Tanrı halkının RAB’den aldıkları bereketle sevinmesini minnettarlıkla şükretmesini hedefler.

Dua edelim!

Kişisel Notlarımız:

³⁴ Çık.13:12; Lev.23:10 vd.

2.3 Biz Kimiz ki?

“Bunları altın, gümüş gerektiren işlerde ve sanat-kârların el işçiliğinde kullanılmak üzere veriyorum. Kim bugün kendini RAB’be adamak istiyor? Bunun üzerine boy başları, İsrail’in oymak önderleri, binbaşılar, yüzbaşılar ve saray yöneticileri gönülden armağanlar verdiler. [...] Değerli taşları olanlar, Gerşonlu Yehiel’in denetiminde, bunları RAB’bin Tapınağı’nın hazinesine verdi. Halk verdiği armağanlar için seviniyordu. Çünkü herkes RAB’be içtenlikle ve gönülden vermişti. Kral Davut da çok sevinçliydi.”³⁵

Davut; tüm hizmeti boyunca kendisini hizmete çağırmanın, mesh edenin, kendisini koruyanın ve günahlarını merhameti ile bağışlayanın Buluşma Çadırın’da huzurunda durduğu RAB olduğunu bildi. Tapınağı yapmayı yüreğine koymadan önce RAB’bin varlığını bulundurduğu Çadır’da O’nunla birlikte olmayı özledi. Bu isteğini:

“RAB’den tek dileğim, tek isteğim şu:

RAB’bi güzelliğini seyretmek,

Tapınağında O’na hayran olmak için

Ömrümün bütün günlerini O’nun evinde geçirmek” diyerek dile getirdi.

³⁵ 1Ta.29:5-6, 8-9

1. Tarihler 17. bölümde, Davut'un RAB'be tapınak yapma isteğini peygamber Natan'a "Bak, ben sedir ağacından yapılmış bir sarayda oturuyorum. Oysa RAB'bin Antlaşma Sandığı bir çadırın altında duruyor" diyerek yüreğini açar. Natan da: "Tasarladığın her şeyi yap, çünkü Tanrı seninledir" diyerek RAB'bin onayını iletir. RAB o gece rüyasında Natan'a seslenir, tapınak tasarısının nasıl ilerleyeceğini anlatır. Bundan sonraki 18-21 bölümler Davut'un bazı askeri başarıları, 22-29 bölümler tapınak yapma hazırlıklarıyla ilgilidir.

Davut çok istemesine karşın tapınağın yapımını gerçekleştirmedi; ama RAB'be bağlılığını gösteren bir davranışta bulundu. 1Ta.22:14-16 ayetlerinde Davut, oğlu Süleyman'a "RAB'bin Tapınağı için yüz bin talant altın, bir milyon talant gümüş, tartısız miktarda tunç, demir, tomruk ve taş" sağladığını söyledi. Süleyman'ın bu armağanları artırabileceğini ekleyerek "Birçok işçin var. Taşçıların, duvarcılarının, marangozların ve her tür işte hünerli adamların var. Ölçülemeyecek kadar altının, gümüşün, tuncun, demirin de var. Haydi, işi başlat. RAB seninle olsun" diyerek meşaleyi yaktı!

"Önderin ruh hali kilisesine yansır" deyişi yerinde bir sözdür. Tapınağı yapmak konusunda Davut'un ruh hali de oğlu Süleyman'a ve halkına yansdı! Onun RAB'be olan sevgisini, açık yürekliliğini bilen Tanrı halkı, cömertliğini de gayet iyi bir şekilde gördü. Kitab-ı Mukaddes eski çevirisinde Davut'un "Ve işte hakir halimle" diyerek verdiği armağanlar düşüncelerimizin sınırlarını zorlayacak niteliktedir. Yüz bin talant altın, tartılar ve ölçüler cetveline göre 3450 ton, yaklaşık bir kamyonet yükü altın eder. Bir milyon talant gümüş de yaklaşık 34500 ton, bir kamyon yükü gümüş eder.³⁶ Tartısız miktardaki armağanlar için ise hayal gücümüzü kullanarak kamyon kamyon tunç, demir, tomruk ve taşları dü-

³⁶ Krş. <https://kutsalkitap.info.tr/?q=1ta%2022> (06.11.2021)

şünmeliyiz. Verilen bu armağanlara baktığımızda, aslında gördüğümüz Davut'un RAB ile ilişkisinin derinliği, O'nu arayan, yücelten, O'na güvenen yürek tutumudur.

1Ta.23 bölümünde Süleyman kral olarak atandı. 27. bölümde her şeyin bir düzene konmasının ardında yapılacak işin büyüklüğü karşında Davut'un oğlu Süleyman'ı "Genç ve toy olarak görmesinin etki var mıdır?" diye bir soru sorabiliriz (krş.22:5). Büyük olasılıkla vardır. Buna bağlı olsa gerek tapınağın yapım işi başlamadan: Harun ile oğulları en kutsal eşyaları korumak, RAB'bin önünde buhur yakmak, RAB'be hizmet etmek ve RAB adına halkı kutlamak için atandılar (23:13). Levililer Harunoğullarına yardım etmekle görevlendirildiler. Adak ekmelemlerden, sunuların hazırlanmasından sorumluydular (23:28). RAB'be şükretmek, övgüler sunmak üzere tapınakta bulunacaklardı (23:30). Şabat günü, yeni ay törenlerinde, bayramlarda, yakmalık sunular sunulduğunda hazır bulunacaklar, hizmet edecekler; Buluşma Çadırında, kutsal yere bakmada ve Tapınağın hizmetinde de kardeşleri Harunoğullarına yardım edeceklerdi (23:31). Levili Ahaya Tapınağın hazinelerinden ve Tanrı'ya adanmış *armağanlardan* sorumluydu. Kenanya ile oğulları İsrail'de memur ve yargıç olarak tapınak dışındaki işlere bakmakla görevlendirildiler (26:29). Yiğit adamlardan oluşan Yeriya'nın aile soy başları Tanrı'nın ve Kral'ın işlerini yapmak için Ruben, Gad, Manaşe oymaklarının yarısına yönetici olarak atandılar. 27. bölümde; ordudaki görevliler, İsrail oymaklarının ve kralın yöneticileri listelendi.

1Ta.23-27 bölümlerinin bu kadar uzun yazılmasının nedeni RAB'bin halkıyla çalışma arzusunu ve bir düzen olmadan büyük bir işin başaramayacağını göstermek içindir. 28-29. bölümlerde Davut, Musa ve Yeşu'nun yaptığına benzer biçimde veda konuşması ile hem yapılacak Tapınak'ın planlarını anlatır hem de kutsa-

ma yapar. Davut, oğlu Süleyman'a RAB'bin buyruklarını yerine getirmesi, yapacağı işlerde kendine güvenmeyip RAB'bi aramasını, RAB'be sadakatle bağlanmasını öğütler.

Tanrı'nın Tapınağı'nın kurulması yalnız Davut'a değil, Tanrı'nın halkına da büyük bir heyecan veriyordu. 1Ta.29 bölümünde Tapınağın yapımı için cömertçe armağanların, coşkuyla RAB'be nasıl sunulduğu çarpıcı biçimde anlatılır.

- ✓ Tapınak RAB içindir (1);
- ✓ Tapınağa sevgi cömertliği artırır (3);
- ✓ Verilenler adanmışlığın kanıtıdır (5);
- ✓ Gökte ve yerde olan her şey RAB'bindir (11);
- ✓ Zenginlik ve onur RAB'den gelir (12);
- ✓ Tanrımız övgüye layıktır (13);
- ✓ Biz yeryüzünde garibiz, yabancıyız, kalıcı değiliz (15);
- ✓ Tanrımız RAB'nin önünde yere kapanılır (20).

Tüm bunların bilincinde olarak Davut hakir bir yürek tutumuyla “Ama ben kimim, halkım kim ki, böyle gönülden armağanlar verebilelim? Her şey sendendir. Biz ancak senin elinden aldıklarımızı sana verdik. Senin önünde garibiz, yabancıyız atalarımız gibi. Yeryüzündeki günlerimiz bir gölge gibidir, kalıcı değildir” diyebildi.³⁷

Cömertçe vermek için Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

³⁷ 1Ta.29:14-15

2.4 Ara Söz: Sunu Bağış Armağan YA Paralellikleri

“Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz nanenin, dereotunun ve kimyonun ondallığını verirsiniz de, Kutsal Yasa'nın daha önemli konularını –adaleti, merhameti, sadakati– ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden asıl bunları yerine getirmeniz gerekirdi.”³⁸

Yeni Antlaşma'yı Eski Antlaşma'dan ayırarak değerlendirmeyi insanın çocukluk ve gençlik dönemlerini yok saymasına benzetebiliriz. Her iki durumda da yok sayılan geçmiş ortaya ciddi bir kimlik sorunu çıkarır ve geleceğin biçimlenmesi içinden çıkılmaz bir hal alır. Eski Antlaşma metinleri YHWH'nin tarih içinde nasıl etkin olduğunu, kendisini yüceltecek halk tasarısını nasıl gerçekleştirdiğini, kurban ve sunu düzeni aracılığıyla Mesih'in kurtarıcı hizmetine nasıl ilerlediğini gösterir.

Yeni Antlaşma'da Eski Antlaşma'dan 250 kadar alıntı vardır. Hem İsa Mesih'te hem Yeni Antlaşma yazarlarında, Eski Antlaşma'nın vahiy ürünü olması ya da yetkisi üzerine bir tartışma yoktur.³⁹ EA peygamberleri kurtarıcı İsa Mesih'in hizmetinin günahın yargısını kaldırmak ve insanı Tanrı'yla barıştırmak olduğunu söy-

³⁸ Mat.23:23

³⁹ Krş. David S. Dockery, vd. Holman Kutsal Kitap Rehberi. Yeni Yaşam Yayınları: İstanbul, 2012 S. 751

ledi.⁴⁰ YA döneminde, Kutsal Ruh tarafından yüreklere yazılan yasa işleyecektir. Bu yeni yasa döneminde Tanrı, halkının günahlarını, Mesih'te sağlanan kurtuluşla anmayacak;⁴¹ Yasa'nın özünü ve talebini oluşturan kutsallığa, alçakgönüllülüğe, adalete, merhamete ve sadakate önem vereceğini belirtmiştir.⁴²

Sonuçta bugün bizler İsa Mesih'in açtığı yoldan Kutsal Ruh aracılığıyla En Kutsal Yer'e imanla girme ayrıcalığına sahibiz. Bu durumda EA'da olduğundan üstün biçimde, kutsal olarak Mesih aracılığıyla Tanrımız'ın huzurunda olabiliriz.

Kurban sunusunda günahların bağışlanması ilkesi Mesih'te korunduğu gibi, ondalıktaki verme ilkesi, kilise merkezde olmak üzere YA'da sunu, bağış, armağan adında, devam etti.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

⁴⁰ Yeş.53; 61;9:7 Mat.12:17-21

⁴¹ Yer.31:31-33; İbr.10:15-18

⁴² Mik.6:8; Mat.23:23

ESKİ ANTLAŞAMA'DA ONDALIK

“RAB Harun’la konuşmasını şöyle sürdürdü: ‘Onların ülkesinde mirasın olmayacak, aralarında hiçbir payın olmayacak. İsraililer arasında payın ve mirasın benim’.”⁴³

Kimine göre ondalık vermek Eski Antlaşma dönemine ait bir uygulamadır, Yeni Antlaşma’da geçmez. YA döneminde “Yasa’nın kalkmasıyla günümüzde kişi ondalık vermekten özgürdür” diye düşünülür. Kimine göreyse ondalık, YA’da da EA’dakine benzer biçimde geçmese de yerleşmiş sistem ve isim olması nedeniyle kullanılır. Ayrıca Elçilerin İşleri ve bazı mektuplarda “sunu, armağan, başış” cömertçe vermek adında varlığını sürdürür.

Peki, biz neye göre karar vereceğiz? EA ondalık konusunda yeterince açıktır: Ondalık verilmelidir, RAB için kutsaldır. Zaman zaman Tanrı’nın halkı bu sorumluluklarını yerine getirmediğinde, halkın ciddi anlamda dikkatinin çekildiğini, uyarıldığını görüyoruz.

Neden?

Ondalığın verilmemesi demek, Levililer’in hizmetinin boşa çıkarılması, dolayısıyla Tapınak hizmetlerinin yerine getirilemez duruma gelmesi demektir. Tapınak hizmetlerinin yerine gelmemesi ise RAB ile halkı arasındaki ilişkinin durması anlamına geliyordu.

⁴³ Say.18:20

Çünkü Tanrı'nın varlığı Buluşma Çadırında ya da Tapınak'ta bulunurdu ve Tanrı halkı yalnız günahlarına karşılık doğru biçimde kurban sunduğunda RAB'bin huzurunda olabilirdi. Sunular olmadan Tanrı halkı doğru biçimde RAB'bin huzuruna gelemediğinden, O'ndan uzaklaşıp kendilerini putlara adanmalarına ve dünyasal yollarda yürümelerine neden oluyordu.

Kutsal Kitap'ta ondalık terim olarak ilk kez Yar.14:20 ayetinde geçiyor. İbrahim Peygamber kral-kâhin Melkisedek'e ondalık verdi. Sonrasında torunu Yakup alacağı bereketin karşılığında Tanrı'ya ondalık vermeyi vaat etti. İbrahim peygamber ile torunu Yakup'un yaşadıkları dönemde dünya kralları da kendilerine bağımlı olan halkların ganimetlerinden ve ürettiklerinden pay almaktaydılar. İbrahim Peygamber'in ve Yakup'un %10 payı RAB'be sunarken bu oranı neye göre belirledikleri net değilse de o dönemde krallara ondalık vermek kabul edilmiş bir sistem gibi görünmektedirler. 1Sam.8 bölümü de bu görüşü destekler niteliktedir. Tanrı halkı kendilerine bir kral istediklerinde RAB, Samuel aracılığıyla tahıllarının, üzümünün, sürülerinin ondalığını seçtikleri kralın alacağını söyler.⁴⁴

Ondalık (massaret), anlaşılır şekilde Yasa'da tanımlanmıştır. Ondalıkla ilgili Yasa düzenlemelerinde, Tanrı halkı RAB'be ondalık verme sorumluluklarını yerine getirdikçe Tanrı'nın üstün güç oluşunu, her şeyin O'na ait olduğunu bildiler. Ondalık vermekle aldıkları ruhsal hizmetin devamlılığında sorumluluk üstlenmeleri vurgusu da vardır. Bu nedenle RAB'bin görkemini gösterdiği, halkıyla bir araya geldiği Buluşma Çadırı'nda hizmetlerin devamlılığının sağlanması için Levililer ile kâhinlerin ihtiyaçlarının karşılanması gibi bir amaca hizmet ettiğini söyleyebiliriz. Aynı zamanda Eski Antlaşma metinlerinde ondalığın sadece Levililer ile Kâ-

⁴⁴ 1Sam8:15,17

hinlerin ihtiyaçlarını karşılamaya y6nelik değildir, kapsamı daha geniştir. Üç yılda bir toplanan ondalıktan yabancılar, öksüzler, dullar da ondalıktan pay aldılar. Toplumun farklı kesimlerinin ondalıktan pay alması, ondalığın toplum yaşamındaki sorumlulukları açısından ne kadar önemli bir rol taşıdığını anlıyoruz.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

3.1 İbrahim Peygamber'in Ondalığı: Bağlılık, Yetki Tanıma, Onurlandırma ve Minnettarlık

“Seni büyük bir ulus yapacağım, Seni kutsayacak, sana ün kazandıracağım, Bereket kaynağı olacaksın. Seni kutsayanları kutsayacak, Seni lanetleyeni lanetleyeceğim. Yeryüzündeki bütün halklar, Senin aracılığınla kutsanacak.”⁴⁵

Yaratılıştta RAB’bin kendisini RAB olarak öven bir halk oluşturma tasarısı vardı. Günahın bulunmadığı bir ortamda Âdem’e çoğalmak, yeryüzünde yaşayan canlılara egemen olmak bereket olarak verildi. Ancak Âdem bu bereketi günah nedeniyle kaybetti. Kaybedilen bereket bin yıllar sonra İbrahim Peygamber aracılığıyla soy ve toprak vaadine bağlandı.

İbrahim Peygamber’e verilen soy ve toprak vaadi Tanrı’nın tasarısında ileriye yönelik yeni bir başlangıç oluşturur. Yukarıda okuduğunuz Yar.12:1-3 ayetleri Tanrı’nın kendisini RAB olarak yüceltecek halk oluşturma tasarısını, İbrahim Peygamber’in ruhsal soyu aracılığıyla nasıl bir büyük bir ulusu ortaya çıkacağını anlatır.

RAB İbrahim ile birliktedir. İbrahim düşmanlarına karşı RAB sayesinde zafer kazandı. Beş yerel kralla savaştan dönerken kâhin-kral Melkisedek tarafından karşılandı. İbrahim Yeruşalim kâhini ve kralı Melkisedek’e ondalık vermekle kazandığı askeri zaferin aslı sahibi RAB’bi ve O’nun yeryüzündeki kâhini Melkisedek’i onur-

⁴⁵ Yar.12:1-3

landırdı.⁴⁶ Yerusâlim'in kâhini Melkisedek de “Yeri göğü yaratan yüce Tanrı Avram'ı kutsasın, Düşmanlarını onun eline teslim eden yüce Tanrı'ya övgüler olsun” diyerek İbrahim'i kutsadı. İbrahim Melkisedek'e ondalık vermekle RAB'bin kâhini Melkisedek'e üstün güç olarak itaat eder. Yasa'nın olmadığı bir dönemde onun tutumunda bağlılık, yetki tanıma, onurlandırma ve minnettarlık vardır.

Kutsal Kitap'ta geçen *sadakat*, *bağlılık* ayetlerinin tamamı RAB'le güçlü ilişkiyi, hizmeti, kulluğu ifade eder.⁴⁷ Ondalık vermek sadakati, bağlılığı görünür bir itaat eylemiyle açığa çıkarmaktadır. Ruhsal konuların RAB tarafından bir şekilde bizlerin uyguladığı eylemlere, davranışlara bağlanması yürek tutumunun göstergesi oluyor.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

⁴⁶ Yar.14:17-20

⁴⁷ Yeş.24:14; 12:24, 26:23; 2Ta.19:9; Hoş.6:6; Hab2:4; Luk.6:22; 2Pet.1:5-7

3.2 Yakup'un Ondalığı: Adamak, Ayırmak

“[Yakup] Sonra bir adak adayarak şöyle dedi: Tanrı benimle olur, gittiğim yolda beni korur, bana yiyecek, giyecek sağlarsa, babamın evine esenlik içinde dönersem, RAB benim Tanrım olacak. Anıt olarak diktiğim bu taş Tanrı'nın evi olacak. Bana vereceğin her şeyin ondalığını sana vereceğim.”⁴⁸

RAB'bin “Büyüğü küçüğüne hizmet edecek” dediği Yakup'un hikayesi Yar.25:21-23 ayetlerinde annesinin karnında Esav ile ilişmekle başlar. Yar.49:33 ayetinde, Mısır'da ayaklarını yatağının içinde toplayıp son soluğunu verene kadar Yakup'un yaşamının her aşamasında RAB etkindir. Yakup'un yaşamını okuduğumuzda, onun Esav'dan ölüm korkusuyla kaçarken anne karnında aldığı vaat ve babası İshak'ın kutsaması dışında bir şeyi yoktu. Yalnızdı, önünde ne olacağı belli olmayan yıllar vardı.

Yakup yaklaşık bir günlük yol gittikten sonra RAB ona düşünde görüldüğünde dedesi İbrahim Peygambere verdiği vaatleri yineledi: Sayılmayacak kadar çoğalan; doğuya, batıya, kuzeye, güneye yayılan; yeryüzündeki bütün halkların soyu aracılığıyla kutsanacağı, büyük bir halk olacağı vaadi. RAB, ayrıca gittiği her yerde Yakup'u koruyacağı, ayrıldığı topraklara geri getireceği ve verdiği sözü yerine getirene kadar ondan ayrılmayacağını da vaat

⁴⁸ Yar.28:20-22

etti.⁴⁹ Yakup vaat almasına karşın yaşadığı olaylar, zaman zaman karşılaştığı belirsizlikler bocalamasına neden oldu. Ancak bu bocalama zamanlarında sessiz kalan RAB'be güvenmeye devam etti.

Herkesin olduğu gibi Yakup'un yaşamında da bazı yamukluklar vardı. Kutsanma hakkını hileyle elde edip kendisini aldatan kayınbabası Lavan'a haber vermeden, kendisine ait ne varsa alıp kaçan Yakup'un hikayesinde dikkat çekici noktalar: RAB'be güvenmesi, ruhsal değişimleri, insanları, olayları iyi analiz etmesidir.

Yakup'un alacağı tüm bereketlerin ondalığını RAB'be adanması, dedesi İbrahim Peygamber'in Melkidesek'e verdiği ondalıkla ilgili bir fikri olduğunu gösterir. Dedesi İbrahim Peygamber ile kendisinin verdiği ondalık, Yasa'nın *olmadığı dönemde* RAB'bi onurlandırmakla, RAB'bi tüm bereketlerin kaynağı olarak görmekle, RAB'bin yetkisini tanımakla ilişkilendirilebilir. Ondalığın temellerinde yer alan bu anlayış tüm Kutsal Kitap boyunca verilen ondalıklarda yer alır: Ondalık, sahip olduğumuz her şeyle onurlandırılmaya layık RAB'be verilir!

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

⁴⁹ Yar.28:10-15

3.3 Yasa'da Ondalık: RAB İçin Kutsaldır

“İster toprağın ürünü, ister ağacın meyvesi olsun, toprakta yetişen her şeyin ondalığı RAB’be aittir. RAB için kutsaldır.”⁵⁰

Kutsal; İbranice *kadosh*, Grekçe *hagios* “Sıradan veya kusurludan ayrı olan”⁵¹ anlamında Kutsal Kitap’ta değişik bağlamlarda yaklaşık 947 kez geçer. Kutsallık, bir şeyin ya da kişinin Tanrı’ya ayrılmasıdır. İçsel tutumun doğru davranışlarda ortaya çıktığı bir kavramı ifade etmek için kullanılır. İlk kullanıldığı yerde “Şabat Günü’nü kutsal sayarak anımsa. Altı gün çalışacak, bütün işlerini yapacaksın. Ama yedinci gün bana, Tanrın RAB’be Şabat Günü olarak adanmıştır” denilir.⁵² Şabat günü uzunca bir zamandan sonra On Emir’in dördüncü emiri olarak Yasa’da belirginleştirilir. RAB Şabat gününü kendine ayırarak yüceliğinin övülmesini ve kendisinin her şeyin RAB’bi olarak tanınmasını talep etmektedir.

Levililer 27. bölüm RAB’be adanan adaklarla, bağışlarla ilgilidir. Bu adaklar RAB’be kendini adayan insanları; kutsal sunu olarak kabul edilen hayvanları, evleri, tarlaları içermektedir. Tüm bu adaklar sıralandıktan sonra “İster toprağın ürünü, ister ağacın meyvesi olsun, toprakta yetişen her şeyin ondalığı RAB’be aittir.

⁵⁰ Lev.27:30 bundan sonra dipnot sıralaması değişiyor.

⁵¹ Behnan Konutgan, Levent Kınran vd. Kutsal Kitap Sözlüğü. Kitab-ı Mukaddes Şirketi. İstanbul, 2016. S. 402

⁵² Yar.2:3

RAB için kutsaldır” diyen RAB, kendisi için ondalık talebinde bulunur.⁵³ Yahudi yorumunda *ondalık* “Tora’nın 613 emrinden biridir” denilerek, “Zeytin yağı ile şaraptan verilen ondalık, hayvanlardan verilen ondalıktan ayrı tutulup, tarımsal ürünleri de kapsayacak şekilde genişletilir. Ondalık olarak belirlenen her onuncu hayvan da kurban sunusuna bağlı olarak kutsal kabul edilir.”⁵⁴

RAB kendisine ayrılan her şeyde, RAB olarak tanınmayı ve RAB olarak yüceltilmeyi talep eder. İlahi hukukta yasa koyucu YHWH, ondalıkta da RAB olarak tanınma ilkesini devam ettirir. Kısacası ondalığın hizmet edenlerin ihtiyacını karşılamanın ya da kilise projelerinin yerine getirilmesinden daha büyük bir anlamı vardır: YHWH, RAB olarak ikrar edilir.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

⁵³ Lev.27:30 Yahudiler düzenli ayrılan bu ondalık türünü *maaser rişon* olarak adlandırdı.

⁵⁴ Krş. Kurul. Tora Vayikra 3. Kitap. Gözlem Basın Ve Yayın A.Ş. İstanbul, 2010. S.669-671

3.4 Yasa'da Ondalık: Ondalığın Ondalığını Vermekle Sorumlu Olanlar

“Böylelikle siz de İsraililer'den aldığımız bütün ondalıklardan RAB'be armağan sunacaksınız. Bu ondalıklardan RAB'bin armağanını Kâhin Harun'a vereceksiniz. Aldığımız bütün armağanlardan RAB için bir armağan ayıracaksınız; hepsinin en iyisini, en kutsalını ayıracaksınız. [...] En iyisini sunar-sanız, bu konuda günah işlememiş olursunuz...”⁵⁵

Eğer bir eylem yapacaksak çoğu zaman vicdanımızda neyi doğru neyi yanlış yaptığımızı biliriz. Ancak vicdan tek başına doğru ile yanlış ayırt etmekte yetersiz kalabilir. EA döneminde RAB neyin doğru neyin yanlış olduğunu Tora'da yazılı yasaları anımsatarak yaptı. EA metinlerini oluşturan diğer bölümler tarih, şiirsel ve Peygamberler kitapları da Tora'daki Yasa üzerinde temellenir. Böylece Kutsal Yazılar Tanrı halkının yönünü bulmasına yardım etti, RAB ile doğru bir ilişkiyi temellendirdi. RAB'bin buyruklarını yerine getirmek ise vicdanın keyfiyetine değil, O'nun sözüne itaat etmekle mümkün olabilir.

Sayılar 17. bölümde RAB her oymak önderinin kuru değneği arasından Levi soyundan Harun'un değneğini filizlendirerek kendi istediği hizmet düzenini oluşturduğunu ilan eder. 18. bölümde ise kâhinlerle Levililer'in görevlerini, sunulardan ondalıklardan ala-

⁵⁵ Krş. Say.18:28-29,32

cakları payları tanımladı. Levililer, RAB'be adanmış oymaktır. Aynı zamanda Levililer Tanrı halkına hizmet etmek için kardeşleri arasından seçilmiş armağandırlar. RAB bu nedenle kendisine armağan olarak verilen ondalığı miras olarak Levililer'e verdi. Böylece Levililer RAB'be sunulan sunulardan, ilk ürünlerden, zeytinyağından, şaraptan, tahıldan pay aldılar. Sonrasında Levililer'in de aldıkları ondalığın ondalığını kusuruz biçimde armağan olarak Kâhin Harun'a vermeleri buyruldu.⁵⁶

Sayılar 17-18 bölümler dikkatlice okunduğunda RAB'bin Tanrı'nın topluluğunda bir hizmet düzeni vardır. Bu hizmet düzeninde herkesin bir rolü olduğu çok bellidir. Halk kâhinlerin sunduğu sunular aracılığıyla RAB'be yaklaştı. Tanrı halkının armağan olarak Levililer'e pay vermesi, Levililer'in de kâhinlere pay vermesi insandan kaynaklı değildir. Ondalık düzeni kuran RAB'dir ve Tanrı halkı ondalık verdiğinde RAB'bin tasarısına katıldılar.

Öyleyse ondalık konusu sadece hizmet edenlerin ya da ihtiyaç içinde olanların yeme içme, ihtiyaç sağlama konusu değil; itaat ve RAB'bi onurlandırma konusudur!

RAB Buluşma Çadırında yaptıkları hizmete karşılık, İsrail'de toplanan ondalıkları pay ve miras olarak Levililer'e verdi. RAB, Levililer'e pay olarak verdiği ondalıkların ondalığını Kâhinlik hizmetini yapan Harun'a ve soyuna verilmesini buyurdu. Levililer'in Buluşma Çadırı'nda verdiği hizmete karşılık aldığı ondalıktan ondalık vermesi yine RAB'bi onurlandırmakla ilgilidir. RAB diğer tüm sunularda aradığı kusursuzluğu, Levililer'in verdiği ondalıkta da yerine getirilmesini istedi ve onlara "En iyisini sunarsanız, bu konuda günah işlememiş olursunuz" dedi.⁵⁷

⁵⁶ Say.18:26 Yahudiler Levili hizmetkarların ondalığın ondalığını kahinlere vermesini *maaser min a-maaser* olarak adlandırdılar.

⁵⁷ Say.18:21-32

RAB'bin ondalık dahil tüm sunularda kusursuzluk araması kutsal Tanrı'nın kusurlu olanı kabul edememesine bağlıdır. İnsan yüreği oynaktır. Bu nedenle RAB Yasa'da kurban ve sunuların şartlarını yazarken çok ayrıntıya iner, insanı kendi koyduğu standartlarıyla yüzleştirir.

Kutsal Kitap'ta yaklaşık 96 kez geçen kusursuz kavramı insanın doğru ve yürekten yaptığı eylemlerde, sununun en iyisini sunmak ve Tanrı'nın insanı doğru sayması bağlamında kullanılır. Yar.17:1 ayetinde Tanrı İbrahim'e görünüp "Ben Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'yım. Benim yolumda yürü, kusursuz ol" dediğinde, çağrısı süreklilik içermektedir. Ayette geçen kusurluk kavramının İbranice kökü "Hiçbir eksiği olmayan, bütün" demektir. "Yakup da mektubunda kelimenin anlamını ve gücünü korumak için *telaos* sözcüğünü kullanarak kusursuzluk kavramında yetkinliği, samimiyeti vurgular.⁵⁸

Ayetlerden de anlıyoruz ki Tanrı halkı istisnasız sunularını kusursuz olanı yetkin şekilde sunmalıdır. Sadece Tanrı halkı değil, Tanrı halkına önderlik eden Levililer de kusursuz aldıkları ondalıkları, sunuları kusursuz olarak kâhinlere vermelidirler. Çünkü Levililer'in olduğu gibi Harun'un payı ve mirası RAB'dir."⁵⁹

Harun soyundan gelen kâhinler de kurban ve sunular aracılığıyla RAB'bin kendilerini kusursuz saydığını anımsamalı, doğru şekilde hizmet etmelidirler!

Bu bölümden Tanrı'ya sunacaklarımızı O'nun tam istediği şekilde sunmamızın, kusursuz olmasının ne kadar önemli olduğunu anlayabiliriz.

Dua edelim!

⁵⁸ Yak.1:14. Krş. David Atkinson, Joyce G. Baldwin. Yaratılış'ın Mesajı. Haberci Tanıtım Basın Yayın Dağıtım. İstanbul, 2010, S. 330

⁵⁹ Say.18:20

3.5 Yasa'da Ondalık: Tapınma Eylemidir

“Siz Tanrınız RAB’be bu biçimde tapmamalısınız. Tanrınız RAB’bin adını yerleştirmek için bütün oymaklarınız arasından seçeceği yere, konutuna yönelmeli, oraya gitmelisiniz. Yakmalık sunularınızı, kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, bağışlarınızı, dilek adaklarınızı, gönülden verdiğiniz sunuları, sığırlarınızın ve davarlarınızın ilk doğanlarını oraya götüreceksiniz.”⁶⁰

Kutsal Kitap’ı baştan sona okuduğunuzda; düşün sonrasında “Bana dön” diyen Tanrı ile kendi elleriyle yaptığı putlara tapınmakta ısrarlı halkını görürsünüz. Şeytan “Çünkü Tanrı biliyor ki, o ağacın meyvesini yediğinizde gözleriniz açılacak, iyiyle kötüyü bilerek Tanrı gibi olacaksınız” dediğinde; Âdem ve Havva doğrusunu bildiği halde, iyiliği ve kötülüğü bilme ağacının meyvesinden yediği için insanlık tarihinin en trajik olayı yaşandı: Düşüş!⁶¹

Her düşün insanın Tanrı ile olan ilişkisinin doğru noktada olmamasından kaynaklanır. Eğer biz Tanrı’nın doluluğu ile yaşamıyorsak boşlukta kalacağız ve kendi tanrılarımızı yapmaya eğilimli olacağız.

Âdem ile Havva da düşün sonrasında insan soyu kendi tanrısını yapmakla Şeytan’ın “Tanrı gibi olacaksın” fikrine değer vermiştir. Bu durum Yeş.44:15-17 ayetlerinde şöyle dile getirilir:

⁶⁰ Yas.12:4-6

⁶¹ Yar.3:4

“Sonra ağaç odun olarak kullanılır.
 İnsan aldığı odunla hem ısınır,
 Hem tutuşturup ekmek pişirir,
 Hem de bir ilah yapıp tapınır.
 Yaptığı putun önünde yere kapanır.
 Odunun bir kısmını yakar,
 Ateşinde et kızartıp karnını doyurur.
 Isınınca bir oh çeker,
 “Isındım, ateşin sıcaklığını duyuyorum” der.
 Artakalan odundan kendine bir ilah,
 Oyma put yapar;
 Önünde yere kapanıp ona tapınır,
 ‘Beni kurtar, çünkü ilahım sensin’ diye yakarır.”

Çık.12. bölüm YHWH'nin tapınma standartları ile putperest tapınmanın farklılıklarını anlatır. Bu farklılıklardan bazıları putperest tapınmalarında “Bol hasat isteyerek faydacılığa; genellikle rastgele cinsel ilişkiye, oğullarını ve kızlarını kendi elleriyle yaratıktıkları putlara kurban etmeye”⁶² yer verilirdi. Tanrımız ise “Siz Tanrınız RAB’be bu biçimde tapmamalısınız. Tanrınız RAB’bin adını yerleştirmek için bütün oymaklarınız arasından seçeceği yere, konutuna yönelmeli, oraya gitmelisiniz. Yakmalık sunularınızı, kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, bağışlarınızı, dilek adaklarınızı, gönülden verdiğiniz sunuları, sığırlarınızın ve davarlarınızın ilk doğanlarını oraya götüreceksiniz. Orada, sizi kutsayan Tanrınız RAB’bin huzurunda, siz de aileleriniz de yiyeceksiniz ve el attığınız her işte sevinç bulacaksınız” diyor.⁶³

⁶² Krş. Raymond Brown. Yasa'nın Tekrarı. Haberci Tanıtım Basın Yayın Dağıtım. İstanbul, 2012. S. 209, 211

⁶³ Yas.12:4-7

Böyle bir tapınma talebinde birkaç özellik ön plana çıkar. YHWH'ye yapılan tapınmada ilk olarak tek Tanrı'ya tapınma vardır. Tapınma herhangi bir yerde yapılmaz, O'nun konutunda, huzurunda yapılır. İkinci olarak tüm kurbanlar, sunular huşu içerisinde sunulmalıdır.

Yas.12:4-7 ayetlerinde ondalık ve bağışların diğer tapınma eylemlerinin içerisinde yer alması *rastgele* bir durum değildir. Bu durumda maddesel bereketlerimizi gönülden Tanrı'ya sunduğumuzda, aynı zamanda O'na tapınıyoruz. Çünkü, Tanrı'nın halkı ondalık vermekle Yaratıcısı'nın her şeyin kaynağı olduğunu ilan eder. Tanrı'nın istediği bu tür tapınma Tanrı halkına putlara karşı zafer kazandırıyor!

Ondalık vermekle ruhsal tapınma, vermemekle ruhsal gerileme yaşanılacağını görebiliyor musunuz?

Dua edelim.

Kişisel Notlarınız:

3.6 Yasa'da Ondalık: Levililer'i Yüz Üstü Bırakmayın

“Kentlerinizde yaşayan Levililer'i yüzüstü bırakmayın. Onların sizin gibi payları ve mülkleri yoktur.”⁶⁴

Levililer'in yüz bırakılması nasıl sonuçlanır? Bu sorunun cevabı basittir: Tapınak hizmetleri sürdürülemez. Dolayısıyla Tanrı'nın halkı YHWH'ye yaklaşamayacak, tapınamayacaktır. Nehemya dönemi ile ilgili bölümde bunu daha ayrıntılı göreceğiz.

Şimdi EA metinlerinde gördüğümüz, bugün bize anlamsız gelen bazı içerikler üzerinde biraz daha düşünelim.

“Neden?” sorusunu belki de en çok Eski Antlaşma metinlerini okurken sorarız:

“Tanrı Âdem ve Havva'nın günaha düşmesine *neden* izin verdi?”⁶⁵

“Tanrı halkını *neden* sınıyor?”⁶⁶

“Denizde, akarsularda yaşayan pullu ve yüzgeçli canlıların etini yiyebilirdi de neden pulsuz, yüzgeçsiz ve toplu halde yaşayanları yenmezdi.”⁶⁷

“Neden tarlaya iki çeşit tohum ekilmez, iki tür iplikle dokunmuş giysi giyilmez?”⁶⁸

⁶⁴ Yas.14:27

⁶⁵ Yar.3

⁶⁶ Çık.15:26

⁶⁷ Lev.11:9-12

“Neden?” soruları uzayıp gider... Kuşkusuz bu “Neden?” sorularının bazılarına bağlamlarına göre yanıtlar verilebilir, tam açıklayamadığımız bazılarını ise ayette geçtiği şekilde sade anlamıyla kabul etmek gerekir.

“Neden?” sorusunu sorduğumuz ayetlerin çoğu zaman Kutsal Kitap’ta kısa, öz ve net mesajı vardır. Örneğin “Yün ve pamuk karışımı iki tür iplikle giysi yapsak ne olur, yapmasak ne olur? Giysek ne olur, giymesek ne olur?” diyerek ayetin verdiği mesajı anlamsız bulup önemsizleştirebiliriz. Ancak ayeti bağlamına göre okuduğumuzda ruhsal bir prensibin ve güçlü bir mesajın olduğu açıktır. Bu prensip “Putperest halklardan ayrılmak ve Tanrı’ya kendinizi ayırmak için O’nun kurallarını uygulayın” görüşünü yansıtır.

Eğer bu buyruğun öncesine bakarsak toplumsal ilişkileri Tanrı’nın istemleri doğrultusunda düzenlemeyi amaçlayan “Kardeşine yüreğinde nefret beslemeyeceksin. Komşun günah işlerse onu uyuracaksın. Yoksa sen de günah işlemiş olursun. Öç almayacaksın. Halkından birine kin beslemeyeceksin. Komşunu kendin gibi seveceksin. RAB benim” ayetleriyle yüzleşiriz. RAB “Kurallarını uygulayın” dindikten sonra da “Farklı cinsten iki hayvanı çiftleştirme. Tarlana iki çeşit tohum ekme. Üzerine iki tür iplikle dokunmuş giysi giyme” denir.⁶⁹ Tanrımız anlamsız görünen yiyecek, giysi kuralları ve sunu düzeniyle putperest halkların inançlarından, iğrenç uygulamalarından uzak kalmamamızı isteyerek kutsal bir ulus oluşturmaya yönelik bir strateji izlemektedir.

Yas.12. bölüm hem Tanrı’nın tanrılığını hem putperest halklarla çizgiyi göstermesi hem de Levililer’in hizmetinin anlaşılması açısından zengin bir metindir. Öncesinde ve sonrasında yer alan

⁶⁸ Lev.19:9

⁶⁹ Lev.19:17-18

diğer bölümler Tanrı Halkının kutsal bir ulus olma yolunda Tanrı'yla ve komşusuyla toplumsal ilişkilerini düzenleyen ayrıntılara yer verir. “Atalarınızın Tanrısı RAB’bin mülk edinmek için size verdiği ülkede yaşamınız boyunca uymanız gereken kurallar, ilkelere şunlardır” diye başlar ve Tanrı Halkı’nı çevrelerindeki putperest halkların inançlarından, ibadet uygulamalarından koparır. “Siz Tanrınız RAB’be bu biçimde tapmamalısınız” diyerek tek Tapınma konutuna yönelir. Sıralanan tapınma eylemlerinin içerisinde ondalıklar ve bağışlar da vardır: “Tanrınız RAB’bin adını yerleştirmek için bütün oymaklarınız arasından seçeceği yere, konutuna yönelmeli, oraya gitmelisiniz. Yakmalık sunularınızı, kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, bağışlarınızı, dilek adaklarınızı, gönülden verdiğiniz sunuları, sığırlarınızın ve davarlarınızın ilk doğanlarını oraya götüreceksiniz” denilir.

Biz Yas.12:4-7 ayetlerindeki incelik üzerinde derin düşünmek istiyorsak biraz zaman ayırmalıyız. Çünkü her bir sözcük hem o hem de sonraki dönemi etkileyecek derin bir anlam barındırmaktadır. 13. Ayette dendiği gibi Tanrı’nın halkı eğer putperestler gibi rastgele tapınmayacaksa O’nun varlığının bulunduğu yerde tapınmalıdır. Bu Musa zamanında Buluşma Çadırı’ydı, ondan sonra Süleyman zamanında Yeruşalim’deki Tapınak’tı.⁷⁰ Çünkü RAB Konutu’nu *adını yerleştirmek* için seçmiştir. Açıklamalı Tora Yahudi çevirisinde bu ifade “Tanrımız *Aşem*’e bu şekilde yapmayın. Aksine, Tanrımız *Aşem*’in⁷¹ İsmi yerleştirmek üzere bütün kabilelerinizden seçeceği [belirli tek bir] yere gitmelisiniz. [Tanrı’nın]

⁷⁰ Krş. Kurul. Akit Açıklamalı Kutsal Kitap. Yeni Yaşam Yayınları: İstanbul, 2017. S. 258

⁷¹ Yahudilerce sadece Buluşma Çadırı’nda ve Tapınak’ta En Kutsal Yer’de söylenen Tanrı’nın kutsal adı: YHWH. Günlük yaşamda ya da konuşmalarda YHWH yerine Tanrı’nın ismi anlamında “Aşem” kullanırlar.

Mevcudiyeti'ni arayacaksınız ve [ibadet için] oraya geleceksin"⁷² denir.

Yas.12:12 ayeti devam ediyor: "Kentlerinizde yaşayan Levililer'i yüzüstü bırakmayın. Onların sizin gibi payları ve mülkleri yoktur." Yakmalık sunular, kurbanlar, ondalıklar, bağışlar, dilek adaklar, gönülden verilen sunular, sığırlar, davarların ilk doğanları Tanrı'nın huzuruna getirildi. Levililer hizmet eder, Levi soyundan gelen kâhinler aracılığıyla YHWH'ye sunulurdu. Bu durumda, yukarıdaki ayetlerin bağlamına bakarak *neden* Levililer'in yüz üstü bırakılmaması gerektiğini daha iyi anlayabiliriz.

Bu bölümde "Neden?" sorusunu çok sorduk ve cevaplar aradık.

Yas.14:27 ayetine göre neden ondalık verdiğimizde bulduğumuz cevap: Eğer Levililer ondalık alırlarsa hizmetlerini sürdürebilirler, RAB'bin huzurunda esenlik içinde sunabilecekleri kurbanları olur. Verilen ondalıklar aracılığıyla Tanrı'nın halkıyla birlikte paydaşlık yapabileceklerdir, Tanrı'nın huzurunda sevinerek yiyecekleri yiyecekleri de olacaktır.

Dua edelim.

Kişisel Notlarınız:

⁷² Kurul. Tora Devarim 5. Kitap. Gözlem Basın Ve Yayın A.Ş. İstanbul, 2012. S.257

3.7 Yasa'da Ondalık: Garip, Öksüz, Dul Pay Alır

“Her üç yılın sonunda, o yılın ürününün bütün ondalığını getirip kentlerinizde toplayın. Öyle ki, sizin gibi payları ve mülkleri olmayan Levililer, kentlerinizde yaşayan yabancılar, öksüzler, dul kadınlar gelsinler, yiyip doysunlar. Bunu yaparsanız, Tanrınız RAB el attığımız her işte sizi kutsayacaktır.”⁷³

Yas.12:7 ayetinde “Orada, sizi kutsayan Tanrınız RAB’bin huzurunda, siz de aileleriniz de yiyeceksiniz ve el attığımız her işte sevinç bulacaksınız” diyen Tanrı, halkının sevinmesi için, halkının *tümünü* huzurunda görmek istemektedir. Yas.14:1 ayeti ise RAB’bin halkına yakından seslenişidir: “Siz Tanrınız RAB’bin çocuklarısınız” diyerek başlar yine putperest halkların tapınma biçimlerinden, yiyecek alışkanlıklarından uzak durmaları söylenir. Çünkü RAB Halkı’nın Efendisi’dir. Halkına bereketleri veren sahte tanrılar değil, O’dur.

Yas.12:17-19 ile Yas.14:22-29, 26:12-13 ayetlerinde geçen ondalık ayetleri birbirlerine paraleldirler. Her yıl verilen ondalığın dışında üç yılda bir paydaşlık şeklinde gerçekleştirilen ondalık türü söz konusudur. Bir Yahudi yorumunda her yedi yılda bir yapılan Şabat yılı 1-2 ve 4-5 yıllar çıkartılarak 3. ve 6. yıllar her yıl Yerusolim’e gelemeyenlerin de gelmesini ve önceki yıllarda verileme-

⁷³ Yas.14:28-29

yen ondalıkların verilmesini zorunlu kılacak şekilde ondalık toplanma yılı ilan edilmiştir.⁷⁴ Bunda amaç “Onu da komşum yapıversin” demeden, ondalık vermenin ihmal edilmemesi, Yasa’nın 613 emrinden biri olarak itaat edilmesidir.⁷⁵

Yasa 14. bölüm ayetlerinde Tanrı Halkı’nın YHWH ile doğru bir ilişkisi olması gerektiği gibi birbiriyle de doğru bir ilişkisi olması gerektiğini anlıyoruz. Tanrımız RAB’bin adını yerleştirmek için seçtiği yerde, halkı huzuruna geldiğinde hepsinin sevinerek tapınmasını istemektedir. Öyle ki Levililer, yabancılar, öksüzler, dul kadınlar gelsinler, yiyip doysunlar.

Dua edelim.

Kişisel Notlarınız:

⁷⁴ Yas.14:22-26 Yahudiler ikinci ondalık anlamında *maaser şeni* dediler.

⁷⁵ Krş. Kurul. Tora Devarim 5. Kitap. Gözlem Basın Ve Yayın A.Ş. İstanbul, 2012. S. 317-321, 273

3.8 Yasa'da Ondalık: Adanmaktır

“Ama Tanrınız RAB’bi arayacaksınız. Bütün yüreğinizle, bütün canınızla ararsanız, O’nu bulacaksınız. Sıkıntıya düştüğünüzde ve bütün bu olaylar başınıza geldiğinde, sonunda Tanrınız RAB’be dönecek, O’nun sözüne kulak vereceksiniz. Çünkü Tanrınız RAB acıyan bir Tanrı’dır. Sizi bırakmaz, yok etmez ve atalarınıza ant içerek yaptığı antlaşmayı unutmaz.”⁷⁶

Kutsal Kitap’ta *yürek eğilimi*: Merhameti, acıyı, şüpheyi, kararlılığı, istekleri, isteksizliği, duygusuzluğu, arayışı, iyi ve kötü olan şeylerin saklandığı yeri, gizliliği, katılığı, bağlanmayı, sapmayı, itaat etmeyi, beklentiyi, anlayışı-anlayışsızlığı, sevgiyi, dünya görüşünü, bilmeyi, övgüyü, sevinci, teselliyi, coşkuyu, yargıyı, korkuyu, RAB’be dönmeyi, kulluk etmeyi, dürüstlüğü, bilgeliği, yönelişi, adanmayı, yardımı, sınanılan yeri, söz vermeyi, akılsızlığı, cesareti, sadakatsizliği, yumuşaklığı, onurlandırmayı, ifadeyi, şükretmeyi, gerçeği, düşünceyi, sıkıntıyı, güveni, paklığı, ölümü, derinliği, pişmanlığı, savaşı, canlılığı, gücü, zayıflığı, yalnızlığı, gücenmeyi, tutsaklığı, köleliği, zevk almayı, haykırışı, gururu, alçakgönüllülüğü, ihtiyatı, ahmaklığı, yaşamı, mutluluğu, arayışı, doygunluğu, ferahlığı, iğrenmeyi, arıtılan yeri, tasarıları, küstahlığı, dinlemeyi, nefreti, aynayı, sonsuzluğu, tasayı, uyanıklığı, yarayı,

⁷⁶ Yas.4:29

heyecanı, uzaklığı, yakınlığı, Yasa'nın taşındığı yeri, öç almayı, engeli, dikbaşlılığı, isyanı, inatçılığı, sünnetsizliği, aldaticılığı, yanan ateşi, paramparçalığı, birliği, açılmayı, yıpranmayı, mertliği, kirliliği, kederi, hayvanlığı, insanlığı, kuruntuyu, sefahati, sarhoşluğu, ihaneti, doğruluğu, imanı, yeniden doğuşu, Kutsal Ruh'un konut kurduğu yeri, karanlığı, tanıklığı, içtenliği, özlemi, niyeti, mektubu, sevecenliği, açgözlülüğü, suçluluğu ve kutsamayı belirten anlamlarda en az 155 bağlamda 500'den fazla kullanılmıştır.

Yukarıdaki paragrafta yer alan yürek tutumlarından bazıları RAB'bi aramayı, RAB'ile aynı fikirde olmayı, RAB'bin yolunda yürümeyi, adanmayı, adanmışlığı içerir.⁷⁷ Adanma kavramı, temelinde insanın dünya görüşüyle ilgilidir ve insan davranışlarında yüreğin tutumunu ortaya çıkaran bir rol üstlenir.⁷⁸ Örnek vermek gerekirse kilise yaşamı, kiliseye düzenli katılımı ve kilise dışında da paydaşlığı içeren ilişkilerle imanlının Mesih'e adanmışlığını ispatlayan ruhsal bir üründür.

Ahaz kral olduğunda 20 yaşındaydı ve Yerusâlim'de 36 yaşına kadar krallık yaptı. Yüreğinin tutumu Davud'a benzemiyordu. Baallar'a⁷⁹ tapınmak için dökme put yaptırdı; BenHinnom Vadisinde buhur yaktı, oğullarını kurban etti.⁸⁰ Hizkiya Ahaz'ın oğluydu; ama yüreğinin tutumu babası gibi değildi. Bu nedenle babasının yaptıklarının tersini yaptı! Tapınağı onardı; Kâhinler ile Levililer'i çağırıp önce kendilerinin arıtmalarını, atalarının sırt çevirdiği

⁷⁷ Yas.4:29, 1Kr.8:61

⁷⁸ James W. Sire. Bitişikteki Evren (The Universe Next Door). Türkçe basımı yapılmamış eser.

⁷⁹ Efendi, sahip ve koca anlamına gelen Kenanlılar'ın bereket tanrısı. (Behnan Konutgan, Levent Kınran vd. Kutsal Kitap Sözlüğü. Kitab-ı Mukaddes Şirketi. İstanbul, 2016. S. 70)

⁸⁰ BenHinnom (2Kr.28:3): Yerusâlim'in güneyinde, *cehennem* olarak adlandırılan ve tasvir edilen yerin adı; İbr. *Gehenna*. (Kurul. Akit Açıklamalı Kutsal Kitap. Yeni Yaşam Yayınları: İstanbul, 2017. S. 1898)

Tapınağa yüzlerini dönmelerini ve kutsamalarını; sönen kandillerin yakılmasını, kurban ve sunu düzenini yeniden başlatacak buhurların yakılmasını buyurdu.

Levililer ve kâhinler Tapınak'taki putperest tapınmalarında kullanılan bütün kirli şeyleri çıkarıp Kidron Vadisine götürüp parçaladılar, toza çevirdiler, yaktılar... Kısacası yok ettiler.⁸¹ Adanmışlıkları birinci ayın, Nisan ayının ilk gününden başlayan, son sekiz günü Tapınağın kutsanmasıyla devam eden, on beş günde biten sürecin sonunda kendilerini adayacak duruma geldiler (Bu tarihler Mısır'dan Çıkışta gerçekleşen ilk Fısıh Bayramına denk gelir)!

“Ertesi gün Kral Hizkiya erkenden kentin ileri gelenlerini toplayıp onlarla birlikte RAB'bin Tapınağı'na gitti” diyerek başlayan 2Ta.29:20-30:27 ayetleri olağanüstü bir ruh haliyle *adanmışlık* içeren tapınmayı anlatır. Günahlarına karşılık günah sunuları, gönüllü yakmalık sunuları sundular: Levililer ziller, çenkler ve lirlerle RAB'bin Tapınağına yerleştirildi... Davut'un çalgılarıyla, kâhinler borazanlarıyla yerlerini aldılar... Ezgiciler ezgi söylüyor, borazanlar borazan çalıyor, bütün topluluk tapınıyordu... Levili kâhinler halkı kutsadı, Tanrı da onları duydu.

Hizkiya yozlaşan her şeyi kaldırarak dinsel kuralları yeniden düzenledi. Halka Levililer ile kâhinlerin kendilerini RAB'bin Yasası'na adayabilmeleri için paylarını vermelerini istedi. Kralın buyruğunu duyan halk ilk tahıl, yeni şarap, zeytin yağı, bal ve bütün tarla ürünlerinden bol bol verdi. Her şeyin ondalığını bol bol getirdiler: “Yahuda kentlerinde yaşayan İsraililer'le Yahudalılar da sığırlarının, davarlarının, Tanrıları RAB'be adanmış oldukları kutsal armağanların ondalığını getirip bir araya yığdılar. Ondalıkların

⁸¹ 2Kr.23:4, 6, 12; Krş. Behnan Konutgan, Levent Kınran vd. Kutsal Kitap Sözlüğü. Kitab-ı Mukaddes Şirketi. İstanbul, 2016. S. 367

toplanması üçüncü aydan yedinci aya kadar sürdü. Hizkiya ile önderler gelip yığınları görünce, RAB'be övgüler sunup halkı İsrail'i kutsadılar. Hizkiya kâhinlerle Levililer'e yığınları sorunca, Sadok soyundan Başkâhin Azarya şu yanıtı verdi: Halk RAB'bin Tapınağı'na bağış getirmeye başladıktan bu yana yiyip doyduk; üstelik arttırdık da. Çünkü RAB halkını kutsadı. Bu büyük yığın da artakalındır.”⁸²

RAB'be adanmışlık kuru, boş sözler değildir, eylemlere yansır. Okuduğumuz gibi Hizkiya döneminde onarılan Tapınak'ın kutsanması da kuru, boş sözlerle gerçekleşmedi. Kurbanlar ve şükran sunuları Tanrı halkının O'na yaklaşması arzusunu gösteriyordu. Ve aynı zamanda Tanrı'nın halkının adadığı yalnız sığırlar, davalar, ondalık, bağışlar değildi. Bütün yürekleriydi. Verilen ondalıklar, bağışlar da adanmışlığı içeren, niyeti somutlaştıran bir yürek tutumlarıydı.

Bölümün başındaki referans ayette “Tanrınız RAB'bi arayacaksınız. Bütün yüreğinizle, bütün canınızla ararsanız, O'nu bulacaksınız” deniliyor. Düşünelim! Ondalık, bağış, sunular Tanrı halkının yürek bütünlüğünü kapsamıyordu diyebilir miyiz?

Kuşkusuz adanmış yürek yalnız EA'da değil, YA'da da vardır!

İsa Mesih para konusunda niyetin somutlaşmasını “Hazineniz neredeyse yüreğinizde orada olacaktır” diyor.⁸³ Gerçekten öyledir!

Dua edelim.

Kişisel Notlarınız:

⁸² Krş. 2Ta.31:2-10

⁸³ Mat.6:21

3.9 Nehemya Aracılığıyla Sağlanan Düzen

“Ama bütün bunlar olup biterken ben Yerusalım’de değildim. [...] Ayrıca öğrendim ki, Levililer’in alacakları verilmemiş. Hizmeti yürüten Levililer’le ezgiciler tarlalarına geri dönmüşler. Görevlileri azarladım. ‘Tanrı’nın Tapınağı neden ihmal edilmiş?’ diye sordum. Sonra bütün gideleri toplayıp işlerinin başına koydum. Bütün Yahuda halkı buğdayın, yeni şarabın, zeytinyağının ondalığını yine ambarlara getirmeye başladı.”⁸⁴

Kaos bir düzene hizmet eder; ama her düzenin bulunduğu yerde yozlaşma ortaya çıkıp yeni bir kaosa neden olabilir. Kutsal Kitap’ta Tanrı’nın hizmetine adanmış önderler hem kendilerinin hem de Tanrı halkının RAB ile ilişkisine önem verdiler. Buna önem vermeyen önderler ise yozlaşmaya neden oldu. EA’da yozlaşma kâhinler ile Levililer’in halkı Tanrı’ya yaklaştırmak, eğitmek ve öğretmek görevlerini yerine getirmemeleri nedeniyle yavaş yavaş ortaya çıktı. Yozlaşmanın doruk noktası ise (Ahaz’da olduğu gibi) tamamıyla putperestliktir: RAB terk edilir, insanların bencil isteklerini esas alan yaşama biçimi seçilir, derin bir ahlaki çöküş, tam kaos vardır.

Nehemya kitabı baştan sona okunduğunda Tanrı’nın kendisine yürekte bağlı bir önder ile tasarılarını nasıl gerçekleştirdiğini, yine

⁸⁴ Neh.13:6-12

bu önder aracılığıyla Tanrı hakkında yozlaşan ilişkilerin yeniden nasıl düzene konacağını görmek zor değildir: Nehemya bir Tanrı adamıydı. RAB’bi sevdiği gibi, O’nun Tapınağı’nı, Yeruşalim’i ve Tanrı halkını da neredeyse melankolik derecede seviyordu. Kral Artahşasta bile onun bu durumunu fark etti ki bir gün “Neden böyle üzgün görünüyorsun? Hasta olmadığına göre, bir derdin olmalı” diye sordu.

Sonrasında Nehemya 2-12 bölümlerde güçlü bir önderin yaptıklarını Tanrı’nın Krallığı’nda güneş gibi parladı: Kral Artahşasta Nehemya’ya izin verdi ve o Yeruşalim’e gitti. Surları onarmaya başladı. Karşı çıkan alaycıları RAB’be teslim etti. Yoksullara yardım etti. Kendisine kurulan düzenden bilgece kurtuldu. Surların onarımını tamamladı. Sürgünden dönenleri Yeruşalim’e yerleştirdi. Yasa Kitabı’nı Halka okudu. Böylece Halk günahlarını itiraf etti (yani Tanrı ile aynı fikre geldi). Antlaşmayı onayladı. Kâhinlerle Levililer görevlerine başladı. Yahudalı önderlerden şükür sunan iki grup Tapınağın önünde durdu. Kendi grubunda kâhinler borazan çaldı. Yızrah’ya’nın grubunda bulunanlar ilahi söyledi. Kurbanlar kesildi. Halk büyük bir coşku büyük bir sevgi içindeydi.

Bağışların, ilk ürünlerin ve ondalıkların konacağı ambarları gözetecek bazı kişiler görevlendirildi. Bunlar Kutsal Yasa’nın kâhinler ve Levililer için öngördüğü yardımları kentlerin çevresindeki kırsal bölgelerden toplayıp ambarlara getirmekle sorumlu oldular. Yahudalılar kâhinlerle Levililer’in hizmetinden hoşnut kaldılar. Çünkü kâhinlerle Levililer RAB’bin hizmetini ve paklama görevini yerine getiriyorlardı.⁸⁵ Devam eden ayetlerde Halk’ın kapı görevlileri ile Levililer’in; Levililer’in de Harun soyundan kâhinlerin hakkını ayırdığını, böylece Tanrı’ya övgü ve şükür hizmetinin bir düzen içerisinde sunulduğunu anlarız.

⁸⁵ Krş. Neh.12:44-45

Nemhemya putperest Kral Artahşasta'ya verdiği sözü yerine getirmek için Pers Ülkesine döndü. Aradan ne kadar süre geçtiğini bilmiyoruz; ancak Yerusâlim'e yeniden döndüğünde Tanrı halkı arasındaki yozlaşma doruk noktasındaydı. Musa zamanında çölden geçerken Ammonlular ile Moavlılar Tanrı halkına ekmek ve su vermeyip, Balam aracılığıyla lanet okutmak istemişlerdi. Bu nedenle Tanrı'nın topluluğuna girmeme yargısına uğramışlardı. Nehemya döneminde Tanrı halkı, Ammonlular ile Moavlılar'ın Tanrı'nın topluluğuna giremeyeceği bildikleri halde onlarla içli dışlı oldular. Kötülük yapmak için iki yüzlülükle aralarına sızan Horonlu Sanballat'ın kızıyla kâhin Elyâşiv'in torunlarından biri evlendi. Ammonlu Toviya ise Tapınak'ta görevlendirilerek büyük bir odaya yerleştirildi.⁸⁶ Öncesinde, Toviya'ya ayrılan odaya ondalıklar ve kâhinlere verilen bağışlar konulurdu!

Bu duruma nasıl geldiler? Sorunun yanıtı bir sözcük ile ifade edilirse "uzlaşma" ile demek gerekir. Nehemya 13. bölüm dikkatlice okunduğunda iki konuda putperest halklarla uzlaşmanın Tanrı halkını kutsal bir yaşamdan, RAB'be tapınmaktan uzaklaştırdığını görüyoruz. Birinci uzlaşma Şabat günüyle ilgili buyruğu çiğneyip çalışmalarınıdır. Böyle yapmakla kendilerini günlük işlere verdikleri gibi, diğer uluslar için bir anlam ifade etmeyen Şabat günü onlarla ticaret yaptılar. İkinci uzlaşma Aşdotlu, Ammonlu, Moavlı kadınlarla evlenmeleridir. Buna bağlı olarak çocukların önemli bir bölümü kendi anadillerini öğrenemedikleri için Yasa'dan uzaklaşmalarına zemin hazırlandı.

Kutsal Kitap tarihi boyunca putperest halklarla evlilik sonuçta yozlaşmayı getirdi. Nehemya bu gerçeği "Kral Süleyman bu yabancı kadınlar yüzünden günaha girmede mi? Onca ulusun kralları arasında Süleyman gibisi yoktu. Tanrı onu öyle sevdi ki, bütün

⁸⁶ Yas.23:3-6; Say.22:1-6; Neh.13:1-7.

İsrail'e kral yaptı. Ama yabancı kadınlar onu günaha sürükledi. Şimdi de siz yabancı kadınlarla evlenerek Tanrımız'a ihanet ediyorsunuz. Yaptığınız bu büyük kötülüğe göz mü yumalım?" sözleriyle dile getirir.⁸⁷

Şabat günlerinde RAB'bin huzurunda durmayarak tapınmayı; kurban ve sunu sunmayarak günahlarından arınmayı, dolayısıyla Levililer'e ondalık sorumluluklarını yerine getirmeyi unutan halkı Nehemya Tanrı'nın istemleri doğrultusunda yeniden düzenledi. Tanrı'ya hizmet etmekle ilgisi olmayanları tapınaktan uzaklaştırarak, halkın Tanrı'ya ve hizmet edenlere güvenini tazeledi. Kâhinliği lekelediği ve Levililer ile yapılan antlaşmayı bozduğu için "Horonlu Sanballat'ın kızıyla evli Başkâhin Elyaşiv'in torununu yanından kovdu. Tanrı halkını bütün yabancılardan arındırdı. Kâhinlerle Levililer'e görevlerini tek tek bildirdi. Belirli zamanlarda yakılmak için armağan edilen odunları, getirilen ilk ürünleri düzenle koydu.

"[...] Ey Tanrım, bunun için de beni anımsa ve yüce sevgin uyarınca bana merhamet et" diyerek kendini RAB'bin önünde alçaltmayı de ihmal etmedi.⁸⁸ Bu sözler tarihsel anlamı yanında günümüz kilise önderliğine nasıl bir mesaj verir! Kilise önderliği, yozlaşan kilise işlerinde Nehemya kadar cesaretli midir? Nehemya kadar devrimci midir?

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

⁸⁷ Neh.13:26-27

⁸⁸ Neh.13:22

3.10 Levililer Haklarının Gözetilmesini İstiyor

“Levili boy başları, Kenan topraklarında, Şilo’da, Kâhin Elazar, Nun oğlu Yeşu ve İsrail oymaklarının boy başlarına giderek, ‘RAB, Musa aracılığıyla bize oturmak için kentler, hayvanlarımız için de otlaklar verilmesini buyurmuştu’ dediler. Bunun üzerine İsraililer RAB’bin buyruğu uyarınca kendi paylarından Levililer’e otlaklarıyla birlikte şu kentleri verdiler...”⁸⁹

İster kısa sürede ister uzun sürede RAB’bin zaman içerisinde nasıl etkin olduğunu anlamak iman açısından her zaman önemli olmuştur. İbrahim Peygamber hem fiziki hem ruhsal soy, kutsanma ve toprak vaatlerini aldıktan sonra yaşamı boyunca bu vaatlerin ancak küçük bir bölümünü görebildi. İbrahim Peygambere verilen toprak vaadi aşağı yukarı altı yüzyıl kadar sonra Yeşu döneminde yerine gelmeye başladı. Davut’un krallığı döneminde en geniş toprak alanına sahip olundu. Tanrı’nın Krallığı’nın Mesih ile yeni bir boyuta geçmesi, ulusların kutsanması, evrensel halk vadinin yerine gelmesi ise vaatten yaklaşık iki bin yıl kadar sonra gerçekleşti.

İbrahim Peygamber’den İsa Mesih’e kadar süren dönemde Çıkış ve Yeşu kitaplarında soy, kutsal halk ve Tanrı’nın Krallığı’nı simgeleyen toprak vadinin başlangıç evrelerini görürüz. Tüm Kutsal Kitap’ta olduğu gibi Tanrı halkının RAB ile ilişkisi inişli

⁸⁹ Yeş.21:1-3; ayrıca krş. Say.35:1-8

çıkışıdır. Halk bir yandan RAB'be itaat etmek isterken öte yandan O'ndan uzaklaşır. RAB ise sadıktır, nihai tasarısını gerçekleştirme-ye devam eder.

Yeşu kitabında iki ana konu vardır. Birincisi toprak vaadin yerine gelmesi, toprakların paylaşılmasıdır... Kâhinler Antlaşma Sandığı'nı yüklenip halkın önüne geçtiğinde RAB halkının önünden giderek onlara yol açtı. Eriha'nın olağan üstü bir şeklide ele geçirilmesi, Her Şeye Egemen RAB'bin, halkıyla birlikte olduğuna tanıklık etti. İkinci konu Tanrı halkının RAB'be itaat etmesidir. Tanrı halkı RAB'be itaat ettiğinde kazanır, itaatsizlik ettiğinde kaybeder. Akan'ın itaatsizliği buna iyi bir örnektir. RAB'be koşulsuz adanan ganimetten kendine “Şinar işi güzel bir kaftan, iki yüz şekel gümüş, elli şekel ağırlığında bir külçe altın” alınca RAB'bin yargısı sadece kendi üzerinde değil, aynı zamanda halkın üzerine geldi.⁹⁰ Sonrasında RAB itaatsizlikle yüzleşmesi için halkını bıraktı. Bu yüzden Ay Kentinde yenilgiye uğradılar.

Yeşu kitabında bu iki ana konu yanında Levililer'in hizmeti ile ilgili ayetler de vardır. Yeş.13:14 ayetinde Leviler'in payı “RAB için yakılan sunulardı” denilir. 13:33; 18:7 ayetinde geçimlerini sağlamak üzere topraktan pay almayacakları yazılır, “[Musa] Ama Levi oymağına topraktan pay vermedi. Söz verdiği gibi, onların mirası İsrail'in Tanrısı RAB'bin kendisidir. [...] Mirasları RAB için kâhinlik yapmaktır” denilir.

Yeş.21:1-3 ayetlerinde ise Musa'nın Levili boy başları RAB'bin, kendilerine oturmak için kentler, hayvanları için de otlaklar verilmesini buyurduğunu Yeşu ve diğer önderlere anımsattı. Ayetlerden RAB'bin Levililer'in temel ihtiyaçlarının karşılanmasıyla ilgili sağlam bir sistem kurduğunu, ama bunun Musa'nın

⁹⁰ Yeş.7:21; Yeş.3, 6

ölümünden kısa süre sonra Tanrı halkı tarafından nasıl ihmal edilebileceğini anlıyoruz.

Önceki bölümde geçen “Ayrıca öğrendim ki, Levililer’in alacakları verilmemiş. Hizmeti yürüten Levililer’le ezgiciler tarlalarına geri dönmüşler” ayetini bir de RAB tarafından kurulan ondalık sistemine itaat bağlamında değerlendirmek yerinde olur.⁹¹ Ondalıktan yoksun bırakılan Levililer Tapınak hizmetlerini yerine getiremez durumda kaldılar. Çünkü hizmetleri Tanrı halkının desteğine bağlıydı.

EA’da kâhinlik, Levili Tapınak hizmetleri RAB tarafından kurulmuş olduğu gibi, kilise önderlik hizmetleri de Rab’bin tasarıları doğrultusunda Kutsal Ruh tarafından esinlenmiştir. Levililer Tanrı halkını RAB’be yaklaştırmak, eğitmekle sorumlu olduğu gibi pastörler ve diyakonlar da kiliseyi donatmak, Tanrı halkını yetkinleştirmek, Mesih doluluğunda olgun düzeyine erdirmek amacıyla Rab tarafından atanmışlardır (Ef.4:11-13). Görevleri işlevsel olarak kâhinlerden, Levili tapınak hizmetleri yapanlardan çok da farklı değildir. Kiliselerde hizmet edenler hem Rab’be hem kiliseye sorumludurlar.

Bu noktada Tanrı halkının vicdanında cevaplanması gereken soru: “YA döneminde kilise hizmetlerinin devamlılığında maddi manevi sorumluluklarımız nelerdir?” olmalıdır.

Kilisenin hizmet edenlere maddi sorumluluğu bellidir ve bu kitabın ana konusudur! Aslında manevi sorumluluğu da genellikle bilinir: Dua ve teşvik etmek.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

⁹¹ Neh.13:10

3.11 İnsan Tanrı'dan Çalabilir mi?

“Tapınağında yiyecek bulunması için bütün ondalıklarınızı ambara getirin. Beni bununla sınayın” diyor Her Şeye Egemen RAB. ‘Göreceksiniz ki, göklerin kapaklarını size açacağım, üzerinize dolup taşan bereket yağdıracağım.’”⁹²

Kutsal Kitap’a göre insan yüreğini nasırlaştırmadıkça Tanrı sözüne ve Kutsal Ruh’un dokunuşuna, yönlendirişine duyarlıdır. İç varlığında neyin iyi neyin kötü olduğunu; neyin yanlış neyin doğru olduğunu bilir. Musa’dan Malaki’ye aşağı yukarı bin yıl geçmiştir. Tanrı halkının Yasa altında geçirdiği dönem de yaklaşık bu kadardır. Yani Tanrı halkı Yasa’da kendilerinden Tanrı tarafından ne talep edildiğini; kurban, sunu, kutsallık, kusurlu kusursuz kavramlarını gayet iyi bilmektedir.

RAB de halkını gayet iyi tanımaktadır. Kendisinden uzaklaşan halkı için acı çekmektedir. RAB halkını kazanmak için onları günahlarıyla yüzleştirir. Buna bağlı olarak Mal.1:7-8 ayetlerde onlara bazı sorular sorar, halk da O’na cevap verir.⁹³ Tanrı halkının verdiği cevaplar insan kurnazlığına, yüreklerini nasırlaştırmalarına iyi bir örnektir!

Nasıl?

⁹² Mal.3:10-11

⁹³ Krş. Peter Adam. Malaki’nin Mesajı. Haberci Tanıtım Basın Yayın Dağıtım. İstanbul, 2016. S. 13.

RAB: “Sunağıma murdar yiyecek getirdiniz” diyor.

Halk: “Yiyeceğı nasıl murdar ettik” diye soruyor.

RAB: “Kör hayvan kurban etmek kötü değıl mi?” yani “Kusurlu olanı sunmakla” diyor ve ekliyor: “Topal ya da hasta hayvan kurban etmek kötü değıl mi? Böyle bir hayvanı kendi valine sun bakalım! Senden hoşnut kalır mı, ya da seni kabul eder mi?”

Hem o dönem hem günümüz valilerini toplum ve siyasi ilişkileri iyi analiz eden kişilerden oluştuğunu düşündüğümüzde bayağı bir hediye ile valinin önüne çıkılmaz. Benzer biçimde Tanrı halkı da kusurlu sunu ile RAB’bin önüne çıkılmayacağını bildiğı halde pişkinlik yaptılar. Sanki kusurlu, değeri az olan hayvanları Tanrı’ya sunmak iyi bir şeydi. Kusurlu kurbanlar sunarak Tanrı’yı hafife aldılar. Böyle yapmaya devam ettikçe günahlarını meşrulaştırdılar.

Mal.3:8-9 ayetlerinde Tanrı, halkına “İnsan Tanrı’dan çalar mı?” diye sordu. Halk “Senden nasıl çalıyoruz?” diye cevap verdi. “İnsan Tanrı’dan çalabilir mi?” sorusuna verilen cevapta trajikomik bir durum söz konusudur. Çünkü bir kişi göz göre göre kendisine ait olmayan bir şeyi çalmaya yeltenmez. Genellikle hırsızlık kimsenin olmadığı bir zamanda ya da başkalarının da bulunduğu bir ortamda *çaktırmadan* yapılan bir eylemdir. Aynı zamanda “Senden nasıl çalıyoruz?” demekle yaptıkları hırsızlığı inkâr ederek üstünü örtmek istiyorlardı.

Bile bile kusurlu, çalıntı sunu getirdiklerinde, “Senden nasıl çalıyoruz?” dediklerinde tam bir haklılık psikolojisi ile hareket ediyorlardı. Konunun trajikomik olan bir başka yönü de budur. Oysa her şeyi bilen, yürekleri tartan Tanrı aldatılmaz! Ama biz insanoğlu olarak kendimizi aldatabiliriz.

Mal.3:8-11 ayetlerinde Tanrı halkına yaptıklarına göre davranmaz; lütufkardır, merhametlidir. Doğru olanı yapmalarını teşvik

eder. Halkına tövbe etmeleri için yeni bir fırsat verir: “‘Tapınamda yiyecek bulunması için bütün ondalıklarınızı ambara getirin. Beni bununla sınayın’ diyor Her Şeye Egemen RAB. ‘Göreceksiniz ki, göklerin kapaklarını size açacağım, üzerinize dolup taşan bereket yağdıracağım. Çekirgelerin ekinlerinizi yemesini engelleyeceğim. Tarlada asmanız ürünsüz kalmayacak’ diyor Her Şeye Egemen RAB. ‘Bütün uluslar ne mutlu size diyecekler. Çünkü ülkeniz özlenen bir yer olacak.’ Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.”

Kitabın önsözünden buraya kadar yazılanları bir cümlede özetlersek: Ondalık vermek *iman* konusudur. Ondalık vermemek çözümlenmesi gereken bir ruhsal sorundur. Çalmak yerine ondalık vermek doğru tutumdur.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

ONDALIK KONUSUNDA ESKİ VE YENİ ANTLAŞMA İLİŞKİSİ

“Korkma, ey küçük sürü! Çünkü Babanız, egemenliği size vermeyi uygun gördü. Mallarımızı satın, sadaka olarak verin. Kendinize eskimeyen keseler, göklerde tükenmeyen bir hazine edinin. Orada ne hırsız ona yaklaşır, ne de güve onu yer. Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacaktır.”⁹⁴

EA ve YA'nın birbirinden ayırılması ya da daha sık yapıldığı şekliyle, EA'nın iman ve kilise yaşamında önemsizleştirilmesi yeni ileri sürülen bir konu değildir.

İkinci yüzyılda yaşamış Markion EA'yı reddedenlerin öncüsü sayılır. Markion “YHWH'yi kana susamış, Hristiyan tapınmasına layık olmayan Tanrı olarak gördü.”⁹⁵ Buna bağlı olarak YA metinlerini topladı ve sadece YA üzerinde bir öğreti geliştirmeye çalıştı. Markion EA'yı yok saymakla kendine göre bir YA tanrısı yaratma girişiminde bulundu! Markion bu tutumuyla YHWH'nin tarih içindeki kurtuluş tasarısını anlamadığını gösteriyor. Dolayısıyla Yasa'nın günahı ortaya çıkarışını, eğiticiliğini, itaat ve itaatsizliğin sonuçlarını da yok saymış oldu. Böyle yapmakla İsa Mesih'in ve elçilerin dışında bir Kutsal Yazılar öğretisi geliştirmiş oldu.⁹⁶

⁹⁴ Luk.12:32-34

⁹⁵ 2. yüzyılda yaşamamış; YA önem veren ve EA metinlerini reddeden sapkın olarak kabul edilmiş

⁹⁶ Mat .5:17-20; 2Ti.3:16-17; Elç.2:1-40; Elç.17:1-4;

Çok Hristiyan EA ve YA konusunda keskin bir ayırım yapmaz. Ancak iman ve kilise yaşamında EA'nın YA döneminde devam eden ilkelerini göz ardı edebilir. EA'yı orijinal mesajından uzak yorumlamak ya da önemsizleştirmek Kutsal Kitap'ın anlam bütünlüğünü de bozmaktadır.

Nasıl? Tanrı'nın yaratılış ve insan üzerindeki tasarılarını temelsizleştirerek. Tanrı insanı kendisini yüceltmesi için yaratmıştır. Günahın korkunç sonuçlarına rağmen Mesih'te kurtuluş tasarısını hazırlayarak, halkı aracılığıyla, kendisinin RAB olarak yüceltilmesinin kesintisiz devam edilmesini ortaya koymuştur. Bu nedenle hem İsa Mesih hem Elçiler öğretti verirken Kutsal Yazıları sık sık kullanmıştır.

İsa Mesih ve Elçiler'in Yeni Antlaşma'da Eski Antlaşma'dan 250 kadar alıntı yaptıklarını hatırladığımızda, bizlerin de onlar gibi EA'ya önem vermemiz gerektiği aşikardır. İsa Mesih, "Kutsal Yasa'yı ya da peygamberlerin sözlerini geçersiz kılmak için geldiğimi sanmayın. Ben geçersiz kılmaya değil, tamamlamaya geldim" diyerek Yasa'ya bağlılığını; "Rab'bin Ruhu üzerimdedir. Çünkü O beni yoksullara Müjde'yi iletme için meshetti. Tutsaklara serbest bırakılacaklarını, körlere gözlerinin açılacağını duyurmak için, ezilenleri özgürlüğe kavuşturmak ve Rab'bin lütuf yılını ilan etmek için beni gönderdi. Sonra kitabı kapattı, görevliye geri verip oturdu. Havradakilerin hepsi dikkatle O'na bakıyordu. İsa, 'Dinlediğiniz bu Yazı bugün yerine gelmiştir'" diyerek de Kutsal Yazılar'ın kendisinde gerçekleştiğini gayet iyi ifade etmiştir.⁹⁷

Elçiler de EA peygamberliklerinin Mesih'te gerçekleşmesini sık sık kullandılar. Elçilerin dışında İstefanos taşlanarak idam edilmeden önce Mesih'te gerçekleşen vaatlere İbrahim, İshak, Yakup, Yusuf, Musa, Harun, Davut, Süleyman ile ilgili yazılanlara

⁹⁷ Mat.5:17; Luk.4:18-21; krş. Yeş.61:1-3

dayalı bir iman tanıklığı verdi.⁹⁸

YA'da EA'dan yapılan alıntılarda, konu bütünlüğüne bağlı tutarlı bir paralellik vardır! Var olan bu paralelliğin belirginliğine karşın, kurban ve sunu düzenindeki zıt görünen durumların anlaşılmasında ortaya çıkan zorluk: EA'da gerçekleşen olaylar, YA'da ruhsal anlamını kazanır. YA'da eski uygulamalardaki ilke korunur, ancak aynı şekilde devam etmez. YA'da kurban ve sunu yasası uygulanmaz, ama günahların bağışlanması ilkesi Mesih'te korunur. Nasıl kurban ve sunu düzeni YA'da EA'daki gibi uygulanmıyorsa, ama ilke Mesih'te korunuyorsa... Benzer şekilde Ondalık da YA'da EA'daki gibi geçmez; ama *verme ilkesi sunu, bağış, armağan* başlıklarında korunur, devam eder.

Bölümün başında okuduğunuz Luk.12:32-34 ayetleri, EA'da geçen ondalık, sunu, bağış armağan verme biçimleriyle tutarlı olduğu gibi, günümüz imanlılarından daha fazlasını da talep eder. Buna göre imanlılar yalnız ellerinde olanının bir kısmını değil, tamamını Tanrı'nın Krallığı'na sunmaya yönlendirilir. Bu bir yüzleşme konudur! Kilise İsa Mesih'in ikinci gelişene dek var olacağına göre, Tanrı'nın Egemenliği'nde verme ilkesinin devam edeceğini söylemek için çok ileri görüşlü olmaya gerek yoktur. Durum böyle olunca, imanlının maddesel bereketleri sunmasını gerektiren koşullar İsa Mesih'in ikinci gelişine dek sürecektir. Öyleyse bizler yeni gök ve yeni yer kuruluncaya dek, maddesel bereketleri Tanrı'ya sunma eylemimizi cömertçe, içtenlikle ve sevinçle vermeye devam etmeliyiz.

Dua edelim.

Kişisel Notlarımız:

⁹⁸ Elç.2; 2Ti.3:16-17; 2Pet.1:19; İbr.11; Elç.7

4.1 Yeni Antlaşma'da Ondalık Neden Buyruk Olarak Geçmedi?

“O günlerden sonra İsrail halkıyla yapacağım antlaşma şudur diyor Rab, Yasalarımı zihinlerine işleyeceğim, Yüreklerine yazacağım. Ben onların Tanrısı olacağım, Onlarda benim halkım olacak.”⁹⁹

YA'da ondalık konusunun EA'daki gibi geçmemesinin çeşitli nedenleri vardır. Birinci neden, EA'da ondalık her zaman Tapınağa getirilirdi. Erken dönemde, İsa Mesih göğe yükseldikten sonra imanlılar dua etmek için Tapınağı kullandılar (Elç.3:1). Ancak zamanla evlerde toplanmaya başladılar. 4. yüzyılın başlarına, kilise binaları yapılana dek kadar evlerde toplanmaya devam ettiler. Kilise çağında İsa Mesih tarafından belirlenmiş Tapınak benzeri merkezi ibadet yeri bulunmuyor. Bu nedenle Yasa'da tanımlandığı şekliyle hepsi Levili ve kâhin olmayan İsa Mesih'in öğrencileri tarafından maddesel bereketlerin 'ondalık' adında toplanması mümkün görünmüyor.¹⁰⁰

İkinci olarak *ondalık* İsa Mesih'in döneminde tanımlanmış, bilinen bir sistemdir. Buyruk çok belirgindir, maddi bereketlerin %10'u Levililer'in, kâhinlerin, dulların öksüzlerin, gariplerin ihti-

⁹⁹ Yer.31:33; İb.8:10

¹⁰⁰ İ.S. 70 yılında Tapınak ikinci kez yıkıldıktan sonra Yahudiler de maaser buyruğunun geçerliliğini yitirdiğini düşündüler. Günümüzde ondalığı hayır kurumlarına bağış olarak veriyorlar. (Yusuf Besalel, Yahudilik Ansiklopedisi. Gözlem Yayınları. İstanbul, 2001. S. 370)

yaçlarını karşılamak üzere RAB'be sunulurdu! EA döneminde ondalık vermek çocukluktan başlayarak Yasa eğitimi altında öğrenildiğinden, Tanrı halkı böyle bir sorumluluğu olduğunu biliyordu. Günümüzde de çok kilisede 'ondalık' sözcüğünün kullanılması, ondalığın kavram ve uygulama olarak ne denli gelenekselleşmiş, yerleşmiş olduğunu gösterir.

Üçüncü olarak, Rab kilise çağında maddesel bereketlerin sunulmasını, özgür insanların ondalık vermenin önemini anlayarak yürekten uygulamasını ister. YA döneminde maddesel bereketlerimizi Tanrı'ya cömertçe sunmamızı söyleyen iki önemli tanık vardır: Kutsal Kitap ve Kutsal Ruh. Hem EA'da hem YA'da geçen "Yasalarımı zihinlerine işleyeceğim, Yüreklerine yazacağım. Ben onların Tanrısı olacağım, Onlarda benim halkım olacak" ayeti bizlere yasanın sürekliliği konusunda Tanrı'nın tasarısını açıklar. Böyle bir durumda YA'da ondalık vermenin ilkesel temeli geçersiz kılınmamış, Kutsal Ruh'un yönlendirişiyile yürekten cömertçe, içtenlikle ve sevinçle vermek teşvik edilerek YA'daki şeklini almıştır diyebiliriz.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

4.2 Ondalık Sunu Bağış Armağan Konularında EA Ve YA'da Bazı Paralellikler

“Topluluğu iyi yöneten ihtiyarlar, özellikle Tanrı sözünü duyurup öğretmeye emek verenler iki kat saygıya layık görülsün. Çünkü Kutsal Yazı'da şöyle deniyor: ‘Harman döven öküzün ağzını bağlama’ ve ‘İşçi ücretini hak eder.’”¹⁰¹

Önceki bölümlerde ayrıntıları yazıldığı gibi EA'da yaptıkları hizmete karşılık RAB ondalıkları Levililere ve kâhinlere verdi. Ve bu durum tarih içinde verilen miktar kazancın %10 olarak yorumlandı. Eğer bu konuda EA ayetlerinden birini anımsamak istersek Say.18:21'de RAB “Buluşma çadırında yaptığı hizmete karşılık, İsrail'de toplanan bütün ondalıkları pay olarak Levililer'e veriyorum” olmalıdır. Benzer biçimde YA'da Kutsal Ruh Pavlus aracılığıyla “...Tapınakta çalışanların tapınaktan beslendiklerini, sunakta görevli olanların da sunakta adanan adaklardan pay aldıklarını bilmiyor musunuz? Bunu gibi, Rab Müjde'yi yayanların da geçimlerini Müjdeden sağlamasını buyurdu” deniliyor.¹⁰² Her iki antlaşma döneminde hizmet edenlerin ihtiyaçlarını karşılayacak gelir kaynağı Tanrı halkının RAB'den aldığı bereketleri yine O'na sunmasına bağlanarak Tanrı halkı hizmetlerin devamlılığından sorumlu tutulmuştur.

¹⁰¹ 1Ti.5:17-18

¹⁰² 1Kor.9:10-14

Yas.25:4 Harman döven öküzün ağzını bağlama” ayeti de hem EA hem YA metinlerinde geçer. Yas.25:4 ayetinde bağlam, çalışan hayvanın gücünün korumasıdır. Öküz ağır şartlarda çalışan bir hayvan olarak iyi bakılmadığında zayıflar, sadece harman zamanında değil diğer zamanlarda verimsizleşir. 1Kor.9:9-14 ayetlerinde Pavlus Yas.25:4 ayetini referans göstererek “Aranıza ruhsal tohumlar ektiysek, sizden maddesel bir harman biçmemiz çok mu?” der. Tapınakta hizmet edenlerin tapınaktan beslendiğini, sunakta hizmet edenlerin adaklardan pay aldıklarını vurgulayarak YA hizmetkarlarının da geçimini Müjde’den sağlaması gerektiği yazar. Nasıl öküzün bakılmaya ihtiyacı varsa, hizmet edenlerin ihtiyacı karşılanmazsa hem fiziksel hem ruhsal olarak zayıflar ve hizmeti verimsizleşir.

Yas.25:4 ayeti Pavlus’un sözünü ettiği şekliyle sadece maddesel konuları içermediği açıktır. Bu durumda bir yandan EA metninin yetkisi vurgulanırken öte yandan kilise hizmetkarlarına maddi destekten önce hizmetlerine değer verilmesi akıllara ve yüreklere yerleştirilir: “Topluluğu iyi yöneten ihtiyarlar, özellikle Tanrı sözünü duyurup öğretmeye emek verenler iki kat saygıya layık görülsün. Çünkü Kutsal Yazı’da şöyle deniyor: “Harman döven öküzün ağzını bağlama” ve “İşçi ücretini hak eder (1Ti.5:17-18).”

Böylelikle Yas.25:4 ayeti, 1Kor.9 bölüm ve Elç.18:2-3; 1Ti.5:17-18 ayetleriyle pekiştirilmiştir. Önderler ve öğretmenler başta olmak üzere kilisede hizmet edenlerin desteklenmesi, hizmetlerinin onurlandırılması, teşvik edilmesi bağlamında geniş bir anlam kazanmıştır.

Dua edelim.

Kişisel Notlarınız:

4.3 EA Levili Hizmetinden Başka bir YA Farklılığı: Gönüllü Hizmet

“[İsa] Onlara, ‘Ardımdan gelin’ dedi, ‘Sizleri insan tutan balıkçılar yapacağım.’ Onlar da hemen ağlarını bırakıp O’nun ardından gittiler.”¹⁰³

Simun ile kardeşi Andreas gece verimsiz bir av zamanı geçirmişlerdi. İsa’yla karşılaştıklarında yeni bir balık avı hazırlığı içindeydiler. Aynı meslekten ortakları Yakup ile Yuhanna da benzer koşulları yaşıyorlardı. Sonrasında yaşamlarını kökten değiştirecek çağrı aldılar. İsa onlara “Ardımdan gelin” dedi. Ağlarını, teknelerini, babalarını, her şeylerini bırakıp İsa’nın ardından gittiler.

İsa Onikiler’i ve Yetmişler’i görevlendirdiğinde yanlarına “Ne değnek, ne torba, ne ekmek, ne para, ne yedek mintan, ne kese, ne de çarık... hiçbir şey almayın” dedi. Böyle bir durum EA Levili hizmet düzeninden farklıdır. Öyle ki öğrencilerin hizmetleri maddi şeylere değil adanmışlığa ve imana dayansın.

Pavlus’unda bu anlayışı zaman zaman devam ettirdiğini görüyoruz. 1Kor.9 bölümde Pavlus YA döneminde hizmet edenlerin EA döneminde hizmet edenlere göre farklılıklarını vurgulayarak 6. Ayette “Geçimi için çalışması gereken yalnız Barnaba’yla ben miyim?” der. Elç.18:2-3 ayetlerinde Pavlus’un Atina’dan ayrılıp Korinte’e geldiğinde Akvila ve Priskilla ile çadırcılık (ya da bazı

¹⁰³ Mat.4:19-20

yorumculara göre dericilik)¹⁰⁴ yaptıklarını öğreniyoruz. Bu durumdan Müjde için hizmet edenlerin ister maddi olanaksızlıktan ister sosyal kabulü sağlamak için maddi destek almadan gönüllü hizmet etmelerinin yolunun açıldığını görmekteyiz. YA döneminde gönüllü hizmet etmenin başlamasıyla hem Yasa'daki RAB'be ve O'nun halkına hizmet ilkesi korunmuş hem de daha verimli olacak şekilde geliştirilmiştir.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

¹⁰⁴ Krş. John R. W. Stott. Elçilerin İşleri. Haberci. İstanbul 2017, S. 413

4.4 İsa Mesih'te Bulduğumuz Yeni Örnekler

“Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz nanenin, dereotunun ve kimyonun ondallığını verirsiniz de, Kutsal Yasa'nın daha önemli konularını –adaleti, merhameti, sadakati– ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden asıl bunları yerine getirmeniz gerekirdi.”¹⁰⁵

Mat.23:23 ayetinde İsa Mesih Ferisiler'i Yasa'da yer alan adaleti, merhameti ve sadakati önemsememeleri konusunda eleştirirken, verdikleri ondalıkla övünmelerinin pek anlamlı olmadığını söyler. İsa Mesih konuşmasında ondalık konusunda YA bakışı sunan bir öğreti vermez, ancak ondalık verilmesine karşı değildir. Hatta teşvik eder. Matta 23 bölümünde sözünü ettiği din adamlarının yaşamlarında adalet, merhamet, sadakat gibi tanrısal niteliklerin ondalık gibi ihmal edilmeden yer alması gerektiği anlatmaya çalışır.

Mat. 22:15-22 ayetlerinde “Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya verin” diyen İsa Mesih, dünyasal yönetimlerine vergilerini ödeyen insanlara, yerin ve göğün Tanrısı'nın hakkı olan her şeyi de önemsemelerini anımsatır. Bu bağlamda Tanrı'nın hakkını vermek biraz geniş yorumlanmalıdır. Sadece maddi bağlamda kalmak, Tanrı'nın hakkını kısıtlamaktadır. Tanrımız hem manevi hem maddi olarak dünya krallarından, yöneticilerinden daha çok saygıya ve onurlandırmaya layıktır.

¹⁰⁵ Mat.23:23

Çık.30:11-16 ayetlerinde İsraililer'den canına karşılık Buluşma Çadırı hizmetlerinde kullanılmak üzere, zengin olsun yoksul olsun yarım şekel bağışlanma bedelini armağan olarak sunulması istendi. Hem 11. hem 16. ayette “Canınıza karşılık” ifadesi iki kez geçer. RAB, İsraililer'den bu vergiyi ödemelerini talep ettiğinde günahlarıyla kendi huzurunda duramayacaklarını anlatmak istemiştir. İlginçtir, bu vergiyi canlarımız için fidye olan İsa Mesih de ödedi. Kendisinin dediği gibi Oğul bu vergiden muafır! Ancak zorunluluğu olmadığı halde hem kendisinin hem de Petrus'un da tapınak vergisini olağanüstü sağlayışıyla ödeyerek kendisini tuzağa düşürmek isteyenlere fırsat vermedi.¹⁰⁶

İsa Mesih'in yeryüzündeki hizmetinde başka verme örneği görüyoruz. İsa Mesih öğrencilerini yetiştirirken yoksulların ihtiyaçlarının karşılanmasına önem verdi. Yu.13:29; 12:4-5 ayetleri çok ayrıntı vermiyor; ancak bu ayetlerden Yahuda'nın bir para kesesi taşıdığını ve toplanan bağışların hem yoksullara yardım hem de Fısıh Bayramı'nda olduğu gibi bayram ihtiyaçlarını karşılamak için kullandıklarını anlıyoruz. Ayetlerden EA'daki bağış geleneğinin İsa Mesih tarafından da sürdürüldüğünü ve bağış toplamayı öğrencilerine öğrettiği anlaşılır.

İsa Mesih bağış toplamak konusunu uygulatarak öğrettiği için bizim yaşamımızda bağış vermek önemli olmalıdır.

Dua edelim!

Kişisel Notlarımız:

¹⁰⁶ 17:24-27

4.5 Yeni Antlaşma Metinlerinde Bulduğumuz Temeller

“İsa’nın öğrencilerinin sayıca çoğaldığı o günlerde, Grekçe konuşan Yahudiler, günlük yardım dağıtımında kendi dullarına gereken ilginin gösterilmediğini ileri sürerek İbranice konuşan Yahudiler’den yakınmaya başladılar. Bunun üzerine Onikiler, bütün öğrencileri bir araya toplayıp şöyle dediler: ‘Tanrı’nın sözünü yayma işini bırakıp maddi işlerle uğraşmamız doğru olmaz. Bu nedenle, kardeşler, aranızdan Ruh’la ve bilgelikle dolu, yedi saygın kişi seçin. Onları bu iş için görevlendirelim. Biz ise kendimizi duaya ve Tanrı sözünü yaymaya adanalım.’”¹⁰⁷

İsa Mesih’in diriliş sonrası öğrencileriyle ilişkisi İncil Metinlerinde farklı olaylara yer verilerek anlatılır. Öğrenciler, İsa Mesih’i çarmıhta öldüğünü gördüğünde de dirildiğini gördüğünde de hala bazı konuları tam anlayamamışlardır. Sanki işittikleri kurtuluş Müjdesi tam akıllarına oturmamıştı. Ne yapacaklarını bilmemekten kaynaklanan bir belirsizlik vardı, dolayısıyla karar vermekte güçlük çektiler.¹⁰⁸

İsa onlara “Kutsal Ruh’u” alın dediğinde olağanüstü bir deneyim yaşadılar.¹⁰⁹ Ancak Kutsal Ruh’u almanın ne anlama geldiğini

¹⁰⁷ Elç.1:1-4

¹⁰⁸ Yu.20:19-23; 21:1-3

¹⁰⁹ Yu.20:22

tam olarak Pentikost gününde anlayabilirlerdi. Nitekim Kutsal Ruh'un dökülüşünün yaşandığı Pentikost gününde Onbirler'de şaşkınlık görünmedi, kalabalığını önüne çıktılar ve Petrus İsa Mesih'e yetkiyle tanıklık vermeye başladı! Kutsal Ruh İsa Mesih'in söylediklerini Petrus'a anımsattı, tanıklık ettiği sözlere hayat verdi. Sonrasında Elçiler'in yaptıkları hizmette; aldıkları her vahiyde, kayda geçirilen her yazıda İsa Mesih'in attığı öğretinin temelleri görülür. Onlar Kutsal Kitap'ın yetkisine sahip olma ayrıcalığıyla hizmetlerini sürdürdüler. İman edenler de "Kendilerini elçilerin öğretilerine, paydaşlığa, ekmeğe bölmeye ve duaya adanmışlar."¹¹⁰

Elçiler ihtiyaç içinde olanlara yardım etmeyi İsa Mesih'ten öğrenmişlerdi ve hizmetlerinin başlangıcında uyguladılar. Elçiler "Tanrı'nın sözünü yayma işini bırakıp maddi işlerle uğraşmamız doğru olmaz" demelerine karşın ihtiyaç içinde olanlara ayrı bir özen gösterdiler. Yedi görevli seçerek günlük yardımların dağıtımında herkesi mutlu edecek bir çözüm sağladılar. Böylece bugün bizler de Tanrı'nın yoksullara olan sevgisini, duyarlılığını Elçiler'de gördük!

Aynı zamanda Elç.6:1-7 ayetlerinde tam zamanlı hizmet netleşiyor. Elçiler ve sonrasında ihtiyarlar, diyakonlar Tanrı'nın kiliselerinde, tam aynı şekliyle olmadan YA ruhuna uygun biçimde, EA kâhinlerinin ve Levililer'in yerini alıyorlar. Hizmet eden bu kişilerin ihtiyaçlarını Tanrı'nın kiliselerinden sunu, bağış, armağan yoluyla alacağı çok belli bir durumdur.

Pavlus diğer Elçiler'den farklı olarak tam zamanlı bir hizmet ile emeğiyle geçinerek sürdürülen hizmet arasında orta yol izleyerek bizlere başka bir örnek bıraktı. Bazen tam zamanlı hizmet etti, bazen de çalışarak geçimini sağlayarak hizmet etti. Pavlus parasal konularda konuşmanın zorluğunu bildiğinden kendisine yöneltile-

¹¹⁰ Elç.2:42

cek eleştirilerin bilincinde olarak titiz davrandı. Bağış toplarken bir yandan cemaate maddesel bereketlerini sunma sorumluluklarını bazen dolaylı, bazen kibarca, bazen de doğrudan anımsattı.

Pavlus, parasal konularda ortaya çıkabilecek güven sorunlarını çözmek için sağlam bir yol izledi. Titius'u toplanan bağışları almaya gönderirken yanından başka kardeşler de vardı ve "Bu büyük bağışla ilgili hizmetimizde kimsenin eleştirisine hedef olmamaya özen gösteriyoruz" diyerek Korintliler'in olası kuşkularını gidermek istedi.¹¹¹ Pavlus'un kendisine yönelebilecek iğneli eleştirileri önlemek için Korint'te Akvila ve Priskila ile çadircılık yapması öngörü sahibi olduğunu gösterir.¹¹² Böylece Korintliler'e olumlu bir tanıklıkta bulunarak: "Geçimi için çalışması gereken yalnız Barnaba'yla ben miyim? Kim kendi parasıyla askerlik yapar? Kim bağ diker de ürününü yemez? Kim sürüyü güder de sütünden içmez?" diyebilmiştir.¹¹³

Pavlus, Troas'ta kendisini dinleyenleri Tanrı'ya ve O'nun lütfunu bildiren söze emanet ederek "Yaptığım her işte sizlere, böyle emek vererek güçsüzlere yardım etmemiz ve Rab İsa'nın, 'Vermek, almaktan daha büyük mutluluktur' diyen sözünü unutmamamız gerektiğini gösterdim" dedi. Sonrasında duygusal bir konuşma yaptı. Konuşmanın duygusal sonuçları olduğunu dinleyenlerin gözyaşları içinde ona sarılmasından anlıyoruz.¹¹⁴

Dua edelim!

Kişisel Notlarımız:

¹¹¹ 2Kor.8:16-24

¹¹² Elç.18:1-3

¹¹³ 1Kor.9:6-7

¹¹⁴ Elç.20:32-38

4.6 Dullar ve Öksüzler Konularında Paralellikler

“Baba Tanrı’nın gözünde temiz ve kusursuz dindarlık, kişinin sıkıntı çeken öksüzler ve dullarla ilgilenmesi ve kendini dünyanın lekeleyesinden korumasıdır.”¹¹⁵

Bu kitapta birkaç kez tekrar edildi, bir konuyu anlamak için araştırma konusu ile ilgili sözcüğü Kutsal Kitap’ta taramak ve bağlamlarına bakmak Tanrı’nın düşüncesini, beklentilerini, taleplerini anlamamıza yardımcı olur. Çoğu zaman ayetlerin anlamı bulmak için çevirisi iyi yapılmış bir Kutsal Kitap yeterlidir. Bazen sözcüğün geçtiği ayetlere ve farklı Kutsal Kitap çevirilerine de bakmak faydalıdır. Açıklamalı Kutsal Kitap kullanmak daha da iyidir.

Türkçe Kutsal Kitap arama motoruna *yoksul* yazdığınızda 171; öksüz yazdığınızda 45; dul yazdığınızda 94 yerde karşınıza çıkar. Her üç kavram derin ihtiyaç içinde olan insanlar için kullanılmıştır. Ve RAB hem Eski Antlaşma’da hem Yeni Antlaşma’da yoksullara, öksüzlere, dullara merhametle, onların onurlarını kırmadan yaklaşır, duyarlılığını ifade eder. Genellikle zenginler olarak tanımlanan kişilerden haksızlık yapanın, adil davranmayanın yargılanacağını söyler.

Eski Antlaşma’da “Aranızda yoksul kimse olmayacak” sözünün bağlamı sadece ondalıklardan pay vermeye değil; zenginlerin borçlandırdıkları kardeşlerin borçlarını yedi yılda bir bağışlamalarına ve kardeşlerinin ihtiyaçlarına duyarlı olmalarına bağlanır.¹¹⁶

¹¹⁵ Yak.1:27

¹¹⁶ Yas.15:1-11; Yas.26:12

Bu ayetler Mat.19:16-21 ve Elç.4:34-35 ayetleriyle bağlantılı düşünülebilir. Yasa'da zenginliğinin bir bölümünden vazgeçmek varken, İsa Mesih zenginliğinin tümünü yoksullara sunmayı öğütüyor! Kendisini izlemeye hevesli görünen ikircikli zengin adama İsa: “Bir eksiğin var. Git neyin varsa sat, parasını yoksullara ver; böylece gökte hazinen olur. Sonra gel, beni izle” dediğinde sadece zengin adama değil, kendisini izleyenlere de bir şeyler öğretmeye çalışıyordu!¹¹⁷

Elç.4:34-35 ayetlerinde iman edenler Yas.15:4 ayetindeki prensipten ve İsa Mesih'in “Git neyin varsa sat, parasını yoksullara ver; böylece gökte hazinen olur. Sonra gel, beni izle” sözlerinden hareket ettiler. Elç.4:34 ayetinde “Aralarında yoksul olan yoktu” deniliyor. Çünkü, sadece ellerinde olanın fazlasını değil, tüm mal varlıklarını Rab'be sundular. Ve İsa için yoksullaştılar!

Yak.2:5 ayetinde “Tanrı, bu dünyada yoksul olanları imanda zenginleşmek ve kendisini sevenlere vaat ettiği egemenliğin mirasçıları olmak üzere seçmedi mi?” deniliyor.¹¹⁸ Bu ayeti Yas.26:12 ayeti “Üçüncü yıl, ondalığı verme yılı, bütün ürününüzün ondalığını bir yana ayırın. Ayırma işini bitirdiğinizde, ondalığı Levililer'e, yabancılara, öksüzlere ve dul kadınlara vereceksiniz. Öyle ki, onlar da kentlerinizde yiyip doysunlar” ayeti ile karşılaştırdığımızda, EA ve YA metinlerinin yoksullara tanrısal çözüm sunmada birbirini güçlü biçimde desteklediğini görebiliriz.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

¹¹⁷ Mat.19:21

¹¹⁸ Yak.2:5

4.7 İhtiyaç İçinde Olanlara Duyarlı Davranmak

“Ama şimdi kutsallara bir hizmet için Yerusalim’e gidiyorum. Çünkü Makedonya ve Ahaya’da bulunanlar, Yerusalim’deki kutsallar arasında yoksul olanlar için yardım toplamayı uygun gördüler. Evet, uygun gördüler. Gerçekte onlara yardım borçlular. Uluslar, onların ruhsal bereketlerine ortak olduklarına göre, maddesel bereketlerle onlara hizmet etmeye borçlular.”¹¹⁹

Elç.11:19-30 ayetlerinden Antakya’da Müjde’ye iman eden öğrencilere ilk kez Mesihçiler (Gr. Hristianous) adı verildiğini öğreniyoruz. Bu olayın gerçekleştiği sırada Antakya’da iman edenler vardı ve Barnaba Yerusalim’deki kilise tarafından olup bitenleri değerlendirmek için gönderilmişti. Barnaba Rab’bin yaptığı harika işleri görünce “Herkesi candan ve yürekten Rab’be bağlı kalmaya özendirdi.” Saul’u (Pavlus’u) aradı, onu Tresus’ta buldu onunla iman edenler bir yıl boyunca eğittiler.

O günlerde Yerusalim’den gelen peygamberler kıtlık olacağı konusunda peygamberlikte bulundular. Antakyalı öğrenciler kendi gücü oranında yardım toplayıp Yerusalim’deki kiliseye Barnaba ve Saul’un eliyle gönderdiler. Okuduğumuz metinde Antakya’daki Mesihçiler’in bağış toplamaya yönlendiren nedenler tam açıklanmıyor, ancak Yerusalim kilisesinin yoksul bir kilise olduğu bilini-

¹¹⁹ Rom.15:25-27

yor. Pavlus ilerleyen zamanda Rom.15:25-28 ayetlerinde toplanan yardımı ve bu yardımı ulaştırmayı *hizmet* olarak niteler; Gal.2:10 ayetlerinde yine yardım toplamak için yoksul Yerusalim kilisesinin anımsanmasından söz eder.

Bazı yorumcular Yerusalim kilisesinin yoksulluğunu ilk iman edenlerin evlerini, tarlalarını satarak elçilere vermeleri sonucunda ileriye yönelik tasarruflarının kalmamasına bağlarlar.¹²⁰ El.4:32-37 ayetlerinde geçen olay, daha önce söz edildiği gibi Yasa paralelliğinde değerlendiğinde yoksulluğu ortadan kaldırmaya yeterli olduğunu söyleyebiliriz. Ve bunun daha da ötesinde ilk imanlılar kendilerinden vaz geçerek gerçek anlamda kardeşlik sevgisiyle birbirlerine bağlandılar. Böyle bir iman eylemini mantıksal olarak değerlendirdiğimizde evlerini, tarlalarını satan imanlıların gelecek-teki tasarruflarını yok ettikleri bir gerçektir. Ancak te yandan toplanan yardımlarla, sunularla, bağışlarla ve armağanlarla Yerusalimde’ki imanlıların ihtiyaçlarının karşılındığı da bir başka gerçektir.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

¹²⁰ Behnan Konutgan, Levent Kınran vd. Kutsal Kitap Szluğu. Kitab-ı Mukaddes şirketi. İstanbul, 2016. S. 857

4.8 Ara Söz: Refah Müjdesi Kutsal Kitap'ı Ne Kadar Yansıtıyor?

“İsa, çevresindeki kalabalığı görünce gölün karşı yakasına geçilmesini buyurdu. O sırada din bilginlerinden biri O'na yaklaşıp, ‘Öğretmenim’ dedi, ‘Nereye gidersen, senin ardından geleceğim.’ İsa ona, Tilkilerin ini, kuşların yuvası var, ama İnsanoglu'nun başını yaslayacak bir yeri yok’ dedi.”¹²¹

“... Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin!”¹²²

Kutsal Kitap ayetlerinin bağlamında değerlendirilmemesi ya da Kutsal Kitap'ın belli bölümlerine odaklanarak Kutsal Kitap bütününde bağımsız yorumlanması problemlili durumları beraberinde getirmiştir. Tüm Hristiyanlık tarihinde bu böyle olmuştur. Refah Müjdesi olarak aldandırılan akımda da aynı durum söz konusudur.

Eski Antlaşma'da genellikle bereket ve lanet sözlerini temel alan “Zenginlik Öğretisi” savunucularının kendilerini zayıf bir öğreti temeli üzerinde yükselttiğini ve Tanrı'nın Egemenliğinde ciddi bir ayrımcılığı ortaya çıkardıklarını üzümlere söyleyebiliriz. Yoksulluk Tanrı'nın tasarısı olmamasına karşın, Tanrı Eski Antlaşma ve Yeni Antlaşma'da yoksullarla özel olarak ilgilendi. Üste-

¹²¹ Mat.8:18-20

¹²² Va.3:14-22

lik Yeni Antlaşma bakış açısıyla İsa Mesih'e iman etmek, çarmıhtaki ölüm ve diriliş aracılığıyla tüm lanetleri ortadan kaldırmaya yeterli olduğu gibi; sonsuz yaşama, Tanrı'nın bereketlilerine kavuşma vadini içerir. Nasıl zenginlere günahsız, doğru insanlar diyemiyorsak; yoksulların yoksulluklarının tek nedenini lanete bağlayamayız. Örneğin zenginler daha adil olsalardı yoksul sayısı daha az olurdu herhalde.¹²³

Zengin Laodikya kilisesine Rab İsa Kutsal Ruh aracılığıyla ne diyor? “Zenginim, zenginleştim, hiçbir şeye gereksinmem yok diyorsun; ama zavallı, acınacak durumda, yoksul, kör ve çıplak olduğumu bilmiyorsun. Zengin olmak için benden ateşte arıtılmış altın, giyinip çıplaklığının ayıbını örtmek için beyaz giysiler, görmek için gözlerine sürmek üzere merhem satın almanı salık veriyorum. Ben sevdiğilerimi azarlayıp terbiye ederim. Onun için gayrete gel, tövbe et.”¹²⁴

Evet, İsa bir sarayda değil; ahırda doğdu, O'nu yemliğe yatırdılar. Bu gerçeği bilmeyen Hristiyan yoktur. Meleklerin verdikleri Müjde zenginlik değil; Kurtarıcı'nın doğumuydu. İsa Mesih'in Annesi ile babası da zengin insanlar değildi. Bu nedenle O'nun adanmasında bir yaşında besili kuzu değil, bir çift kumru ya da güvercin sundular. Tilkilerin evi vardı, ama İsa'nın evi yoktu! Bu sözü işiten din bilgininin İsa'yı izlemek konusunda ne yaptılar acaba?¹²⁵

İsa Mesih'in öğrenciliğinin temelinde *karşılıksız alıp karşılıksız vermek ve çarmıhını yüklenip O'nun ardından gitmek* vardır. Mat.4:18-22 ayetlerinde İsa Mesih Simun, Andreas, Zebedi'nin oğulları Yakup'la Yuhanna'ya “Ardımdan gelin” dediğinde Simun

¹²³ Özd.28:6; Mez.82:1-4; Yak.2:5

¹²⁴ Va.3:17-19

¹²⁵ Luk.2:10-14, 21-24; Lev.12:6-7; Mat.8:18-20

ile Andreas ağlarını bırakıp; Yakup'la Yuhanna da tekneyi ve babalarını bırakıp O'nun ardından gittiler! İlerleyen zamanda İsa Mesih öğrencilerine “Ardından gelmek isteyen kendini inkâr etsin, çarmihını yüklenip beni izlesin. Canını kurtarmak isteyen onu yiti-recek, canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır. İnsan bütün dünyayı kazanıp da canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? İnsan kendi canına karşılık ne verebilir?”¹²⁶ diyerek, zengin olmalarını değil; çarmihını yüklenip ardından öyle gitmele-rini istedi.

Elçi Yuhanna aldığı vahyin üstün gücüyle “Dünyayı da dün-yaya ait şeyleri de sevmeyin. Dünyayı sevenin Baba'ya sevgisi yoktur. Çünkü dünyaya ait olan her şey –benliğin tutkuları, gözün tutkuları, maddi yaşamın verdiği gurur– Baba'dan değil, dünyadan-dır. Dünya da dünyasal tutkular da geçer, ama Tanrı'nın isteğini yerine getiren sonsuza dek yaşar.”¹²⁷ derken, anlatmak istediği önce zenginliğin değil; O'nun doğruluğunun ardından gidilmesidir.

Zamanında İsa Mesih “Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbü-rünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem de paraya kulluk edemez-siniz” dedikten sonra “Öyleyse, ‘Ne yiyeceğiz?’ ‘Ne içeceğiz?’ ya da ‘Ne giyeceğiz?’ diyerek kaygılanmayın. Uluslar hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa göksel Babanız bütün bunlara gereksin-meniz olduğunu bilir. Siz öncelikle O'nun egemenliğinin ve doğ-ruluğunun ardından gidin, o zaman size bütün bunlar da verile-cektir” demiştir.¹²⁸ Zenginlik konusunda İsa ve Elçiler'in öğretti-ğiyle, taklit (Tr. çakma: orijinale benzemeye çalışan, yapay) elçile-rin öğretisi arasındaki derin fark budur!

¹²⁶ Mat.16:24-26

¹²⁷ 1Yu.2:15-17

¹²⁸ Mat.6:25-34

Bu kitabın amacı Refah Müjdesi'ni incelemek olmadığından kutsama ve kutsanma kavramlarını biraz açıp konuyu kapatacağız: Refah Müjdesinin teolojik hataları arasında RAB'bin İbrahim ile yaptığı antlaşmanın özüne değil de maddi yönüne odaklanmak vardır. İsa'nın günaha karşılık ödediği kefaretin gücü anlaşılmayarak, koşulsuz lütuf neredeyse koşullu lütfu bağlanır. İman refaha götüren birey kaynaklı güç olarak temellendirilir. Dua etmek (diğer konularda olduğu gibi) asıl amacından uzaklaştırılarak, neredeyse, Tanrı'yı bize boyun eğen bir Tanrı durumuna getirir.¹²⁹

Yukarıdaki paragraf bağlamında kendimize şu soruları sormalıyız: Kutsanma ve kutsanmanın odak noktası nedir? Zenginlik mi yoksa Tanrı'yla olan doğru ilişkinin özendirilmesi, her bereketin kaynağı RAB'bin görkemini görerek yüceltilmesi midir?

Kutsama, Tanrı tarafından verilen bereketleri ifade eden güçlü bir kavramdır. "Kutsal Kitap'ta yaşama gücünü, yaratıcılığı, yerine getirmeyi anlatır. Yar.12:1-3 ayetlerinde İbrahim' verilen vaatte beş kez geçer."¹³⁰ İbrahim'in RAB tarafından kutsanması toprak, büyük bir ulus olma, ün kazanma, başkalarına bereket kaynağı olma, yeryüzündeki bütün hakların onun aracılığıyla kutsanmasını içerir. Ve tüm bunlar YA döneminde tipolojik olarak Mesih'te gerçekleşmiştir.

İyi işlerimiz RAB'bin önünde paçavra gibidir.¹³¹ EA'da var olan bu gerçek, YA da özellikle kurtuluş dahil tüm vaatlerin Mesih aracılığıyla yerine gelmesini koşulsuz lütfu bağlar. Kutsama üzerinde düşünürken, RAB tarafından verilen kutsamalar iman ve

¹²⁹ Krş. Refah Müjdesinin 5 Hatası-5 Errors of the Prosperity Gospel TR final.pdf (20.02.2021)

¹³⁰ Yar.12:1-3

¹³¹ "Hepimiz murdar olanlara benzedik, Bütün doğru işlerimiz kirliliğe paçavra gibi. Yaprak gibi soluyoruz, Suçlarımız rüzgar gibi sürükleyip götürüyor bizi." Yeş.64:6

itaate bağlanmasına karşın, *lütüfla* verildiğine dikkat çekmek gerekir! Yar.15:6 ayeti İbrahim'in RAB ile ilişkisinin özünü yansıtır. "Avram RAB'be iman etti, RAB bunu ona doğruluk saydı" sözüne Rom.4. bölümde YA bakışı sunulur.¹³² Bölüm, İbrahim'in doğruluğunun Yasa'dan ve iyi işlerden değil de Rab'bin onun imanını doğru saymasından kaynaklandığı zengin bir üslupla anlatır. Buna göre Müjde'ye olan imanımız Tanrı tarafından sağlanmıştır. Çarmıhın bildirisi sonsuzluk bakış açısıyla Tanrı çocuklarının başta ölüm, her lanetin üzerinde zaferli olduğunu ilan eder.

Tanrı Kutsal Kitap'ta çok yerde ondalık, sunu, bağış, verenlere bereket vaat etmiştir. Bu kitapta da Rab'bin bereket vaatlerine bol bol değinilmiştir. Ancak Kutsal Kitap'tan ondalık, sunu, bağış vermekle zenginleşeceğimizi, dualarımızla da Tanrı'ya boyun eğdireceğimizi değil; ondalık verdiğimizde Rab'bi onurlandıracağımızı, O'na itaat edeceğimizi, sorumluluklarımızı yerine getireceğimizi anlıyoruz.

Dua edelim.

Kişisel notlarımız:

¹³² Lütüfla sunulan doğru sayılma / aklanma lütfen bkz. Rom.1:17; 3:21-27; 4

4.9 Kilisenin Tanıklığını Devam Ettirmesi

“Öyle ki, Tanrı’nın çok yönlü bilgeliği, kilise aracılığıyla göksel yerlerdeki yönetimlere ve hükümlerlere şimdiki dönemde bildirilsin. Bu, Tanrı’nın başlangıçtan beri tasarladığı ve Rabbimiz Mesih İsa’da yerine getirdiği amaca uygundu.”¹³³

Kilise tarihini genellikle Pentikost günüyle başlatsak da Holman Kutsal Kitap Rehberi’inde “Kilise ne zaman doğdu?” sorusu sorularak “Bir anlamda Tanrı İbrahim’i çağırdığında, İsrail tarihinin başlangıcında”¹³⁴ cevabını verir. “[...] Sözlerimi dinlemesi için halkı topla. Öyle ki, yaşamları boyunca benden korkmayı öğrensinler, çocuklarına da öğretsinler” ayetinde geçen *toplansınlar* (İbr. *kahal*) sözcüğü; İstafanos’un konuşmasından geçen “Çöldeki topluluk” kilise anlamında kullanılmıştır.¹³⁵

YA’da Kilise (Gr. *ekklesia*), İncil’de imanlılar topluluğu ve “Kaya üzerine kurulan ruhsal topluluk, kutsal tapınak, beden, gerçeğin direği ve dayanağı, gelin” anlamlarına gelen benzetmelerle ifade edilmiştir. *Kilise yaşamına sahip* bir Hristiyan bu kavramlar hakkında en azından birkaç vaaz dinlemiştir. Bu nedenle kilise anlamında kullanılan “Kaya (İsa Mesih) üzerine kurulan ruhsal

¹³³ Ef.3:10-11

¹³⁴ Krş. David S. Dockery, vd. Holman Kutsal Kitap Rehberi. Yeni Yaşam Yayınları: İstanbul, 2012 S.638

¹³⁵ Yas.4:10; Elç.7:38. Behnan Konutgan, Levent Kınran vd. Kutsal Kitap Sözlüğü. Kitab-ı Mukaddes Şirketi. İstanbul, 2016. S. 367

topluluk, kutsal tapınak, beden gerçeğın direği ve dayanağı, gelin” kavramlarının ayrıntısına girmeden, kilisenin İsa Mesih’in ikinci gelişine dek göksel cenneti yansıtacak, Tanrı sözünü ilan edecek *tek kurum* olarak varlığını sürdürüleceği üzerinde düşünelim.

Kilise, Kaya üzerine kurulan ruhsal yapıdır. Ölümler diyarının kapıları İsa Mesih’te sunulan kurtarışa, kutsamaya İsa Mesih’in ikinci gelişinde dek direnemez. Kilise, köşe taşının İsa Mesih olduğu, elçilerle peygamberler üzerinde inşa edilmiş ruhsal tapınaktır. Kilise, İsa Mesih’in bedenidir ve bedenın başı O’dur. Kilise gerçeğın direği ve dayanağı olarak yaşayan Tanrı’nın topluluğudur. Kilise, Mesih için hazırlanmış süslü gelindir. İsa Mesih ikinci kez geldiğinde sonsuza dek O’nunla olacaktır.¹³⁶

EA döneminde Buluşma Çadırı, Tapınak aracılığıyla putperest halklara verilen tanıklık, Pentikost gününden sonra Kutsal Ruh’un yönlendirilişyle, Kutsal Kitap’ın bildirisini iletmek şeklinde kilise tarafından üstlenildi. Şimdi bir daha düşünelim: Kilise Mesih’e tanıklık etmek, İsa Mesih’in ikinci gelişine dek göksel cenneti yansıtmak ve Müjde’ye tanıklık etmek amacıyla vardır! Bunu dile getiren Ef.3:10-11 ayetlerine göre Müjde’de açıklanan Tanrı’nın çok yönlü bilgeliği kilise aracılığıyla dünyaya ilan edilir.

Böyle bir durumda kilisenin önemini anlayabiliyor muyuz? İki bin yıllık geçmişı boyunca kilise, yeryüzünde yeniden doğuşu yaşamış insanların bulunduğu Tanrı’nın Krallığının / Egemenliği’nin görünen yönüdür. Va.2-3 bölümler kilisenin Tanrı’nın Krallığı’nda işlevini nasıl yerine getireceğini ya da yozlaşacağını içeren uyarılara yer verir: Kilise yozlaşmamak için Tanrı’nın Krallığı’nda sahte elçileri ayırt etmelidir. Mesih’e ilk sevgisini unutmamalıdır. Sıkıntılarda ölüm pahasına Kurtarıcısı’na sadık kalmalıdır. Putperest-

¹³⁶ Paragraf ile ilgili ayetler: Mat.16:18; Ef.2:20-21; Kol.1:18; 1Ti.3:14-15; Va.21:1-2

lerle aynı boyunduruğa girmemelidir.¹³⁷ Sahte peygamberlerden uzak durmalıdır. Ölü durumdan çıkmak için boş gururdan vaz geçmelidir. Zenginliğinin çıplaklığını örtmediğini bilmelidir. Tüm bunları yerine getirebilmek için de Tanrı sözünü doğru anlamı ve itaat etmelidir. Yoksa Mesih'ten uzaklaşarak ama hızlı ama yavaş işlevsizleşecektir!¹³⁸

Dua edelim.

Kişisel Notlarınız:

¹³⁷ 2Kor.6:14-18

¹³⁸ Va.2-3

VERMEK KONUSUNDA ÜÇ HARİKA TUTUM

“Öğüt veren, öğütte bulunsun. Bağışta bulunan, bunu cömertçe yapsın. Yöneten, gayretle yönetsin. Merhamet eden, bunu güler yüzle yapsın. [...] İhtiyaç içinde olan kutsallara yardım edin. Konuksever olmayı amaç edinin...”¹³⁹

Yazım dilinde birkaç sözcüğün sıralanarak vurgulanmasının akılda kalıcılığı artırdığı söylenir. Pavlus da mektuplarında üç ya da dört kavramı arka arkaya sıralayarak imanlıların düşüncelerinde iz bırakmayı sever. Örneğin “İşte kalıcı olan üç şey vardır: İman, umut, sevgi” gibi. Ya da “Kutsal Yazılar’ın tümü Tanrı esinlemesidir öğretmek, azarlamak, yola getirmek, doğruluk konusunda eğitmek için yararlıdır” gibi.¹⁴⁰

Ondalık, sunu, bağış, armağan konusunda da benzer biçimde *cömertçe, içtenlikle ve sevinçle* verin üçlemesi uyumlu; kulağa hoş gelen birlik oluşturur. Rab’den aldığımız maddesel bereketleri yine O’na vermekle görevimizi yerine getirebiliriz; ama verme eylemimizde içtenlik ve sevinç yoksa bunun kendimize pek yararı olmayacağı gibi Rab’bi hoşnut ettiğini de söyleyemeyiz.

¹³⁹ Rom.12:8, 13

¹⁴⁰ 1Kor.13:13; 2Ti.3:16-17

Rab'bin isteğini yerine getirdiğimiz diğer eylemlerimizde olduğu gibi *cömertçe, içtenlikle ve sevinçle* vermek, öğrenilecek bir “davranış biçimidir” düşüncesinden hareket ettiğimizde: EA’da armağan, kurban ve adakların dışında yüreктen verilen değerli eşya, mücevherat, mülk, yemek içmek, insanın yaptığı işten mutluluk duyması karşılığında kullanılmış, tüm bu bereketlerin kaynağı olarak da Tanrı gösterilmiştir.¹⁴¹

YA’da maddi bereketlerin tanrısal tasarımlara sunulması konusu, özellikle Pavlus’un mektuplarında vurgulanır. Ancak (ve aynı zamanda) *armağan*, YA’da Tanrı tarafından Mesih’te sağlanan günahlardan kurtuluşumuz, başışlanma; Kutsal Ruh’un verilmesi, ruhsal armağanlar başlıklarında daha derin anlam kazanmıştır.¹⁴²

2Kor.8-9 bölümler Rab’be vermek konusunda YA öğretisinin temelini oluşturur. EA’daki ondalık vermek Kutsal Ruh’un yönlendirilişle YA’da yerini *cömertçe, içtenlikle ve sevinçle daha fazlasını verme eylemine* bıraktığını rahatlıkla söyleyebiliriz. İster EA’da ondalık olsun ister YA’da cömertçe, içtenlikle, sevinçle, vermek olsun kendimizden vazgeçmediğimiz sürece verme armağanımızı geliştirmemiz mümkün değildir. Kendimizden vazgeçmek dediğimiz nitelik bu dünyanın geçici değerlerine sırt çevirmekle, sonsuz yaşamın kalıcı değerlerinin ardından gitmekle olur.

Pavlus Ruh ve benlik arasındaki zıtlığı vurgulayarak “Öyleyse kardeşlerim, borçluyuz ama benliğe göre yaşamak için benliğe borçlu değiliz. Çünkü benliğe göre yaşarsanız öleceksiniz; ama bedenin kötü işlerini Ruh’la öldürürseniz yaşayacaksınız. Tanrı’nın

¹⁴¹ Vai.3:13; 5:19

¹⁴² Yu.3:3, 16-17; 14:15; 16: 5-11; Luk.11:9-13; Rom.5:15-16; 6:23; 12:6; 1Kor.12:1, 4-6 vd.

Ruhu'yla yönetilenlerin hepsi Tanrı'nın oğullarıdır” diyerek Ruh'un yönetiminde yaşamayı teşvik eder.¹⁴³

Ruh'un yönetiminde yaşamak iç içe geçmiş ruhsal disiplinlerin yaşamımızda yer almasıyla yakından ilgilidir. Adına benlik dediğimiz cansal isteklerimizin arası ruhsal disiplinlerle iyi değildir. Çünkü Ruh benliğimizle savaş halindedir. Ve ruhsal disiplinler böyle bir savaşta bizleri özgürleştirmek için bizi yararımıza bizim yanımızda bulunmalıdır. YA bakışıyla, eğer cömertçe, içtenlikle ve sevinçle Rab'be veremiyorsak alçakgönüllülükle benlik sorunlarından birinden daha kurtulmaya ihtiyacımız olduğunu görmeliyiz.

Dua edelim:

Kişisel Notlarınız:

¹⁴³ Rom.8:12-14

5.1 Cömertçe Verin

“Kardeşler, sizlere Tanrı’nın Makedonya’daki kiliselerine sağladığı lütuftan söz etmek istiyoruz: Büyük sıkıntılarla denendiklerinde, coşkun sevinçleri ve aşırı yoksullukları tam bir cömertliğe dönüştü. Elllerinden geldiği kadarını, hatta daha fazlasını kendi istekleriyle verdiklerine tanıklık ederim. Kutsallara yapılan yardıma katkıda bulunma ayrıcalığının kendilerine verilmesi için bize yalvarıp yakardılar.”¹⁴⁴

Rom.12:3, 6-8 ayetlerinde diğer armağanlar arasında “bağışta bulunan bunu cömertçe yapsın” sözü rastgele orada yer almamış, bağış bağlamında tüm verme biçimlerine diğer ruhsal armağanlar gibi bir armağan anlamı kazandırmıştır. Ruh’un yönlendirişiyile yazılan ayette bağışların cömertçe yapılması teşvik edilen bir tutumdur. Bağışta bulunan bunu cömertçe yapmalı, merhamet eden güler yüzle merhamet etmeli, ihtiyaç içinde olan kutsallara yardım eden de onları gözetmek arzusu bulunmalı, konuksever olan da kardeşini sevgiyle kabul etmelidir.

2Kor.8:1-7 ayetlerine geçtiğimizde Pavlus günümüz Yunanistan’ının biri kuzeyinde öteki güney batısında yaşayan iki bölge halkını birbiriyle kıyaslayarak Makedonyalılara göre maddi yönden zengin ama ruhsal yönden yoksul Korinliler’i daha çok vermeye,

¹⁴⁴ 2Kor.8:1-4

Rab'den aldıkları maddesel bereketleri paylaşmaya teşvik eder. İmanda, söz söylemede, sevgide; hatta her şeyde kendini üstün gören gururlu Korint halkı bağış konusunda *yoksul* Makedonyalılar'ın gerisinde kalmış, üstünlüklerini kaybetmişlerdir! Korintliler'in cömertçe vermeyi vaat ettiği bağışlar sözde kalacak gibi görünmektedir.

Ayetlerde yapılan karşılaştırmada kullanılan dilde biraz nüktedanlık vardır. Pavlus cimriliklerinden utanmaları gereken zengin Korintliler'i iğneleyici bir havada “Zaten her şeyi biliyorsunuz. Aslında kutsallara yapılacak yardımla ilgili yazmama da gerek yok, sizinle övünüyoruz. Ama yine de size hatırlatıyorum. Benim yanımdan Korint'e birkaç Makedonyalı gelir ve siz bağış toplamak ta hazırlıksız yakalanırsanız utancımızdan yerin dibine girmeyelim”¹⁴⁵ deyiverir. Ayrıca ayetlerde Korintliler'in açgözlülüklerinden arta kalanı verme vurgusu da vardır.¹⁴⁶ Kısacası ruhsal armağanlara, dolayısıyla bağış verme armağanına doğru bir bakış açısına sahip olmayan Korintliler her yönden iğnelemiştir. Rab'bin lütfunu anlayan Makedonyalılar ise “Kardeşler, sizlere Tanrı'nın Makedonya'daki kiliselerine sağladığı lütuftan söz etmek istiyoruz: Büyük sıkıntılarla denendiklerinde, coşkun sevinçleri ve aşırı yoksullukları tam bir cömertliğe dönüştü. Ellerinden geldiği kadarını, hatta daha fazlasını kendi istekleriyle verdiklerine tanıklık ederim. Kutsallara yapılan yardıma katkıda bulunma ayrıcalığının kendilerine verilmesi için bize yalvarıp yakardılar. Umduğumuzdan da öte, kendilerini önce Rab'be, sonra Tanrı'nın isteğiyle bize adadılar” denilerek övülmüştür.

Kutsal Ruh aracılığıyla Pavlus Makedonya'daki kiliseleri örnek göstererek “Coşkun sevinçleri ve aşırı yoksullukları tam bir

¹⁴⁵ 2Kor.8:5; 9:1-5

¹⁴⁶ 2Kor.9:5 Krş. Thomas Cosmades İncil Türkçe çevirisi

cömertliğe dönüştü” diyor.¹⁴⁷ Günümüz kiliseleri de diğer ruhsal armağanların yanında, toplanan bağışlarda da ayrıcalıklı olmayı isteyerek ya da istemeyerek Makedonya ya da Korint kiliselerine benzeyebilir.

Dua edelim.

Kişisel notlarınız:

¹⁴⁷ 2Kor.8:2

5.2 İçtenlikle Verin

“Yaptığınız bu hizmet yalnız kutsalların eksiklerini gidermekle kalmıyor, birçoklarının Tanrı'ya şükretmesiyle de zenginleşiyor. Onlar, içtenliğinizi kanıtlayan bu hizmetten ötürü, açıkça benimsediğiniz Mesih Müjdesi'ne uyarak kendileriyle ve herkesle malınızı cömertçe paylaştığınız için Tanrı'yı yüceltiyorlar. Tanrı'nın size bağışladığı olağanüstü lütuftan dolayı sizler için dua ediyor, sizi öz-lüyorlar.”¹⁴⁸

30-40 yıl öncesinde zanaatkar insanlar, örneğin terziler, çocuk yaşta yanlarına aldıkları çırakları nasıl denediklerini anlatırlardı. Önce çocuğun davranışlarına bakarak izlenim edinirler, sonra da çocuğun göreceği bir yere birkaç kuruş bırakarak onun dürüstlüğü-nü görmek isterlerdi. Ara sıra bu denemeleri yinelerler, böylelikle çocuğun yürek tutumunu anlamaya çalışırlardı!

Kutsal Kitap'ta denemeler tanrısal amaca hizmet eder. Ancak Tanrımız bizleri terzinin çırağını denediği gibi denemez! Çoğu zaman insanı yürek tutumlarıyla yüzleştirir, Tanrı sözü ve Kutsal Ruh aracılığıyla bilinen doğru davranışlara yönlendirir. Örneğin din bilgileri ile Ferisiler'in Yasa'daki buyrukları hatırlamak için eteklerine diktikleri dört püskül bildikleri doğru davranışları yapmalarına yetmemektedir. Bu nedenle İsa onlar için “Size söyledik-

¹⁴⁸ 2Kor.9:12-14

lerinin tümünü yapın ve yerine getirin, ama onların yaptıklarını yapmayın. Çünkü söyledikleri şeyleri kendileri yapmazlar...”¹⁴⁹ dediğinde kibar olmayan hatırlatmalarda bulunur. Bu din bilginleri ve Ferisiler’in eksiği, ne yapmaları konusunda doğruyu bildikleri halde hem yürekleri hem de eylemleri içtenlikten uzaktır.

İçtenlik kavramının Kutsal Kitap’ta hangi durumlarda kullanıldığına baktığımızda içtenlik: Yeşu Kitabında korkuyla, bağlılıkla kulluk etmeyi; 1Tarihler Kitabında Davut’un ve halkın tapınağın yapımı için verdiği armağanlarda cömert bir yüreğin dışavurumunu; Mezmurlar Kitabında RAB’be yakarışın ve yakınlığın derinliğini; Yuhanna Kitabında Ruh’ta ve gerçekte yapılan tapınmada adanmışlığı; 2Korinliler Kitabında Müjde’ye dürüstçe tanıklık etmeyi, ilgilenmeyi; İbraniler Kitabında İsa Mesih’in bedeninde açılan diri yoldan, kutsal yerde RAB’be yaklaşmayı; 1. Petrus Kitabında ateşle arıtılan imanımızın yok olup giden altından daha değerli olduğu; 1. Yuhanna Kitabında ihtiyaç içinde görülen kardeşten şefkatin esirgenmemesi anlamlarında kullanılmıştır.¹⁵⁰

Yak.2:14-17 ayetlerinde *eylemsiz imanın ölü* olarak tanımlanması, lütufla sağlanan kurtuluşun sağlaması gibidir. Temellerinde İsa Mesih’in Dağdaki Vaazında geçen Tuz ve Işık benzetmesi vardır. İsa Mesih’e olan imanımız eylemlerimizde öyle parlamalıdır ki bunu görenler sonuçta Semavi Babamız’ın yüceltilmesine hizmet etsin.¹⁵¹

Kutsal Kitap’ı yorumlarken “*Bağlam kraldır*” sözünü aklımızda tutarak 2Kor.8:7 ayetine dönelim! Pavlus ayette Korintliler’i imanda, söz söylemekte, bilgide, besledikleri sevgide kendilerini

¹⁴⁹ Mat.23

¹⁵⁰ Yeş.24:24; 1Ta.29:8, 27; Mez.145:18; Yu.4:23; 2Kor.1:12, 2:17; Fil.2:20; İbr.10:19-22; 1Pet.1:3-7; 1Yu.3:17-18;

¹⁵¹ Mat.5:13-16

üstün gördükleri bağış konusunda da üstün olmalarını kibarca hatırlattıktan sonra “Bunu buyruk olarak söylemiyorum, yalnızca sevginizin içtenliğini ötekilerin gayretiyle karşılaştırarak sınamak istiyorum”¹⁵² der. 2Kor.9:12-14 ayetinde ise yine kibarca beklenen bağışların kendi iyi eylemleri sonucu değil lütfu bağı Tanrı armağanı olduğuna ince bir vurgu yapılır. YA döneminde maddesel sunularımızı, bağışlarımızı, armağanlarımızı sunma eyleminin kurallara, buyruğa bağlanmaması “içtenlikle vermemizi” engellemelidir. Bizler Tanrımızın verme eylemlerimizde içtenlik aradığını ve O’nun verme eylemlerimizde de iki yüzlü bir tutumu kabul etmediğini Hananya ve Safira olayında açık biçimde görürüz.¹⁵³ Hananya ve Safira’nın bir bağış yapma zorunluluğu yoktu. İnsanların gözünde iyi bir şey yapmak istediler, ancak başarılı olmadılar. Sonucu hepimiz biliyoruz! Yaptıkları iki yüzlülük Kutsal Ruh aracılığıyla yargılandı. YA döneminde Kutsal Ruh’un Tanrı halkına verdiği bu uyarı Malaki’deki ondalık hırsızlığı uyarısından daha net ve daha keskindir. Öyleyse lütfu Tanrımızın yaptıklarımıza göre davranmayıp merhamet ettiği için şükredelim, ama aynı zamanda sorumluluklarımızı yerine getirme arzusunda olalım.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

¹⁵² 2Kor.8:7-8

¹⁵³ Elç. 5:1-11 “Petrus ona, “Hananya, nasıl oldu da Şeytan’a uydun [KM çevirisi: Şeytan senin yüreğini doldurdu], Kutsal Ruh’a yalan söyleyip mülkün parasının bir kısmını kendine sakladın? dedi. Mülk satılmadan önce sana ait değil miydi? Sen onu sattıktan sonra da parayı dilediğin gibi kullanamaz mıydın? Neden yüreğinde böyle bir düzen kurdun? Sen insanlara değil, Tanrı’ya yalan söylemiş oldun...”

5.3 Sevinçle Verin

“Şunu unutmayın: Az eken az biçer, çok eken çok biçer. Herkes yüreğinde niyet ettiği gibi versin; isteksizce ya da zorlanmış gibi değil. Çünkü Tanrı sevinçle vereni sever. Her zaman, her yönden, her şeye yeterli ölçüde sahip olarak her iyi işe cömertçe katkıda bulunabilmeniz için, Tanrı her nimeti size bol bol sağlayacak güçtedir.”¹⁵⁴

Bir Hristiyan bedende sürdürdüğü yaşamını Rab’bi yücelten tutumla geçireceği sevinçli bir yaşama çağrılmıştır. Yuhanna açıkça işittiği, gördüğü, elleriyle dokunduğu Yaşam’a tanıklık ederken “Bunları size, sevincimiz tam olsun diye yazıyoruz” der.¹⁵⁵ Petrus, Tanrı için müjdeyi yayanları güçlendirirken, dünyanın anlamadığı bir sevinçten söz ederek “Bu nedenle şimdi kısa bir süre çeşitli deneyimler sonucu acı çekmeniz gerekiyorsa da, sevinçle coşmaktasınız. [...] Mesih’in acılarına ortak olduğunuz oranda sevinin ki, Mesih’in görkemi görüldüğünde de sevinçle coşasınız” der.¹⁵⁶ Pavlus da hem Selanikler’e hem Filipililer’e yazdığı mektupta duygulara bağlı olmaktan çıkarıp Rab’be güvenemeye bağlar. Selanikler’e “Her zaman sevinin. Sürekli dua edin. Her durumda şükredin.

¹⁵⁴ 2Kor.9:6-8

¹⁵⁵ 1Yu.1:1-14

¹⁵⁶ 1Pet.1:6; 1Pet.4:13

Çünkü Tanrı'nın Mesih İsa'da sizin için istediği budur"¹⁵⁷ dediğinde dua şükretmeye bağlamıştır. Filipililer'e Mektup'ta "Rab'de her zaman sevinin; yine söylüyorum, sevinin! Uysallığınız bütün insanlarca bilinsin. Rab'bin gelişi yakındır. Hiç kaygılanmayın; her konudaki dileklerinizi, Tanrı'ya dua edip yalvararak şükranla bildirin. O zaman Tanrı'nın her kavrayışı aşan esenliği Mesih İsa aracılığıyla yüreklerinizi ve düşüncelerinizi koruyacaktır" dediğinde dua şükretmekle her türlü kaygının aşılacağından söz eder. Devam eden ayetlerde de yüreğimize, düşüncelerimize; dolayısıyla eylemlerimize gerçek, saygıdeğer, doğru, pak, sevimli, hayranlık uyandıran ne varsa onların yön vermesini ve böylece esenlik veren Tanrı'nın bizimle olacağını söyler.¹⁵⁸

Üstteki paragrafta Kutsal Ruh aracılığıyla Pavlus'un dediği gibi "Rab'bin gelişi yakındır." Öyleyse bu durumu yaşamımızın her alanında; tapınmada, duada, kilise ve toplum yaşamında Rab'bi sevinçle yüceltmek amacıyla bir fırsat olarak kullanmaya yönlendiriliriz. Rab'be maddesel bereketlerimizi sunmak bizim sevincimizi azaltmayıp artıran bir niteliğe sahip olmalıdır. Pavlus *lütüfla* sağlanan cömertlik için "Herkes yüreğinde niyet ettiği gibi versin; isteksizce ya da zorlanmış gibi değil. Çünkü Tanrı sevinçle vereni sever" derken on verip doksan kazanarak zengin olmayı değil, kıtlıkta bile "Her nimeti size bol bol sağlayacak güçte" olan Rab'be güvenmemizi ister.¹⁵⁹

¹⁵⁷ 1Sel.5:16-18

¹⁵⁸ Fil.4:4-9

¹⁵⁹ "Her zaman, her yönden, her şeye yeterli ölçüde sahip olarak her iyi işe cömertçe katkıda bulunabilmeniz için, Tanrı her nimeti size bol bol sağlayacak güçtedir. Nitekim şöyle yazılmıştır: 'Armağanlar dağıttı, yoksullara verdi; Doğruluğu sonsuza dek kalıcıdır.' Ekinciye tohum ve yiyecek ekmek sağlayan Tanrı, sizin de ekeceğinizi sağlayıp çoğaltacak, doğruluğunuzun ürünlerini artıracaktır. Her durumda cömert olmanız için her

Yuhanna, Petrus, Pavlus farklı bağlamda *her* Hristiyan'ın yaşadığı koşullara bağlı olmaksızın sevinebileceğinden söz ettiler. Bu sevincin ortak noktası Tanrı halkının Mesih'te sahip olduğu umuttur. Ve bu umut Tanrı'nın vaatlerine duyulan güvene bağlıdır.

Bu noktada kendimize ondalık vermekle maddi bir kayıp yaşadığımızı hissedip hissetmediğimiz sorusunu sormak önemlidir. Çünkü, ondalık vermekle maddi kayıp yaşadığını düşünen Hristiyan'ın kaygılarıyla hareket edeceğini ve bu kaygılarının sevinçle ondalık vermek için engel oluşturduğunu söylemek çok zor değildir.

Dua edelim.

Kişisel Notlarınız.

bakımdan zenginleştiriliyorsunuz. Cömertliğiniz bizim aracılığımızla Tanrı'ya şükran nedeni oluyor.” 2Kor.9:8-11

BORÇSUZ BİR YAŞAM İÇİN FİNANS DANIŞMANLIĞI

“Size buyurduğumuz gibi, sakın bir yaşam sürmeyi, kendi işinize bakmayı, ellerinizle çalışmayı amaç edinin. Öyle ki, kimseye muhtaç olmadan öbür insanların önünde saygın bir yaşam süresiniz.”¹⁶⁰

Finans Danışmanlığı dendiğinde birbirinden farklı tanımlarla karşılaşılır. Bu tanımların ortak özelliği kaynakların verimli ve yerinde kullanılmasıyla ilgili hizmet sunmaktır. İnsan dediğimiz varlığın biyolojik ve manevi yapısına uymayan tüketim, psikolojik nedenlere bağlı alışveriş, açgözlülük, borçlanma, kefil olmak biricik bireyi maddi kayıpların olumsuz sonuçlarıyla yüzleştirirken... Sevinçli bir yaşam için çalışmak ve üretmek; uygun tüketim, ondalık vererek hayatımıza amaç kazandırmak bol ve bereketli bir yaşama götürüyor.

Yoksulluk, bireyin ya da toplumun çekirdeği olan ailenin kendini geçindirecek temel ihtiyaçlardan yoksunluğu olarak tanımlanır. Yoksulluğun nedenleri arasında yer alan borçlanma maddi kaynakların tüketimi karşılamaması, kumar, madde bağımlılığı, dünyanın maddi kaynaklarının kullanımında ortaya çıkan adaletsiz-

¹⁶⁰ 1Sel.4:11-12

lik gibi nedenlere bağlanabilir. Borçlanmanın tüm nedenleri insan kaynaklıdır. Yoksulluğa neden olan borçlanma konusunda yapılan evrensel yanlış, yeterli kaynağa sahip olmadan tüketmek ya da gerekmediği halde bir şeye sahip olmak için harcama yapmaktır. Bu durumu destekleyen diğer iki önemli neden üretim sürecinde yer almamak ve ekonomiyi etkileyen siyasi kararlardır.

Kutsal Kitap'ta yoksulluk Tanrımız'ın hedeflediği bir şey değildir. Yoksulluk kişisel zaafardan, kaynakları doğru kullanmaktan, çalışmaktan kaynaklanır. Rabbimiz İsa Mesih'te sunulan lütfâ yaklaşmakla, Kutsal Ruh'un hayat verdiği Tanrı sözünün ilkeleriyle düşüncelerimizi değiştirmekle yoksulluk aşılacak bir şeydir.

Yıllar önce bir kilisede dinlediğim konuşmacıdan faizsiz sistem ile Hristiyanların borçlarını ödemelerine finansal danışmanlık veren bir kurumun varlığından haberdar oldum. Bu kurumun adı CAP'tır. CAP borçları ödeyebilecek şekilde faizsiz olarak yapılandırırken, çalışan bireyin kaynaklarını doğru kullanmasını teşvik ediyordu. CAP yaptığı hizmeti şöyle tanıtmaktadır:

“Fakirlik, hayatları mahvetmeyi sever. Aileleri birbirinden ayırır, insanları arkadaş ve ailelerinden soyutlar, özgüveni parçalar eder ve birçoklarını, tek kaçış yolunun intihar etmek olduğuna inandırır.

İngiltere'de fakirlik gerçektir ve milyonlarca insan fakirliğin tutsağıdır. Yerimizde durup fakirliğin ulusumuzu mahvetmesine izin vermeyi göze alamayız.

Adaletli ve merhametli bir toplumda, hiç kimse evine kapanıp kapısını açmaktan veya telefonuna cevap vermekten korkmamalıdır. Hiç kimse sabah çocuklarının karnını doyurmak veya evlerini ısıtmak için nereden para bulacaklarını düşünerek uyanmamalıdır. Kimse yalnız kalmamalıdır, özellikle de zorluk çekerken.

Bu nedenle, CAP'ın bir misyonu var; kayıp olanlar ve acı çekenler için umut sağlamak. İngiltere'de muhteşem yerel kiliselerle iş birliği yaparak, ihtiyaç içinde olan insanlara yaşam değiştiren özgürlük ve iyi haberi getiriyoruz. Her zaman Kilise aracılığıyla. Her zaman umut."¹⁶¹

CAP ve benzeri kurumların yaptıkları borçlu yaşamaktan özgürleştirici çalışmalar her zaman takdir edilmelidir. Çünkü borç altında yaşamak fiziksel ve ruhsal köleliği; aynı zamanda değişik psikolojik sorunları beraberinde getirmektedir. "Bazı anket sonuçlarına göre insanların yaşadığı tüm kaygıların %70'i parayla ilgilidir."¹⁶² Yapılan anket ve tahminlere kendi gözlemlerimizi eklediğimizde *paranın* zenginde kaybetme, yoksulda temel ihtiyaçları sağlayamama nedeni olarak kaygıyı ortaya çıkardığını görmek çok da şaşırtıcı olmayacaktır. İsa da öğretilerinde bu gerçeğe yer vererek kendisini izleyenlerin paraya karşı doğru bir tutum takınmasını istedi. Para, zengin olsun yoksul olsun herkes için put durumuna gelebilir ve kaygının yanında hırs, cimrilik, kıskançlık gibi benlik sorunlarını ortaya çıkarabilir. Böyle bir durumda Kutsal Kitap bakışıyla borçsuz bir yaşam finans danışmanlığının birinci ilkesi para ve maddi kaynakların tümüne doğru bir tutum takınmak maddi kayıplara bağlı reel ve psikolojik sorunların üstesinden gelmemizi sağlayacaktır.

Farklı kültürler hem maddi hem manevi konuların çözümünde birbirine benzemezler. Bu çeşitlilik içinde Türkler biraz daha kültürel olarak borç almaya yatkın insanlardır. Hatta Türkiye'de "Borç yiğidin kamçısıdır" diye atasözü de vardır ve bunu kullanmayı severler. Bu atasözünde kişinin borçlarını ödeyebilmesi için daha

¹⁶¹ <https://capuk.org/about-us> (08.05.2021)

¹⁶² Gary R. Collins. Christian Counseling (Hristiyan Danışmanlığı Kapsamlı Bir Kılavuz). Türkçe'de yayımlanmamış eser.

çok çalışması gerektiği açıklansa da gerçek yaşamda borç olumsuz sonuçları ortaya çıkarmaktadır. Böyle bir durumda “Borç yiğidin kamçısıdır” sözünün olumlu anlamına katılmak zordur. Çünkü gerçek yaşamda borç kamçısı çok kişide işkence aleti işlevini görmektedir.

Şu hikâye kamçı rolü gören borca iyi bir örnektir: Birkaç yıl önce bankaya kredi kartı borçlarını yapılandırmak için gelen iyi giyimli hanım müşteri, kaynaklarının yeterli olmaması nedeniyle yeni kredi talebine olumlu yanıt alamadı. Çok üzüntülü görünen müşteri üst kattaki başka bir yetkili müşteri temsilcisine yönlendirildi. Hanımefendi bu süreçte ciddi bir duygusal travma yaşadı. Aradan çok zaman geçmeden bankaya ambulans geldi ve yarı bağımlık geçiren müşteriye ambulansa hastaneye götürdüler.

Yukarıdaki olay bu kitabın yazarına iman etmeden önceki yaşamının küçük bir bölümünü anımsattı. Onun hikayesi de şöyledir: Ortaklık yaparak yürüttüğü bir işten borçları üstelenerek ayrılmıştı. Borç miktarı büyük değildi, ama ödemekte zorlanıyordu. O dönemde konuştuğu Hristiyan yaşamına sahip bir kardeş “Borç almadığını, borç vermediğini, bir kişiye yardım ettiğinde ise karşılıksız verdiğini” söyledi (ayrıca Kutsal Kitap’tan birkaç ayet de kaynak gösterdi). Kitabın yazarına borçlu yaşamamak konusunda verilen öğüt iyi geldi ve bu öğütten sonra borçsuz yaşamaya karar verdi. Zamanla borçlarını ödedi. Borç almadan yaşamayı, olanağı varsa ihtiyaç içinde olanlara karşılıksız verme anlayışını benimsedi.

Kitabın yazarı bugün “Hamt olsun, bugün borçtan özgürüm” diyebilir!

Dua edelim.

Kişisel notlarımız.

6.1 İhtiyaç Kavramının Öznelliği

“Şölen eğlenmek için yapılır, / Şarap yaşama sevinç katar, Paraysa her ihtiyacı karşılar.”¹⁶³

“Alışveriş eskiden ihtiyaçların giderilmesi anlamına gelirken son yıllarda artık birtakım duygusal ihtiyaçların giderilmesine de cevap verdiği anlaşıldı. Bu nedenle işin bir de duygusal boyutu var; çünkü yeni bir şey satın almak birçok insana kendini iyi hissettiren ve hayatın birçok alanında kolaylıkla hissedemediğimiz bir güç hissi verebiliyor. Satın alınan şeyden çok satın almanın yarattığı tatmin ön plana geçiyor aslında.”¹⁶⁴

Bu paragrafı okuduğunuzda hangi sözcüklerin altını çizerdiniz?

İster küçük ister büyük ister gerekli ister ihtiyaç dışı alışverişin duygusal tatmin sağlanması, biricik bireyde kendini iyi hissetme ve güç duygusunu ortaya çıkarması, büyük olasılıkla, günlük yaşamda pek düşünülmeyen konular arasında yer alır. Belki sevincimizi kaybetmemek için alışveriş olgusunun her ayrıntısında titiz olmak gerekemeyebilir; ancak gerçek ihtiyaçlarımızın ne olduğunu bilmek ve ihtiyaç kavramını aslına uygun tanımlamak okuyucuda bir fayda ortaya çıkartacaktır.

¹⁶³ Vai.10:19

¹⁶⁴ <https://www.florence.com.tr/alisveris-hastalik-haline-gelmeden-yardim-alin> (08..05.2021)

Alışveriş insanın kendini iyi hissetmesiyle ilgili hormonlarının çalışmasını olumlu tetikler gibi görünse de borçlarla yüzleşildiğinde beyinde başka kimyasal dengesizlikleri ortaya çıkararak *kaygı* tetiklemektedir. Ayrıca çılgınca alışveriş deneyimlerini yaşayan insanların her şeye sahip olması, onların mutlu olmalarına yetmediği bilinen bir gerçektir.

Kral Süleyman istediği her şeye sahip olup da mutlu olmayan kişilere en iyi örneklerden biridir. Süleyman'ın “Kendi kendime, ‘Gel, zevki tat. İyi mi, değil mi, gör’” dedim. Ama gördüm ki, o da boş. Gülmeye, ‘Delilik’, zevke, ‘Ne işe yarar?’ dedim. İnsanların göklerin altında geçirdiği birkaç günlük ömürleri boyunca, yapacakları iyi bir şey olup olmadığını görünceye dek, bilgeliğimin önderliğinde, bedenimi şarapla nasıl canlandırayım, akılsızlığı nasıl ele alayım diye düşündüm durdum. Büyük işlere girdim. Kendime evler inşa ettim, bağlar diktim. Bahçeler, parklar yaptım, oralara türlü türlü meyve ağaçları diktim. Dal budak salan orman ağaçlarını sulamak için havuzlar yaptım. Kadın, erkek köleler satın aldım; evimde doğan kölelerim de vardı. Ayrıca benden önce Yeruşalim’de yaşayan herkesten çok sığıra, davara sahip oldum. Altın, gümüş biriktirdim; kralların, illerin hazinelerini topladım. Kadın, erkek şarkıcılar ve erkeklerin özlemi olan bir harem edindim...”¹⁶⁵ diye devam eden hikayesinde birçok çarpıcı gerçek dile getirilir. Süleyman gözünün dilediği hiçbir şeyi kendinden esirgetmedi. Onun kral kızlarından yedi yüz karısı ve üç yüz cariyesi vardı; ama bu kadınlar onun hayatını dolduramadığından “Her şey boş bomboş” dedi.¹⁶⁶ Üstelik bu kadınlar onu Tanrı yolundan saptırıp başka ilahların ardından yürümesine neden oldu.

¹⁶⁵ Va.2:1-8

¹⁶⁶ 1Kr.11:3-4; Vai.1:2

Süleyman bir kraldı, gerçek sarayda yaşadı. Yiyeceklerin en iyisini yedi, şarabın en iyisini içti; krallık hazinesinde altın ve gümüş dışında birçok değerli eşyaya sahipti. Ama yaşamının sonlarında:

“Bu yüzden zor günler gelmeden,
 ‘Zevk almıyorum’ diyeceğin yıllar yaklaşmadan,
 [...] Toprak geldiği yere dönmeden,
 Ruh onu veren Tanrı’ya dönmeden,
 Seni yaratanı anımsa. [...]”
 Her şey duyuldu, sonuç şu:
 Tanrı’ya saygı göster, buyruklarını yerine getir,
 Çünkü her insanın görevi budur.

Tanrı her işi, her gizli şeyi yargılayacaktır,
 İster iyi ister kötü olsun”¹⁶⁷ diyerek sonuçta hayatındaki boşluğu ihtiyaç duyduğu Tanrı’yla doldurmaya çalışan kişiydi.

İsa Mesih, içimizdeki boşluğun yiyecek içecek ya da giyecek sorunu olmadığını görerek kaygı çeken insanlara öğretiş verirken kuşların yiyecek ihtiyacını, kır zambaklarının giyinişini Tanrı’nın sağlayışına bağlar; kır zambaklarıyla Süleyman’ı karşılaştırır. Yazıldığı şekliyle bütün görkemine karşın Süleyman’ın giydiği koftanlar bile kır zambaklarının yüceliğini yansıtamazdı.¹⁶⁸ Sonrasında İsa Mesih temel ihtiyaçlarımız konusunda Tanrımız’ın ne kadar duyarlı olduğunu: “Bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kır otunu böyle giydiren Tanrı’nın sizi de giydireceği çok daha kesin değil mi, ey kıt imanlılar? [...] Siz öncelikle O’nun egemenliğinin ve doğruluğunun ardından gidin, o zaman size bütün bunlar da verilecektir”¹⁶⁹ diyerek bir Hristiyan’ın hayatının odak noktasında

¹⁶⁷ Vai.1:2; 12:1, 7, 13-14

¹⁶⁸ Mat.6:25-29

¹⁶⁹ Mat.6:30, 33

var olması gereken öncelikli konuya dikkati çeker: Yiyecek, içecek... Tüm fiziksel ihtiyaçlarımız önemlidir; ancak yaşamımıza yön vermesi gereken ilke ihtiyaçlarımız değil O'nun ardından gitmektir. Sonsuz kurtuluşa sahip olsak bile bunun tersi bir durumda ya içimizde derin bir boşluk ya da sevincimizi yok eden kaygı olacaktır.

Dua edelim.

Kişisel notlarımız:

6.2 Borçlanma Konusunda Kutsal Kitap Ne Diyor?

“Zengin yoksullara egemen olur, / Borç alan borç verenin kulu olur.”¹⁷⁰

Bizi seven Tanrı Yasa döneminde borçlanmaya ve kardeşin faizle yoksullaştırmasına karşı olduğu gibi; ortaya çıkan istenmeyen borçlanma durumlarında borçlunun tarafında yer alarak her yedi yılın sonunda borçları bağışlama, her ellinci yılı kutsal sayılarak Özgürlük Yılı ilan etti.¹⁷¹ Yedi yılda bir ilan edilen borç bağışlama yılı; herkesin okuyup öğrenmesi, Rab’den korkması, Yasa’nın sözlerine uyması için Çardak Bayramı’nda Yasa okunarak yapıldı. Kölelerin kölelikten azat edildiği, toprağını kaybedenlerin toprağına, evini kaybedenlerin evine döndüğü Özgürlük Yılı Günahları Bağışlatma Günü’nde (Yom Kippur) gerçekleştirildi.¹⁷² Tanrı’nın yasasında geçen bu uygulama günümüzün finansal sisteminde uygulanamayacak, siyasetçilerinin de politik programlarında yer veremeyeceği bir şeydir!¹⁷³

¹⁷⁰ Özd.22:7

¹⁷¹ Çık.22:25; Lev.25:35-37 vd.

¹⁷² Yas.31:10-13

¹⁷³ Ayrıca: Yaratılıştta siyaset var mıydı? Sorusuna siyaset: insanın hatalı kararlarından çıkmış, insanlar arsında eşitliği, adaleti bozmak dışında başka bir işe yaramayan ilişki zinciridir, demek çok da abartılı olmaz. Ne yazık ki siyaset dün, bugün öyledir; yarın da öyle olacak!

Kutsal Kitap'ta yoksullaşmaya neden olan konulardan biri yeterli kaynağa sahip olmadan kaynakları doğru kullanmamaya bağlı borçlanma olduğundan söz ettik. Özdeyişlerde 22:7 “Zengin yoksullara egemen olur, Borç alan borç verenin kulu olur” ayeti ile 6:1-5 ayetlerinde “Oğlum, eğer birine kefil oldunsa, / Onun borcunu yükledinse, / Düşünse tuzağa kendi sözlerinle, / Ağzının sözleriyle yakalandınsa, / O kişinin eline düşün demektir. Oğlum, şunu yap ve kendini kurtar: / Git, yere kapan onun önünde, / Ona yalvar yakar. / Gözlerine uyku girmesin, / Ağırlaşmasın göz kapakların. / Avcının elinden ceylan gibi, / Kuşbazın elinden kuş gibi kurtar kendini” ayetleri Kutsal Kitap'ın borçlanma konusundaki öğretisini özetler. Özd.22:7 ile 6:1-5 ayetlerinde sorumluluk borç alandadır ve kaybedilen özgürlüğe güçlü bir vurgu yapılmıştır.

Nehemya 5:1-5 ayetlerinden, Tanrı halkının kendilerine göre çok geçerli sayılabilecek iki nedenle borçlandığını öğreniyoruz! Borçlanan birinci grup kıtlıkta sağ kalmak için aldıkları buğdaya karşılık tarlalarını, bağlarını, evlerini ipotek ettiler. İkinci grup ise krala vergi ödemek için borç para aldı. Her iki grupta bulunanlar hayati nedenlerle borçlandılar, ama bu durum onları köleleştirdi. Böyle bir borçlanmanın sonucunda borçluların şiddetli bir yakınma tutumları ortaya çıktı. Nehemya borçlu olanların dertlerini dinledi. Yasa'ya göre kardeşine faizle borç vermek yasak olduğu halde borç verenlerin kardeşlerinin borçlarını bağışlamalarını sağladı.¹⁷⁴

Nehemya kardeşine tefeci gibi davranıp paranın ya da ürünün üzerine faiz eklenmesinin Yasa'da yasaklanmasından yola çıkarak borç verenleri sorumlu tutsa da borçlanmada öncelikli sorumluluğun borç alanda kaldığını vurgulayarak söyleyebiliriz. Borçlanmada öncelikli sorumluluğun borç alanda kalması suçlama nedeni olarak algılanmamalıdır. Tanrı borçlu borçsuz herkesi sevmektedir

¹⁷⁴ Neh.4:1-5

ve “Sen RAB’be güven, iyilik yap, Ülkede otur, sadakatle çalış. RAB’den zevk al, O senin yüreğinin dileklerini yerine getirecektir”¹⁷⁵ diyerek kendi standartlarına göre halkından önce kendisine sadakat talep etmektedir.

Yaşadığımız çağda finansal kuruluşların borçlandırma yöntemleri üç bin beş yüz yıl öncesinden çok farklı değildir. Tefecilik özünü kaybetmeden günümüz koşullarına göre şekillenmiştir. Hatta kredi kartı ile küçük ve orta boyutlu alışverişler ile daha kolay borçlanmaya ortamı hazırlanmıştır. Böylelikle günümüzün finans kurumları kredi kartı ile bir yandan ihtiyaçları sağlamayı kolaylaştırırken öte yandan biricik bireyin kaynaklarını kurutacak kadar borçlanmasına neden olabilmektedir.

Yakın zamanda açıklanan istatistik sonuçlara göre 83 milyon 500 bin kişi civarında olan Türkiye nüfusunda 34 milyon 4 bin kişi borçludur. Kredi kartı borçlarını ödeyemeyip yasal takibe düşen kişi sayısı ise 3 milyon 471 bin 494 kişidir.¹⁷⁶ Tüm bu kişiler nedenleri değişik olmakla birlikte kaynaklarını doğru kullanamadıkları için istenmeyen bir durma düşüleri.

Borçlanmada, borç alan borç veren dışında, aldıkları kararlarla tüm insanların yaşamını etkileyen, devlet dediğimiz yapıyı yönetenlerin ekonomik kararlardaki sorumluluğunu yabana atmamak gerekir. Kutsal Ruh’un yönlendirişiyile Pavlus Rom.13 bölümünde Hristiyanları bir yandan devlet dediğimiz yapının siyasi ve yasal erkini elinde bulunduranlara Tanrı adına itaat etmeyi özendirirken öte yandan kralların (günümüzde hükümetlerde bulunanların),

¹⁷⁵ Mez.37:2-3

¹⁷⁶ [https://www.sozcu.com.tr/2021/ekonomi/34-milyon-kisinin-banka-borcu-var-6300000/#:~:text=Ekonomideki%20s%C4%B1k%C4%B1nt%C4%B1lar%20ve%20pandemi%20s%C3%BCreci,milyon%20471%20bin%20494%20oldu.\(12.05.2021\)](https://www.sozcu.com.tr/2021/ekonomi/34-milyon-kisinin-banka-borcu-var-6300000/#:~:text=Ekonomideki%20s%C4%B1k%C4%B1nt%C4%B1lar%20ve%20pandemi%20s%C3%BCreci,milyon%20471%20bin%20494%20oldu.(12.05.2021))

vatandaşlarının faydasını gözeterek halkı Tanrı adına adaletle, hikmetle ve kaos ortamından uzak tutarak yönetmeleri konusunda taşıdıkları sorumluluğu hatırlatır.

Borçlanma Kutsal Kitap bakışıyla iyi olmamakla birlikte, ne yazık ki, günümüz ekonomi politikalarında mutlak borçlanmama anlayışı geçerliliğini yitiriyor gibi görünmektedir. Buna mortgage sistemi örnek gösterilebilir. Barınma ihtiyacını çözmek isteyen çok kişi için banka kredisi kullanılmadan ev almak neredeyse imkânsızdır. Böyle bir durumda hiç borç almamak yerine borçlanmaya olan tutumda hikmetli kararlar ön plana çıkmaktadır. Mortgage (ipotek) sistemi ile barınma temel ihtiyacını çözmeye yönelik borçlanmaya gidilecekse hem yeterince dua ettikten hem de finansal kaynakların yeterliliğini bilgece değerlendirdikten sonra bir karar vermek iyi bir yol olarak görünmektedir.

Borçlandırma sistemini ve kendi zayıflıklarımızı göz önünde bulundurarak, Christian Counseling (Hristiyan Danışmanlığı Kapsamlı Bir Kılavuz) kitabında 10-70-20 bütçe planı önerilir.¹⁷⁷ Böyle bir plan parayı ve diğer maddi kaynakları hikmetli kullanma olanakları sunar. Bu plana göre kişi toplam gelirin %10'unu ondalık olarak Tanrı'ya verir. %70 vergi, sigorta, konut kredisi, yiyecek, elektrik, su, ısınma, giyim, sağlık hizmetleri, ev eşyaları, araç yakıtı, hediyeler, tatil gibi yaşam masraflarına ayrılır. Kalan %20 borçların ödenmesine ayrılır. Buradan anlaşılacağı gibi borç gelirinizin %20'sini geçmemelidir. Eğer borcunuz yoksa %20'lik bölüm tasarruf için kullanılabilir. Bu oranlar aile ekonomisi ve borçlanma sistemine gerçekçi bir bakış sunuyor gibi görünmektedir.

11 Eylül 2001 tarihinde İkiz Kuleler'e İslamiyet adına yapılan terör saldırısı ya da küresel-ulusal ekonomileri etkileyebilecek

¹⁷⁷ Krş. Gary R. Collins. Christian Counseling (Hristiyan Danışmanlığı Kapsamlı Bir Kılavuz). Türkçe'de yayımlanmamış eser.

başka beklenmedik bir afet, salgın hastalık borçluları daha da zor bir durma sürükleyeceği aşikârdır. Kuşkusuz, tasarruf sahibi olanlar kriz durumlarının etkisini daha az hissedeceklerdir. Böyle bir duruma girmemek için borç altında yaşamayıp tasarruf yapmak ve gelirinizi artırmaya yönelik girişimleriniz iyi sonuçlar verecektir.

Tasarruf yapmak ya da geliri artırmak bazen kolay bir şey değildir. Hatta bazı ülkelerinin ekonomi politikalarına göre neredeyse imkânsız gibi görünebilir. Ancak çalışkan kişilerin Rab'den bereketleneceğine dair güvencemiz vardır. Çalışmanı tersi tembellik ve tembelliğe bağlı borçlanma bireyin zarar görme olasılığını yükseltmektedir.

Şu iki ayeti düşünerek dua edelim:

“Çalışkanların eli egemenlik sürer, / Tembellikse köleliğe götürür.”¹⁷⁸

“Tembel canının çektiğini elde edemez, / Çalışkanın istekleriyle tümüyle yerine gelir.”¹⁷⁹

Kişisel Notlarımız:

¹⁷⁸ Özd.12:24

¹⁷⁹ Özd.13:4

6.3 Hem Kendimiz Hem Başkalarının İyiliği İçin Çalışmak

“Kardeş sevgisi sürekli olsun. Konuksever olmaksızın geri kalmayın. Çünkü bu sayede bazıları bilmeden melekleri konuk ettiler. [...] Çünkü burada kalıcı bir kentimiz yoktur, biz gelecekteki kenti özlüyoruz. Bu nedenle, İsa aracılığıyla Tanrı’ya sürekli övgü kurbanları, yani O’nun adını açıkça anan dudakların meyvesini sunalım. İyilik yapmayı, sizde olanı başkalarıyla paylaşmayı unutmayın. Çünkü Tanrı bu tür kurbanlardan hoşnut olur.”¹⁸⁰

İkinci dünya savaşında denize dökülen mayınların patlamayıp denizde kalanları serseri mayın olarak adlandırıldı. Belli bir hedefi olmayan bu mayınlar savaş sonrası kendi rotasında giden sivil gemiler için büyük tehdit oluşturdu. Buna benzer başka bir olay serseri kurşun deyimiyile ifade edilir. Serseri kurşun Türkiye’de son yıllarda magandaların rastgele ateşledikleri silahlarından çıkan kurşunların yarattığı yaralanma ve ölüm olaylarını ifade etmek için sıkça kullanıldı.

Bir Hristiyan Kutsal Kitap’tan aldığı yaşam amacı nedeniyle ne serseri mayına ne de serseri kurşuna benzeyebilir. Çünkü Mesih’e umut bağlayan bir Hristiyan’ın Tanrı’nın yüceliği için yaşamak gibi temel bir yaşam amacı vardır. Aynı zamanda bu amaçla

¹⁸⁰ İbr.13:1-2, 14-16

bir araya gelen, yeniden doğuşu yaşamış kişilerin ilişkileri kardeşlik bağları Kutsal Ruh ile pekiştirilmiştir. Kilise sevgiyle gerçeğe uyduğunda insanların aldaticılığından, sahte öğretilerin etkisiyle öteye beriye çalkalanıp sürüklenmekten korunur. Sevgi ve gerçeğe uymanın doğal sonucu olarak kardeşlik bağıyla istikrarlı biçimde birbirine bağlanır.¹⁸¹ Kutsal Kitap'ta çok yerde olduğu gibi İbrani'lere Mektup'ta İsa aracılığıyla Tanrı'yla var olan ilişki aynı zamanda kardeş sevgisinin sürekliliğiyle; konuksever olmakla, iyilik yaparak elde olanı başkalarıyla paylaşmakla ilişkilendirilip "Çünkü Tanrı bu tür kurbanlardan hoşnut olur" denilir!¹⁸²

Çalışmak ve elde olanı başkalarıyla paylaşmak olumlu bir Hristiyan tanıklığını ortaya çıkarır. İsa Mesih hizmetine başlamadan önce marangozun oğlu olarak tanınırdı. Elçilerden bazıları balıkçıydı ve emeklerinin ürünleriyle geçimlerini sağlardı. Pavlus çadırcılık mesleğine sahipti. İlk Hristiyanlar evlerde toplandılar, bir yandan hayatın içindeydiler öte yandan kendilerini elçilerin öğretilerine adanmış, paydaşlıkta bulunmak, eklemek, dua etmeye adayarak sade bir iman yaşamı sürdürdüler. Pavlus çok kere hiçbir iş yapmayı boşta gezen, üstelik başkalarının işine karışıp duranları uyarak, sakın bir şekilde çalışıp kendi kazançlarından yemelerini, iyilik yapmaktan usanmamalarını, kendi işlerine bakmalarını, elleriyle çalışmayı amaç edinmelerini öğütledi: "Öyle ki, kimseye muhtaç olmadan öbür insanların önünde saygın bir yaşam süresiniz." dedi.¹⁸³ Çalışmayı akrabalarına, özellikle ev halkına bakmayanlara sert bir dil kullandı.¹⁸⁴

¹⁸¹ Bkz. Ef.4:11-13; 14; 15-16

¹⁸² İbr.13:1-2; 165-16

¹⁸³ Krş.2Sel.3:6-13; 1Sel.4:11-12

¹⁸⁴ 1Ti.5:8

Bu kitap boyunca geniş anlamıyla anlatılmaya çalışıldığı gibi *vermek*, kilisenin *çok yönlü* işlevini sürdürmesini sağlarken elimizde olanı paylaşmak Hristiyan yaşamında merhamet ürünlerini ortaya çıkarmaktadır. Eğer “İyilik yapmaktan usanmayıp herkese, özellikle iman ailesinin üyelerine iyilik” yapılacaksa *verimli* bir şekilde çalışmak, maddi kaynakları hikmetli kullanmak elzemdir.¹⁸⁵

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

¹⁸⁵ Gal.6:9-10

6.4 Yeni Bir Başlangıç Yapmak Her Zaman Mümkin

“RAB çobanımdır, Eksişim olmaz.
Beni yemyeşil çayırlarda yatırır,
Sakin suların kıyısına götürür.
İçimi tazeler,
Adı uğruna bana doğru yollarda öncülük eder.
Karanlık ölüm vadisinden geçsem bile,
Kötülükten korkmam.
Çünkü sen benimlesin.
Çomağın, değneğin güven verir bana.
Düşmanlarımın önünde bana sofraya kurarsın,
Başıma yağ sürersin,
Kâsem taşıyor.
Ömrüm boyunca yalnız iyilik ve sevgi izleyecek
beni,
Hep RAB’bin evinde oturacağım”¹⁸⁶

Kuşkusuz her ruhsal problemin kendi dinamikleri vardır ve bunların tek tek değerlendirilmesi gerekir. Ondalık konusunda da bu böyledir. Kutsal Kitap’tan öğrendiğimiz, Kutsal Ruh’un bize gösterdiği bildiğimiz doğru şeyleri yapmakla yaşamımızı Tanrı’nın istemleri doğrultusunda değiştirebiliriz.

Değişim “Vermeğe başladığında yazılanların tümünü göz önünde bulundurarak cömertçe, içtenlikle ve sevinçle tanrısal tasarıda yer

¹⁸⁶ Mez.23

almak istiyorum” şeklinde bir *kararla* başlar. Sonraki adım verme zayıflığını ortaya çıkararak nedenleri görmek ve değişim konusunda Rab’be kurtuluşumuzu sağlayan Mesih İsa’ya, bizde etkin olan Kutsal Ruh’a, bizi anlayış ve hikmetle donatacak Tanrı sözüne güvenerek (mümkünse olgun bir kardeş ile) dua ederek devam etmektir.

Her zayıflık Tanrı’nın eliyle değiştirildiğinde O’nunla derin, anlamlı, canımızı tazeleyen bir ilişkiye; bereketli, esenlik içinde süren bir yaşama götürdüğü çok Hristiyan’ın deneyim ettiği bir gerçektir. Pavlus’un duasında geçtiği gibi Mesih’in sevgisinin büyüklüğünü anladığımızda “Tanrı, bizde etkin olan kudretiyle, dilediğimiz ya da düşündüğümüz her şeyden çok daha fazlasını yapabilecek güçte” olduğunu bizim de görmememiz için bir neden yoktur. Pavlus’un tarafından yazıldığı gibi: “Kilisede ve Mesih İsa’da bütün kuşaklar boyunca sonsuzlara dek O’na yücelik olsun! Âmin.”¹⁸⁷

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

¹⁸⁷ Krş.Ef.3:14-21

Ek: İsimsiz Tanıklık

“[...] Hayatımda bunu öğrendim. Rab İsa'nın de söylediği gibi, “Vermek almaktan iyidir”. Bu müt-hiş bir düşünce. Kişi verince daha mutludur, daha sevinçlidir.”

İbranicede (Ma'ser) olan “ondalık” ifadesi “onda bir” anlamında-dır. İsrail halkı, Tanrı'nın yasasına göre, sahip olduğu hayvanların ve toraktan elde ettikleri ürünlerinin yanı sıra gelirlerinin onda birini Tanrı'nın kendilerini bereketlediğinin bir göstergesi olarak vermeliydiler.

Rab şöyle buyurdu: “İster toprağın ürünü ister ağacın meyvesi olsun, toprakta yetişen her şeyin ondalığı RAB'be aittir. RAB için kutsaldır (Rab'be adanmıştır) Levililer 27:30. Burada ayrılan onda-lıklar, tapınakta hizmet eden kahinleri, yabancıları, öksüz ve dul kadınları desteklemek için kullanılacaktı. Kutsal Kitap'ın başka yerinde Rab halkı için şöyle diyor:

“Servetinizle ve ürününüzün turfandasıyla RAB'bi onurlandır” (Süleyman'ın Özd. 3:9). İsrail halkı, ülkenin gerçek sahibinin Rab olduğunu kabul ederek hasatlarının ilk ürünlerini O'na getirirlerdi. Bizler de gelirimizin ilk ürününü Tanrı'ya getirmeliyiz ki, Rab'bi onurlandıralım. Öyle ki, Tanrı da bereketlerini üzerimiz döksün.

Ben kişi olarak İncil'i okumaya başladığımda gerçekten Rab yüreğime dokundu. İncil'deki başkalarına merhametli davranmak, başkalarının dertlerine ortak olmak, ihtiyaçta olanlara karşı şefkat

beslemek ve mert olmak konuları beni sarstı. Bu düşünce beni yönlendirdi, sıkıntıda ve ihtiyaçta olanların yanında durmaya çalıştım, olanaklar dahilinde yardım elimi uzattım.

Hayatımda bunu öğrendim. Rab İsa'nın da söylediği gibi, "Vermek almaktan iyidir". Bu müthiş bir düşünce. Kişi verince daha mutludur, daha sevinçlidir. İnsan ihtiyaçta olanlara verince kendini daha rahat hissediyor. Bu nedenle Rab, "Verin, size verilecektir" buyurdu (Luka 6:38). Sevgi ve merhamet ilkesiyle uyumlu olarak ihtiyaç içinde olanlara yardımcı olmalıyız. Ama verince zorunluymuş gibi değil, buyrukmuş gibi değil sevinçle vermeliyiz. İsrail halkı, Yasa'da yazılanları yaparken yürekten yapmıyordu. Rab da onları paylayarak şöyle dedi: "Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz nanenin, dereotunun ve kimyonun ondalığını verirsiniz de Kutsal Yasa'nın daha önemli konularını – adaleti, merhameti, sadakati– edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden asıl bunları yerine getirmeniz gerekirdi. Tanrı, burada ondalık vermemeyi söylemiyor, ondalık verirken de asıl önemli olan imanı, merhameti de ihmal etmememizi vurguluyor.

Rab İsa, uğrumuza canını verdi. Biz de İnanlı olarak cömertçe davranmalıyız. Kutsal Kitap bunu bize öğretiyor. Biz Tanrı'ya aitiz, yüreklerimizde paraya, mal mülke değil, Tanrı'ya kulluk etme kararını vermeliyiz. İhtiyaç içindekilere yardım etmek için yürekten hazır olmalıyız. Yaptığımız bağışlar sevgimizin bir kanıtı olup sevgiyle ve sevinçle yapılmalıdır. Fedakârca vermek, Mesih'in niteliklerinin ve kişiliğinin temel bir yönüydü.

"Herkes yüreğinde niyet ettiği gibi versin. İsteksizce ya da zorlanmış gibi değil. Çünkü Tanrı sevinçle vereni sever. Her zaman, her yönden, her şeye yeterli ölçüde sahip olarak her iyi işe cömertçe katkıda bulunabilmeniz için, Tanrı her nimeti size bol bol sağlayacak güçtedir" (2. Korintliler 9:7-8). İhtiyaç içinde olanlara

verebilecekleri her şeyi veren imanlılar Tanrı'nın lütfunun kendi ihtiyaçlarını ve hatta daha fazlasını karşıladığını görecektir, öyle ki her iyi işe katkıda bulunabilsinler. Cömertliğin açıkça ifade edilebilmesi için, yüreğin başkalarına karşı içten sevgi ve şefkatle zenginleşmesi gerekir.

Hıristiyanlar olarak biz günlük yaşarız ve gündelik ihtiyaçlarımızı “Göklerdeki Babamızdan” isteriz. Hazineler biriktirme düşüncesi kısa süre içinde kişinin zihnini ve yaşamını ele geçirir. Tanrı'nın görkemi de artık ikinci sıraya düşer. Tabii Rab İsa, gelecekteki fiziksel ihtiyaçlar için hazırlık yapmamın yanlış bir şey olmadığını vurgular. Yasakladığı şey, Tanrı'nın merhametli ilgisi-ne ve sevgisine karşı imansızlık ifade eden kaygı ya da endişelerdir. Bizim odaklanacağımız nokta “Tanrı'nın egemenliği ve doğruluğudur”. Gereken öbür ihtiyaçlarımız Baba Tanrı'nın kontrolunda olacak. Kutsal Kitap bizi uyarıyor:

“Yiyeceğimiz, giyeceğimiz varsa bunlarla yetiniriz. Zengin olmak isteyenler ayartılıp tuzağa düşerler, insanı çöküşe ve yıkıma götüren birçok saçma ve zararlı arzulara kapılırlar. Çünkü her türlü kötülüğün bir kökü de para sevgidir. Kimileri zengin olma hevesiy-le imandan saptılar...” (1. Timoteos 6:8-10).

İmanlılar, yiyecek, giyecek ve barınak gibi temel gereksinmelerle yetinmeli, ihtiyacı olanlara yardım etmeli ve cömertçe vererek Tanrı'ya hizmet etmeliyiz. Hayatımda bunu yaşadım. Böyle davranırsak, Tanrı'ya ve O'nun sözüne odaklanırsak, Rab üzerimize bereket üzerine bereket yağdıracak.

SON SÖZ

“İşte tez geliyorum! Vereceğim ödüller yanımdadır. Herkese yaptığının karşılığını vereceğim. Alfa ve Omega, birinci ve sonuncu, başlangıç ve son Ben'im.”¹⁸⁸

Tanrımız Eski Antlaşma'da Musa Peygamber döneminde yapılan Buluşma Çadırı, Kral Süleyman döneminde yapılan Tapınak aracılığıyla halkıyla birlikte oldu. Aynı zamanda Buluşma Çadırı ve Tapınak YHWH'nin görkemini diğer uluslara göstererek O'nun tanıklığını veriyordu. Ondalık ve diğer verme biçimleri RAB'bin kurduğu Levili hizmet düzenine bağlı olarak öncelikle hizmet edenlerin ihtiyacını karşılamak; sonra garip, dul ve yetimlere RAB'bin merhametini halkı aracılığıyla göstermek üzere tasarlandı. Ondalık, gelirin %10'unun Tanrı'ya sunulması şeklinde Yasa'da buyruk olarak net tanımlanmış, anlaşılır bir verme sistemidir.

İsa Mesih ile Yasa gerçek anlamını kazandı ve yeniden özüne uygun biçimde yorumlandı. Kilise, İsa Mesih'in Tapınak'ı; O'nun kendi bendinin de yeniden kurduğu canlı bir yapıdır.¹⁸⁹ Kilise işlevini İsa Mesih'in öğretilerinden alır; Elçiler de kiliseyi İsa Mesih üzerinde temellendirdiler.¹⁹⁰ Kilise, İsa Mesih'in ikinci gelişine dek

¹⁸⁸ Va.22:12

¹⁸⁹ Yu.3:18-22

¹⁹⁰ 1Kor.3:10-11; Ef.2:20

Müjdeyi ilan edecek; tapınma, dua, paydaşlık, merhamet ile göksel cenneti yansıtacak tek tanrısal kurumdur.¹⁹¹ Herhangi bir dünyasal kurumun kilisenin bu işlevlerini üstlenmesi için hiçbir nedeni yoktur!

Ondalık, Yeni Antlaşma döneminde sunu, bağış, armağan başlıklarında EA ile paralellik taşır ve kiliseye verilir. Kutsal Ruh aracılığıyla yüreklere yazılan yasada vermek: sunu, bağış, armağan başlıklarında ondalıktan daha fazlasının verilmesi şeklinde teşvik edilir. EA'da olduğu gibi YA'da tüm maddi verme biçimlerinde amaç hizmet edenlerin ihtiyacının karşılanmasına bağlı olarak kilisenin tanrısal amaçlar doğrultusunda işlevsel biçimde ikame edilmesidir. Ondalık, sunu, bağış, armağan... Adına ne dersek diyelim, İncil'de tanrısal tasarı doğrultusunda, İsa Mesih'in ikinci gelişine dek sürecek bir verme sisteminin var olduğu açıktır.

Ondalık, sunu, bağış, armağan vermek aynı zamanda ruhsal olgunluğu ve sorumluluğu gösteren, yürek tutumuyla doğrudan ilgili iman eylemidir. Bu nedenle ondalık cömertçe, içtenlikle ve sevinçle verilmelidir. Özd.3:9 ayetlerinde denildiği gibi asıl olan RAB'bi onurlandırmaktır. RAB de kendisini onurlandıranları bereketleyeceğini vaat eder.

Ondalık vermemenin ya da ondalıktan daha azını vermenin ardındaki asıl neden ruhsaldır. Rab'bin tasarılarını anlamamak, borçlanma gibi maddi kaynakların doğru kullanılmaması ondalık vermene önündeki önemli engellerdir. Bu durumu aşmak Rab'bin tasarılarının anlaşılmasıyla, aile finansının hikmetli kullanma yollarının öğrenilmesiyle mümkündür.

¹⁹¹ Ef.3:10-11

Unutmayalım, Rab iyidir ve antlaşmasına sadık güvenilir Tanrı'dır. Öyleyse, emeğimizle ve hizmetimizle Rab'bi onurlandırdığımız gibi, O'ndan aldığımız maddi bereketleri, *öncelikle* O'nu yüceltmek için O'nun kilisesinde kullanalım.

Dua edelim!

Kişisel Notlarınız:

KAYNAKLAR

Adam Peter. Malaki'nin Mesajı. Haberci Tanıtım Basın Yayın Dağıtım. İstanbul, 2016.

Atkinson David, Baldwin Joyce G. Yaratılış'ın Mesajı. Haberci Tanıtım Basın Yayın Dağıtım. İstanbul, 2010.

Brown Raymond. Yasa'nın Tekrarı. Haberci Tanıtım Basın Yayın Dağıtım. İstanbul, 2012.

Collins Gary R. Christian Counseling (Hristiyan Danışmanlığı Kapsamlı Bir Kılavuz). Türkçede yayımlanmamış eser.

Dockery David S. vd. Holman Kutsal Kitap Rehberi. Yeni Yaşam Yayınları: İstanbul, 2012.

Kitab-ı Mukaddes 1941 çevirisi

Konutgan Behnan, Kınran Levent vd. Kutsal Kitap Sözlüğü. Kitab-ı Mukaddes Şirketi. İstanbul, 2016.

Kurul. Akit Açıklamalı Kutsal Kitap. Yeni Yaşam Yayınları: İstanbul, 2017.

Kurul. Tora Bereşit 2. Kitap. Gözlem Basın Ve Yayın A.Ş. İstanbul, 2012.

Kurul. Tora Devarim 5. Kitap. Gözlem Basın Ve Yayın A.Ş. İstanbul, 2012.

Kurul. Tora Vayikra 3. Kitap. Gözlem Basın Ve Yayın A.Ş. İstanbul, 2010.

Sire, James W. Bitişikteki Evren (The Universe Next Door). Basımı yapılmamış eser.

Stott John R. W. Elçilerin İşleri. Haberci. İstanbul 2017.

Thomas Cosmades, İncil çevirisi
Besalel Yusuf, Yahudilik Ansiklopedisi. Gözlem Yayınları. İstanbul, 2001.

PDF KAYNAKLARI

[Refah Müjdesinin 5 Hatası-5 Errors of the Prosperity Gospel TR final.pdf](#) (20.02.2021)

İNTERNET KAYNAKLARI

<https://capuk.org/about-us> (08.05.2021)

<https://www.florence.com.tr/alisveris-hastalik-haline-gelmeden-yardim-alin> (08..05.2021)

<https://www.sozcu.com.tr/2021/ekonomi/34-milyon-kisinin-banka-borcu-var-6300000/#:~:text=Ekonomideki%20s%C4%B1k%C4%B1nt%C4%B1lar%20ve%20pandemi%20s%C3%BCreci,milyon%20471%20bin%20494%20oldu.> (12.05.2021)

KÜTSAL KİTAP BAKIŞIYLA
FİNANSAL BİLİNÇ
ONDALIK SUNU BAĞIŞ ARMAĞAN

Eski Antlaşma Metinlerinde ondalık verilmediğinde Levililer'in ihtiyaçlarını karşılayamadığını, buna bağlı olarak dağıldığını; tapınma ve Yasa'yı öğretme sorumluluklarını yerine getirmediğini, sonuçta Tanrı halkının da putperestliğe döndüğünü anlıyoruz. Böyle bir durumun varlığı Eski Antlaşma döneminde Tapınak hizmetleri, dolayısıyla tapınma ve halkın RAB ile buluşmasına yönelik ciddi bir tehdit oluşturdu. Aynı tehdit Yeni Antlaşma döneminde Kilise ve Kilise hizmetleri için de geçerlidir. İsa Mesih'in ikinci gelişine dek Kilise: Göksel cenneti yansıtacak; Müjde'yi ilan edecek tek ilahi kurumdur! Kilisenin sağlıklı, kendi hizmetlerini ve projelerini yapabilecek şekilde etkin olması için ondalık vermek konusunda sağlam bir bakış açısına sahip olmasının önemi aşikardır.

Kilise çağında adına ister ondalık ister sunu ister bağış ister armağan diyelim; geniş anlamıyla "RAB'be vermemek" bu kitapta ruhsal bir problem olarak kabul edilmiştir. Tabi ki bunda amaç Kutsal Kitap'ta olmayan bir yükü Tanrı'nın çocuklarının üzerlerine koymak değil, sevinçle vermelerini teşvik etmektir. Eğer okuyucu da RAB'den aldıklarını RAB'be sevinçle vermeyi öğrenmek istiyorsa tanrısal tasarıda yerini alacak adımları atacaktır.

İsmail Kulakçioğlu